

DOBRE PRAKTYKI

nr 15 maj - czerwiec 2016 r.

ISSN 2299-8926

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

Innowacje w edukacji

30-LECIE UROCZYSTYCH PODSUMOWAŃ RUCHU INNOWACYJNEGO

Szanowni Państwo, Drodzy Czytelnicy!

Kończymy rok szkolny 2015/2016 z refleksją o wielu pracach wzbogacających działalność szkolnych systemów edukacyjnych. 145 osób i organizacji otrzymuje tytuły honorowe „Liderów w Edukacji”, „Innowatorów”, „Kreatorów Kompetencji Zawodowych” i in. Wdrażano do praktyki edukacyjnej różne innowacje programowe, metodyczne i innowacyjne, na przykład koncepcję wielorakich inteligencji, organizację uczenia się poprzez projekty, organizację grupowego rozwiązywania problemów, kształcenie zawodowe modułowe, nowe wymiary edukacji mechatronicznej, programowanie i obsługę obrabiarek sterowanych numerycznie, edukację informatyczną w przedszkolu i szkole podstawowej, edukację przedzawodową i nowe rozwiązania doradztwa edukacyjno-zawodowego. Odnotowujemy rozwój Akademii Młodych Twórców dla utalentowanych uczniów szkół podstawowych i gimnazjów, Dziecięcej Akademii Młodych Twórców i Studia Aktywności Dzieci i Nauczycieli, Łódzkiej Platformy Edukacyjnej oraz rozwój działalności licznych nauczycielskich zespołów zadaniowych, innowacyjnych i metodycznych. Na odnotowanie zasługuje organizacja ponad 150 konkursów umiejętnościowych i turniejów.

Gratulujemy nauczycielom i szkołom innowacyjnych rozwiązań i życzymy dobrych – szczęśliwych wakacji.

Janusz Moos
Dyrektor Łódzkiego Centrum
Doskonalenia Nauczycieli
i Kształcenia Praktycznego

OD REDAKCJI

Kończy się powoli kolejny rok szkolny i rozpoczyna okres podsumowań zarówno wyników pracy uczniów, jak i działań nauczycielskich. Przed nami najważniejsze wydarzenie podsumowujące działalność innowacyjną, czyli czerwcowe Podsumowanie Ruchu Innowacyjnego w Edukacji. Już trzydzieste!

Warto dodać, że był to rok obfitujący w wiele ważnych wydarzeń, o których staraliśmy się pisać. Z radością informujemy, że również jeśli chodzi o innowacje w edukacji i nowe pomysły również był to rok wyjątkowy. I oby każdy następny był równie bogaty w tego rodzaju inicjatywy i wydarzenia. Dostaliśmy wiele tekstów, w których opisujecie Państwo, co interesującego i godnego naśladowania wydarzyło się w Waszych placówkach edukacyjnych: przedszkolach, szkołach podstawowych, gimnazjach, liceach, szkołach zawodowych. Niestety nie wszystkie teksty trafiły do druku, choć przyczyna tego jest prozaiczna. Po prostu nie pozwalała na to taka a nie inna objętość naszego czasopisma. Dlatego też przepraszamy wszystkich autorów nadesłanych tekstów, które nie znalazły się na łamach „Dobrych Praktyk” i obiecujemy, że część z nich trafi do kolejnego, powakacyjnego numeru, który ukaże się już we wrześniu.

Wasz Redaktor Naczelny

W NUMERZE:

O XXX Podsumowaniu Ruchu Innowacyjnego w Edukacji	3
Lista osób i instytucji uhonorowanych podczas XXX Podsumowania	4
Trzy kultury w „Trójce”	6
Pracownia dobra	7
Finał XLII Olimpiady Wiedzy Technicznej	8
Nowe pokolenie - nowe podejście do procesu kształcenia	9
Zjęcia twórcze W KRAINACH SZTUKI	10
Turniej zawodoznawczy	12
Eksperyment fizyczny	13
Eksperyment w edukacji chemicznej	14
SP nr 36 w Łodzi: Załoga Zielonych Detektywów	16
„Trzydziestka” mierzy wysoko	18
Dlaczego WebQuest?	19
PG nr 33 w Łodzi: Pozysywnie zakręceni	20
Rekomendacje IV Ogólnopolskiej Konferencji „Przemiany w edukacji zawodowej”	22
Duchowa oaza	24
XIV Konkurs Matematyczne Wędrówki Po Łodzi	25
XV Łódzki Festiwal Bibliotek Szkolnych	26
Alchemia. O zasadności edukacji nauczycieli z obsługi TIK	27
Felieton z cyklu A W BUDZIE POD PSEM	29

DOBRE PRAKTYKI Innowacje w edukacji

Wydawca:

Łódzkie Centrum Doskonalenia
Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego
ul. Kopcińskiego 29, 90-142 Łódź
www.wckp.lodz.pl
Adres redakcji:
90-142 Łódź, ul. Kopcińskiego 29,
e-mail: dobrepraktyki@wckp.lodz.pl
tel. 794 900 540

Redaguje zespół

Jacek Głębski (redaktor naczelny),
Jolanta Bielecka, Joanna Cyrańska, Krystyna Jan-
kowska, Sebastian Kowalski, Przemysław Krocak,
Janusz Moos, Joanna Pastusiak, Danuta Urbaniak.

Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca oraz
zastrzega sobie prawo do skracania i redagowania
dostarczonych tekstów. Redakcja nie ponosi odpowie-
dzialności za treść zamieszczanych reklam.

Cennik reklam:

moduł reklamowy całostronicowy
(185 x 250 mm) - 400 zł + VAT
moduł reklamowy 1/2 strony
(185 x 120 mm) - 250 zł + VAT
moduł reklamowy 1/4 strony
(90 x 120 mm) - 150 zł + VAT

O XXX PODSUMOWANIU RUCHU INNOWACYJNEGO W EDUKACJI

W finale każdego roku szkolnego organizujemy, pod patronatem Prezydenta Miasta Łodzi, PODSUMOWANIE RUCHU INNOWACYJNEGO W EDUKACJI i prezentujemy wybitnych naukowców i pedagogów, autorów innowacji programowych, metodycznych, organizacyjnych, naukowych, którzy w wyniku konkursów innowacyjnych otrzymali tytuły „Ambasadorów Innowacyjnych Idei i Praktyk Pedagogicznych”, „Mistrzów Pedagogii”, „Liderów w Edukacji”, „Nauczycieli Innowatorów” oraz utalentowanych uczniów różnych typów szkół. Certyfikowane tytuły honorowe są przyznawane przez Kapitułę, której przewodniczącą jest konsult honorowy Wielkiej Brytanii.

Te tytuły zdobyli dotychczas, między innymi: Profesor Jerzy Bralczyk, Profesor Jan Miodek, Profesor Bogusław Śliwerski, Profesor Sławomir Wiak, Profesor Stanisław Popek, Profesor Stanisław Dylak, Anna Dymna, Kazimierz Tischner, wybitni profesorowie pedagogiki pracy, twórcy nowych koncepcji pedagogicznych, wybitni społecznicy, innowatorzy szkolni, innowacyjni pracodawcy.

Zdaniem wielu pedagogów, naukowców i nauczycieli ŁÓDZKIE PODSUMOWANIE RUCHU INNOWACYJNEGO W EDUKACJI jest unikatowym przedsięwzięciem w Polsce, które umożliwia zaprezentowanie osób twórczych - implementujących do praktyki edukacyjnej wartościowe modele edukacji. Ukazujemy podczas XXX Podsumowania Ruchu Innowacyjnego w Edukacji autorów procesów uczenia się poprzez wykonywanie projektów w grupach zadaniowych, nauczycieli tutorów, organizatorów zajęć pozaformalnych, innowacyjnych pracodawców, badaczy rynku pracy i autorów szkoły – organizacji uczącej się i innowacyjnej.

XXX Podsumowanie Ruchu Innowacyjnego w Edukacji to jedna z najważniejszych uroczystości omawiających innowacje wytworzone w szkołach, uczelniach, instytucjach wspomagających procesy edukacyjne i firmach współpracujących z edukacją. Tytuły honorowe i certyfikaty otrzymują:

- **Talent Uczniowski** – 14 szczególnie utalentowanych uczniów, twórców programów komputerowych, potrójnych laureatów konkurów umiejętnościowych, wybitnych sportowców, utalentowanych artystycznie i humanistycznie,

- **Nauczyciel Innowator** – 11 nauczycieli autorów innowacji metodycznych i organizacyjnych, np. Zdzisław Pełczyński, Gimnazjum nr 6 – nowatorski program „Me-

diacie”, „Infotechnik”; Anna Horwat, XXVI LO – realizacja programu eTwining, współpraca międzynarodowa,

- **Lider w Edukacji** – 9 nauczycieli i trzy certyfikaty grupowe za pełnienie różnych ról przywódczych i liderowanie ważnym procesem edukacyjnym, np. Barbara Jarecka-Kowalczyk, Szkoła Podstawowa nr 166 – Coach, mentor, lider projektu „Przedszkolaczek i już żaczek, a za chwilę czwartaczek”, menedżer oświaty; Halina Piastusko, Gimnazjum nr 2 w Łodzi – lider edukacji poprzez eksperyment, lider doradztwa zawodowego; Izabela Kowalczyk III LO – lider wielu przedsięwzięć edukacyjnych; Gimnazjum nr 31 – klasa o profilu ratowniczo-medycznym, uczenie robotyki; Gimnazjum nr 30 w Łodzi – lider procesów odwróconego kształcenia z wykorzystaniem technologii informacyjnych,

- **MÓJ MISTRZ** – 10 nauczycieli wybranych przez uczniów, m.in. Małgorzata Jabłońska, Szkoła Podstawowa nr 5 w Łodzi; Paweł Pachnowski, Gimnazjum nr 16,

- **Kreator Kompetencji Społecznych** – 10 kreatorów szkolnych i dwa certyfikaty grupowe, m.in. Agnieszka Wilczyńska, Gimnazjum nr 33 w Łodzi – projekt dotyczący zwalczania cyberprzemocy i mowy nienawiści; Ewa Michalak, Gimnazjum nr 22 w Łodzi – prace nad organizacją Młodzieżowego Parlamentu Europejskiego; Anna Koradas, Gimnazjum nr 41 – wspieranie uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się; Szkoła Podstawowa nr 130 – organizacja Laboratorium Przyrodniczego, stosowanie w praktyce edukacyjnej WebQuestów,

- **Organizator Procesów Innowacyjnych** – 6 nauczycieli, pracowników firm i nauczycieli akademickich oraz 8 certyfikatów grupowych m.in. Ewa Słowińska, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 5 – innowacyjne zajęcia edukacyjne z wykorzystaniem platformy Moodle i technologii informacyjnych, Małgorzata Zawadzka-Cisek dyrektor XXI LO, STOP zwolnieniem z wychowania fizycznego; Gimnazjum nr 26 – program „Innowacyjna Technika”; Gimnazjum nr 18 – organizator doradztwa zawodowego, innowacja „Język łaciński z elementami wiedzy o kulturze”,

- **Kreator Kompetencji Zawodowych** – 9 nauczycieli i pracowników firm i cztery certyfikaty grupowe, m.in. Damian Mikołajczyk, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 20 w Łodzi – organizator prac modelowo-konstrukcyjnych; Izabela Rościak, Zespół Szkół Przemysłu Spożywczego – organizatorka eksperymentu „Jakość i bez-

pieczeństwo żywności”; Bożena Ozimek, Zespół Szkół Zawodowych Specjalnych nr 2 w Łodzi – współtwórczyni corocznej kolekcji odzieżowej, stosowanie WebQuestów w praktyce szkolnej,

- **Lider Szkolnego Doradztwa Zawodowego** – VIII Liceum Ogólnokształcące i Gimnazjum nr 5 w Łodzi

- **Partner Przyjazny Edukacji** – 6 certyfikatów w kategorii indywidualnej, m.in. dr Kazimierz Kubiak (EEDRI), Bogusław Słaby (Lewiatan), Sławomir Suliński – Naczelnik Wydziału Ruchu Drogowego Komendy Wojewódzkiej Policji w Łodzi oraz cztery tytuły honorowe dla firm: m.in. Powiatowy Urząd Pracy w Łodzi, Zakład Cukierniczy R. Dybalski i B. Dybalska,

- **Kreator Innowacji** – 11 osób, m.in. Joanna Poselt, dyrektor Przedszkola nr 55 (efekty wdrażania koncepcji inteligencji wielorakich Gardnera); Małgorzata Morawska, Gimnazjum nr 33 autorski program „Oswajamy matematykę i chemię”, „Z chemią za pan brat”; Krzysztof Durnaś, dyrektor Szkoły Podstawowej nr 35 (organizator Klubu Rodziców Odpowiedzialnie Kochających); Izabela Miszczak, Przedszkole nr 120 w Łodzi (jedyne przedszkole wdrażające program MISTRZOWIE KODOWANIA – JUNIOR),

- **Multiinnowator** – 7 tytułów, m.in. dla Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 9 w Łodzi, Zespołu Szkół Przemysłu Spożywczego, Zespołu Szkół Gastronomicznych, Zespołu Szkół Samochodowych i Stowarzyszenia Elektryków Polskich,

- **Promotor Rozwoju Edukacji** – dla firmy Learnetic; **Ambasador Innowacyjnych Idei i Praktyk Pedagogicznych** – dla prof. dr hab. inż. Józefa Masajtisa (PŁ – organizator nowej specjalności „Architektura Tekstyliów”); **Afirmator Ruchu Innowacyjnego** – 15 osób i firm, m.in. PAMSO SA, Microsoft Polska, Łódzka Specjalna Strefa Ekonomiczna,

- **Skrzydła Wyobraźni** 9 osób i instytucji, m.in. Pałac Młodzieży im. J. Tuwima w Łodzi (org. Festiwalu Twórczości MŁODYCH, Akademia Tolerancji, Centrum Wolontariatu); prof. Sławomir Wiak, prof. Bogusław Śliwerski, Bronisław Wrocławski – aktor; dr Tomasz Rożek – autor SONDY 2.

XXX Podsumowaniu Ruchu Innowacyjnego w Edukacji patronują również Minister Edukacji Narodowej, Wojewoda Łódzki, Marszałek Województwa Łódzkiego, Łódzki Kurator Oświaty, Ośrodek Rozwoju Edukacji.

Janusz Moos

XXX PODSUMOWANIE RUCHU INNOWACYJNEGO W EDUKACJI

WYKAZ OSÓB, SZKÓŁ, PLACÓWEK OŚWIATOWYCH I INNYCH PODMIOTÓW PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ EDUKACYJNĄ, KTÓRZY OTRZYMALI TYTUŁY POTWIERDZONE CERTYFIKATAMI W ROKU 2016

TYTUŁ „TALENT UCZNIOWSKI”

1. **Yelena Gritsyuta**, Publiczne Gimnazjum nr 5 im. Króla Władysława Jagiełły w Łodzi
2. **Jakub Balcerak**, Publiczne Gimnazjum nr 32 im. Karola Wojtyły w Łodzi
3. **Anna Ornatowska**, XXVI Liceum Ogólnokształcące im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego w Łodzi
4. **Kacper Henryk Malinowski**, Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna I i II st. im. Henryka Wieniawskiego w Łodzi
5. **Maksymilian Firkowski**, Publiczne Gimnazjum nr 33 w Łodzi
6. **Marta Wieteska**, Szkoła Podstawowa nr 137 im. prof. Aleksandra Kamińskiego w Łodzi
7. **Jakub Lipowski**, Szkoła Podstawowa nr 172 im. prof. Stefana Banacha w Łodzi
8. **Karol Sobański**, Salezjańskie Liceum i Gimnazjum im. Księdza Bosko w Łodzi
9. **Jakub Janiszewski**, XII Liceum Ogólnokształcące im. Stanisława Wyspiańskiego w Łodzi
10. **Stanisław Polit**, Szkoła Podstawowa nr 41 im. Króla Władysława Jagiełły w Łodzi
11. **Katarzyna Kobalczuk**, Społeczne Gimnazjum im. Księcia Józefa Poniatowskiego Towarzystwa Oświatowego „Edukacja” w Łodzi
12. **Wojciech Przytuła**, Gimnazjum nr 2 im. Hailiny Konopackiej w Rawie Mazowieckiej
13. **Kacper Kołęda**, XXI Liceum Ogólnokształcące im. Bolesława Prusa w Łodzi

TYTUŁ „NAUCZYCIEL INNOWATOR”

1. **Anna Horwat**, XXVI Liceum Ogólnokształcące im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego w Łodzi (nauczycielka)
2. **Dorota Kulik**, Przedszkole Miejskie nr 200 w Łodzi (nauczycielka)
3. **Bożena Pietrzykowska**, XV Liceum Ogólnokształcące im. Jana Kasprowicza w Łodzi (nauczycielka)
4. **Alina Wujcik**, Przedszkole Miejskie nr 97 w Łodzi (nauczycielka)
5. **Monika Sołtysiak**, Przedszkole Miejskie nr 10 w Łodzi (nauczycielka)
6. **Zdzisław Pelczyński**, Publiczne Gimnazjum nr 6 im. ks. Stanisława Konarskiego w Łodzi (nauczyciel)
7. **Stanisław Mikołajczyk**, Szkoła Podstawowa nr 48 im. Stanisława Moniuszki i Publiczne Gimnazjum nr 7 im. Mikołaja Kopernika w Łodzi (nauczyciel)
8. **Małgorzata Kmiecik**, Publiczne Gimnazjum nr 32 im. Karola Wojtyły w Łodzi (nauczycielka)
9. **Monika Warsicka**, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 3 im. Henryka Jordana „Jordanówka” w Łodzi (wychowawca)
10. **Dorota Klimczak**, Publiczne Gimnazjum nr 18 im. prof. Jana Karskiego w Łodzi (nauczycielka)
11. **ks. Piotr Ciącio**, XIII Liceum Ogólnokształcące im. Marii Piotrowiczowej w Łodzi (nauczyciel)

TYTUŁ „LIDER W EDUKACJI”

KATEGORIA INDYWIDUALNA

1. **Agnieszka Keller**, Zespół Szkół Zawodowych Specjalnych nr 2 w Łodzi (nauczycielka)
2. **Barbara Jarecka-Kowalczyk**, Szkoła Podstawowa nr 166 im. 19 Stycznia w Łodzi (dyrektor)
3. **Lucyna Sychowska**, Publiczne Gimnazjum nr 10 im. Rajmunda Hiacynta RembIELIŃSKIEGO w Łodzi (nauczyciel bibliotekarz)
4. **Katarzyna Kaczmarek-Sowińska**, Zespół Szkół Techniczno-Informatycznych im. Jana Nowaka-Jeziorańskiego w Łodzi (pedagog szkolny)
5. **Halina Pastuszko**, Publiczne Gimnazjum nr 2 im. Królowej Jadwigi w Łodzi (nauczycielka)
6. **Bożena Nawrocka**, Publiczne Gimnazjum nr 10 im. Rajmunda Hiacynta RembIELIŃSKIEGO w Łodzi (dyrektor)
7. **Izabela Kowalczyk**, III Liceum Ogólnokształcące im. Tadeusza Kościuszki w Łodzi (nauczycielka)
8. **Beata Sękalska**, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 5 im. Króla Bolesława Chrobrego w Łodzi (nauczycielka)
9. **Bogumiła Sikorska**, Gimnazjum nr 12 im. Noblistów Polskich w Łodzi (dyrektor)

KATEGORIA GRUPOWA

1. **Gimnazjum nr 31 im. Szarych Szeregów** w Łodzi (dyrektor: Iwona Kramarz)
2. **Publiczne Gimnazjum nr 30 im. Adama Mickiewicza** w Łodzi (dyrektor: Mariola Zajdlie)
3. **Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka im. prof. Tadeusza Kotarbińskiego** w Łodzi

TYTUŁ „KREATOR INNOWACJI”

KATEGORIA INDYWIDUALNA

1. **Bartosz Rzętkiewicz**, Departament Pozyskiwania Inwestora w Łódzkiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej (z-ca dyrektora Departamentu)
2. **Piotr Marcińczyk**, kierunek informatyka na Wydziale Fizyki Technicznej, Informatyk i Matematyki Stosowanej Politechniki Łódzkiej (student)
3. **Izabela Miszczak**, Przedszkole Miejskie nr 120 w Łodzi (nauczycielka)
4. **Joanna Poselt**, Przedszkole Miejskie nr 55 w Łodzi (dyrektor)
5. **Iwona Gruczyńska**, Agencja Analiz Statystyczno-Ekonomicznych An-Stat w Łodzi (prezes)
6. **Małgorzata Morawska**, Publiczne Gimnazjum nr 33 w Łodzi (nauczycielka)
7. **Anna Jaeschke**, Łódzki Ośrodek Badań Regionalnych w Urzędzie Statystycznym w Łodzi (kierownik Ośrodka)
8. **Krzysztof Durnaś**, Szkoła Podstawowa nr 35 im. Mariana Piechala w Łodzi (dyrektor)
9. **dr inż. Ewa Korzeniewska**, Instytut Systemów Inżynierii Elektrycznej Politechniki Łódzkiej
10. **Szymon Madziara**, kierunek mechanika i budowa maszyn na Wydziale Mechanicznym Politechniki Łódzkiej (student)
11. **Beata Śliwicka**, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 5 im. Króla Bolesława Chrobrego w Łodzi (nauczycielka)

KATEGORIA GRUPOWA

1. **Łódzki Ośrodek Badań Regionalnych w Urzędzie Statystycznym** w Łodzi

TYTUŁ „KREATOR KOMPETENCJI SPÓŁCZESNYCH”

KATEGORIA INDYWIDUALNA

1. **Agnieszka Wilczyńska**, Publiczne Gimnazjum nr 26 im. Mikołaja Reja w Łodzi (nauczycielka)
2. **Małgorzata Ślodzińska**, Publiczne Gimnazjum nr 33 w Łodzi (nauczycielka)
3. **Maria Pielas**, Zespół Szkół Specjalnych nr 4 w Łodzi (dyrektor)
4. **Iona Stasiolek**, Publiczne Gimnazjum nr 30 im. Adama Mickiewicza w Łodzi (nauczycielka)
5. **Agnieszka Szymańska**, Publiczne Gimnazjum nr 30 im. Adama Mickiewicza w Łodzi (nauczycielka)
6. **dr Ewa Sadowska-Kowalska**, Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości (prezes)
7. **Ewa Michalak**, Publiczne Gimnazjum nr 22 im. Jerzego Kukuczki w Łodzi (nauczycielka)
8. **Monika Puchalska**, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 3 im. Henryka Jordana „Jordanówka” w Łodzi (nauczycielka)
9. **Zbigniew Kozanski**, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna dla Młodzieży w Łodzi (doradca zawodowy)
10. **Anna Kordas**, Publiczne Gimnazjum nr 41 im. Stefana Żeromskiego w Łodzi (pedagog szkolny)

KATEGORIA GRUPOWA

1. **Telewizja TOYA Sp. z o.o.**
2. **Szkoła Podstawowa nr 130 im. Marszałka Józefa Piłsudskiego** w Łodzi (dyrektor: Aleksandra Sawicka-Kowalczyk)

TYTUŁ „ORGANIZATOR PROCESÓW INNOWACYJNYCH”

KATEGORIA INDYWIDUALNA

1. **Monika Sternik**, Ariadna S.A. Fabryka Nici
2. **Paulina Młynarska**, Ariadna S.A. Fabryka Nici
3. **Ewa Słowińska**, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 5 im. Króla Bolesława Chrobrego w Łodzi (nauczycielka)
4. **Małgorzata Zaradzka-Cisek**, XXI Liceum Ogólnokształcące im. Bolesława Prusa w Łodzi (dyrektor)
5. **Tomasz Kozera**, Publiczne Liceum Ogólnokształcące Politechniki Łódzkiej (dyrektor)
6. **dr hab. inż. Marcin Barburski**, Instytut Architektury Tekstyliów na Wydziale Technologii Materiałowych i Wzornictwa Tekstyliów Politechniki Łódzkiej
7. **dr hab. inż. Jacek Leśnikowski**, Instytut Architektury Tekstyliów na Wydziale Technologii Materiałowych i Wzornictwa Tekstyliów Politechniki Łódzkiej

TYTUŁ „ORGANIZACJA INNOWACYJNA”

1. **Publiczne Gimnazjum nr 26 im. Mikołaja Reja** w Łodzi

2. **Fundacja Familijny Poznań**
3. **Abplanalp Consulting Sp. z o.o.**
4. **Publiczne Gimnazjum nr 18 im. prof. Jana Karskiego** w Łodzi
5. **SIMLOGIC. Centrum Rozwiązań Automatyki**
6. **AGRAF Spółka z o.o.**
7. **GALMET Sp. z o.o.** (prezes: Stanisław Galara)
8. **Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 5 im. Króla Bolesława Chrobrego** w Łodzi (dyrektor: Małgorzata Joniuk-Piątkowska)

TYTUŁ „KREATOR KOMPETENCJI ZAWODOWYCH”

KATEGORIA INDYWIDUALNA

1. **Ewa Piszczyńska**, Zespół Szkół nr 1 im. Batalionów Chłopskich w Bratoszewicach (nauczycielka)
2. **Damian Mikołajczyk**, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 20 im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi (nauczyciel)
3. **Maria Matuszewska-Sitek**, Zespół Szkół Przemysłu Spożywczego im. Powstańców Wielkopolskich w Łodzi (nauczycielka)
4. **Izabela Rosiak**, Zespół Szkół Przemysłu Spożywczego im. Powstańców Wielkopolskich w Łodzi (nauczycielka)
5. **Bożena Ozimek**, Zespół Szkół Zawodowych Specjalnych nr 2 w Łodzi (nauczycielka)
6. **dr Zuzanna Jeziorska**, Stowarzyszenie Profilaktyczno-Wychowawcze „Fenix” (prezes)
7. **Barbara Świetlik**, Federacja Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT
8. **Elżbieta Czernik**, Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Sosnowcu (dyrektor)
9. **Halina Włodarczyk**, Zespół Szkół Przemysłu Mody im. Bł. Matki Teresy z Kalkuty w Łodzi (dyrektor)

KATEGORIA GRUPOWA

1. **Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 15 im. dr Stefana Kopcińskiego** w Łodzi (dyrektor: Elżbieta Kuskowska)
2. **Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 20 im. Marszałka Józefa Piłsudskiego** w Łodzi (dyrektor: Dorota Stefaniak)

TYTUŁ „LIDER SZKOLNEGO DORADZTWA ZAWODOWEGO”

1. **VIII Liceum Ogólnokształcące im. Adama Asnyka** w Łodzi (dyrektor: Anna Panek)
2. **Publiczne Gimnazjum nr 5 im. Króla Władysława Jagiełły** w Łodzi (dyrektor: Barbara Zielińska)

TYTUŁ „PARTNER PRZYJAZNY EDUKACJI”

KATEGORIA INDYWIDUALNA

1. **dr Kazimierz Kubiak**, Instytut Badań nad Przedsiębiorczością i Rozwojem Ekonomicznym przy Społecznej Akademii Nauk (pracownik naukowo-badawczy), Stowarzyszenie Włókienników Polskich (wiceprezes)
2. **Bogusław Słaby**, Związek Przedsiębiorców Przemysłu Mody LEWIATAN (prezes)
3. **mł. inspektor Sławomir Suliński**, Wydział Ruchu Drogowego Komendy Wojewódzkiej Policji w Łodzi (naczelnik Wydziału)
4. **Janusz Reliszko**, Zarząd Okręgowy Polskiego Związku Motorowego (wiceprezes Zarządu)
5. **Krzysztof Dolder**, Automobilklub Łódzki (prezes)
6. **Maciej Kret**, TRANS-MAK Pabianice

KATEGORIA GRUPOWA

1. **Powiatowy Urząd Pracy** w Łodzi
2. **Muzeum Tradycji Niepodległościowych** w Łodzi
3. **Zakład Cukierniczy R. Dybalski B. Dybalska**
4. **Międzynarodowe Targi Łódzkie**

TYTUŁ „MULTIINNOWATOR”

KATEGORIA GRUPOWA

1. **Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 9 im. Komisji Edukacji Narodowej** w Łodzi
2. **Zespół Szkół Przemysłu Spożywczego im. Powstańców Wielkopolskich** w Łodzi
3. **Zespół Szkół Gastronomicznych im. I Armii Wojska Polskiego** w Łodzi
4. **Zespół Szkół Samochodowych** w Łodzi
5. **„Mechatronik” Artur Grochowski**
6. **BSH Sprzęt Gospodarstwa Domowego Sp. z o.o.**
7. **Stowarzyszenie Elektryków Polskich - Oddział w Łodzi**

TYTUŁ „MISTRZ PEDAGOGII”

1. **prof. dr hab. Beata Przyborowska**, Uniwersytet im. Mikołaja Kopernika w Toruniu (prorektor ds. kształcenia)
2. **dr hab. Jolanta Bonar prof. UŁ**, Katedra Pedagogiki Przedszkolnej i Wczesnoszkolnej na Wydziale Nauk o Wychowaniu Uniwersytetu Łódzkiego
3. **prof. zw. dr hab. Jarosław Pluciennik**, Uniwersytet Łódzki (prorektor ds. programów i jakości kształcenia), Katedra Teorii Literatury na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Łódzkiego (kierownik)

TYTUŁ „AMBASADOR INNOWACYJNYCH IDEI I PRAKTYK PEDAGOGICZNYCH”

KATEGORIA INDYWIDUALNA

1. **prof. dr hab. inż. Józef Masajtis**, Wydział Technologii Materiałowych i Wzornictwa Tekstyliów Politechniki Łódzkiej (dziekan Wydziału)
2. **Agnieszka Nagoda-Gębicz**, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Kleszczowie (dyrektor)
3. **prof. dr hab. Albin Głowacki**, Instytut Historii na Wydziale Filozoficzno-Historycznym Uniwersytetu Łódzkiego

KATEGORIA GRUPOWA

1. **Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Marszałka Józefa Piłsudskiego** w Łodzi

TYTUŁ „PROMOTOR ROZWOJU EDUKACJI”

KATEGORIA GRUPOWA

1. **Learnetic S.A.**
2. **Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych** w Kleszczowie

TYTUŁ „AFIRMATOR RUCHU INNOWACYJNEGO”

KATEGORIA INDYWIDUALNA

1. **prof. zw. dr hab. Bogusław Śliwerski**, Uniwersytet Łódzki, Komitet Nauk Pedagogicznych PAN (przewodniczący)
2. **prof. zw. dr hab. inż. Sławomir Wiak**, Politechnika Łódzka (rektor)
3. **Andrzej Moszura**, ekspert gospodarczy, przewodniczący Kapituły Konkursu Marszałka Łódzkiego „Menedżer Województwa Łódzkiego”)
4. **Paweł Patora**, gazeta regionalna *Dziennik Łódzki* (redaktor)
5. **prof. zw. dr hab. Stanisław Popek**, Uniwersytet im. Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

KATEGORIA GRUPOWA

1. **Zakłady Mięsne PAMSO S.A. Pabianice**
2. **FESTO Sp. z o.o.**
3. **Muzeum Miasta Łodzi**
4. **Microsoft Sp. z o.o. Polska**
5. **Procter & Gamble**
6. **Sysco Polska**
7. **Mitsubishi Electric Europe B.V. – Oddział w Polsce**
8. **Łódzka Specjalna Strefa Ekonomiczna**
9. **Tygodnik Społeczno-Oświatowy *Głos Nauczycielski***
10. **Public Consulting Group Polska Sp. z o.o.**

TYTUŁ „MÓJ MISTRZ”

1. **Katarzyna Wrońska**, Szkoła Podstawowa nr 10 im. Władysława Broniewskiego w Łodzi (nauczycielka)
2. **Paweł Pachnowski**, Publiczne Gimnazjum nr 16 im. Ofiar Katynia w Łodzi (nauczyciel)
3. **Agnieszka Wawrzyniak**, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 1 im. Janusza Korczaka w Łodzi (nauczycielka)
4. **Monika Dąbrowska**, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 6 im. mjr. Hieronima Baranowskiego w Łodzi (nauczycielka)
5. **Paweł Rogaliński**, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 19 im. Karola Wojtyły w Łodzi (nauczyciel)
6. **Magdalena Krakowiak**, Publiczne Gimnazjum nr 26 im. Mikołaja Reja w Łodzi (nauczycielka)
7. **Marek Nowicki**, Szkoła Podstawowa im. gen. dyw. Tadeusza Kutrzeby w Koźlu (nauczyciel)
8. **Agnieszka Puta**, Szkoła Podstawowa nr 29 im. Jana Kochanowskiego w Łodzi (nauczycielka)
9. **Andrzej Kościan**, Zespół Szkół Zawodowych Specjalnych nr 2 w Łodzi (nauczyciel)
10. **Małgorzata Jabłońska**, Szkoła Podstawowa nr 5 w Łodzi (nauczycielka)

* * *

STATUETKĘ „SKRZYDŁA WYOBRAŹNI” ZA SZCZEGÓLNE OSIĄGNIĘCIA W DZIAŁALNOŚCI INNOWACYJNEJ DLA EDUKACJI – NAGRODĘ OTRZYMALI:

KATEGORIA INDYWIDUALNA

1. **Małgorzata Dżimińska**, Public Consulting Group Polska Sp. z o.o. (dyrektor)
2. **Artur Grochowski**, „Mechatronik” Artur Grochowski (właściciel firmy)
3. **dr Witold Morawski**, Festo Didactic (dyrektor)
4. **Bronisław Wrocławski**, Teatr im. Stefana Jaracza w Łodzi (aktor)
5. **dr Tomasz Rożek**, Tygodnik *Gość Niedzielny* (kierownik działu „Nauka i gospodarka”), TVP 2 (prowadzi program „Sonda 2”) – dziennikarz naukowy

KATEGORIA GRUPOWA

1. **Pałac Młodzieży im. Juliana Tuwima** w Łodzi
2. **NOWA SZKOŁA Sp. z o.o.**
3. **SYNAPIA Sp. z o.o.**
4. **Instytut Mechatroniki i Systemów Informatycznych Politechniki Łódzkiej**

TRZY KULTURY W TRÓJCE

Korytarze Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 3 w Łodzi w dniu 27 listopada 2015. Zupełnie niespodziewanie zza rogu wyłania się król Henryk VI w otoczeniu swoich sześciu żon, a po schodach z pierwszego piętra schodzi uzbrojony James Bond w asyście dwóch pięknych kobiet. Pod pokojem nauczycielskim Albert Einstein wymienia uwagi z Ludwigiem van Beethovenem, a w okolicach sekretariatu kręca się postacie z baśni braci Grimm. W kalendarzu wydarzeń kulturalnych naszej szkoły impreza „Trzy Kultury w Trójce” to już stała pozycja. W tym roku szkolnym została już zorganizowana po raz siódmy.

Pomysł zrodził się z potrzeb zarówno nauczycieli języków obcych, jak i potrzeb placówki. Nauczyciele szukali efektywnych i atrakcyjnych sposobów na przekazanie uczniom wiedzy o kulturze Wielkiej Brytanii, Niemiec i Rosji. Z drugiej strony dostrzegli potrzebę niebanalnej promocji szkoły w środowisku gimnazjalistów. W efekcie powstała impreza, która ma już gruntową pozycję w szkole i cieszy się dużym zainteresowaniem ze strony uczniów.

JAK TO DZIAŁA?

Do imprezy przygotowujemy się metodą projektu. Każdego roku wybieramy inny motyw przewodni (w ubiegłych latach były to na przykład tematy: „Znane marki”, „W zdrowym ciele zdrowy duch”, „Znane osoby i postacie fikcyjne”). Każda nauczycielka języka obcego pracuje z grupą chętnych uczniów, którzy przygotowują prezentację na wybrany przez siebie temat związany z kulturą Wielkiej Brytanii, Niemiec i Stanów Zjednoczonych (od ubiegłego roku ze względu na zmianę nauczanych języków Rosję zastąpiły Stany Zjednoczone). W ramach projektu uczniowie wyszukują informacje w źródłach internetowych i książkowych, opracowują prezentację oraz projekt dekoracji stoiska. Nauczyciele motywują uczestników do dużej samodzielności i starają się ograniczyć

swoją rolę jedynie do roli koordynatorów. Duża swoboda uczniów w realizacji projektu skutkuje ich ogromnym zaangażowaniem i kreatywnością.

Przygotowane prezentacje są przedstawiane podczas imprezy zaproszonym uczniom gimnazjów. „Trzy Kultury” są organizowane w konwencji jarmarku, a gimnazjaliści pracują metodą stacji. Uczestnicy zabawy są podzieleni na grupy i wspólnie zapoznają się z poszczególnymi prezentacjami. Mogą robić notatki na wcześniej przygotowanych kartach pracy. Po odwiedzeniu wszystkich stoisk chętni gimnazjaliści biorą udział w quizie sprawdzającym zdobytą podczas konkursu wiedzę. Stoiska wzbudzają żywe zainteresowanie uczniów, gdyż są przygotowane przez młodzież, więc ich treści i język są bliskie gimnazjalistom.

Prezentacje odbywają się w języku polskim, co zwiększa ich zrozumiałość i tym samym przystępność.

„Trzy Kultury” to także kilka dodatkowych atrakcji. Jedną z nich jest prezentacja plakatów przygotowanych przez gimnazjalistów przed imprezą. Wiąza się one oczywiście z tematem przewodnim określonym w regulaminie konkursu. Przygotowanie tych plakatów zwiększa zaangażowanie gimnazjalistów w zabawę i jest kolejną szansą na zdobycie atrakcyjnych nagród (pozyskanych wcześniej od sponsorów). Imprezie towarzyszy również występ artystyczny utalentowanych uczniów naszej szkoły, którzy śpiewają piosenki w języku angielskim i niemieckim. Dodatkowym zabiegiem promocyjnym jest tzw. stoisko zawodowe, prezentujące ofertę naszej szkoły.

ZBAWIENNE SKUTKI

Impreza sprawiła, że Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 3 stał się jeszcze bardziej rozpoznawalny w środowisku. Liczba szkół biorących udział w naszej edukacyjnej zabawie z roku na rok wzrasta.

Nauczycielki zauważają, że udział uczniów w przygotowaniu konkursu przynosi wiele pozytywnych efektów. Wzrosła motywacja

do nauki języków obcych oraz wiedza na temat kultury Wielkiej Brytanii, Niemiec i Stanów Zjednoczonych. Uczniowie udoskonaliли umiejętność przekazywania w języku polskim wybranych informacji z tekstu obcojęzycznego. Dzięki metodzie „uczenia się poprzez nauczanie” rozwinęli nie tylko swoje kompetencje językowe, lecz także zdolność pracy w grupie i autoprezentacji. Wykazują coraz większe zrozumienie dla innych kultur. Są bardziej kreatywni i samodzielni w działaniu.

Formuła imprezy jest pojemna, a wybór tematu przewodniego kolejnej edycji zawsze zależy od aktualnych zainteresowań uczniów i bieżących wydarzeń kulturalnych. Wierzymy, że nasza impreza będzie się rozwijać z pożytkiem dla uczniów, nauczycieli i szkoły.

Aleksandra Gawin
Marta Oleńska

Publiczne Gimnazjum nr 40 w Łodzi

PRACOWNIA DOBRA

Bez ławek, zeszytów, tablicy i butów, w przyjaznej atmosferze i bezpiecznym otoczeniu.

Nasza misja to: *Każdy jest talentem - ale nie każdy odkrytym.*

Uczymy:

- młodzież: zgodnie z wymogami obowiązującego prawa oświatowego w niekonwencjonalny sposób i nowatorskimi metodami w oparciu o niektóre zasady edukacji demokratycznej
- nauczycieli: uczyć efektywnie, jak radzić sobie z wypaleniem zawodowym i stresem, jak i gdzie szukać motywacji do kreatywnej pracy.

* * *

9 maja 2016 r. Gimnazjum nr 40 zaprezentowało swoją nowatorską inicjatywę „Pracownię Dobrą” która została objęta Honorowym Patronatem Prezydent Łodzi Hanny Zdanowskiej. W kameralnej atmosferze, bez ławek, zeszytów, telefonów i tabletek odbyła się interdyscyplinarna lekcja łącząca treści trzech przedmiotów: języka polskiego, geografii i matematyki. Lekcja była uwieńczeniem Tygodnia Gór, poświęconemu m. in. Patronce Gimnazjum himalaistce Wandzie Rutkiewicz. Okrasą zajęć było spotkanie z himalaistą i degustacja żywności, jaką spożywają ludzie wyprawiający się na ośmiotysięczniki w Himalajach. Uroczystego otwarcia dokonał wiceprezydent Łodzi Andrzej Trela. Wśród zaproszonych gości znaleźli się także przedstawiciele patronującej szkole Wyższej Szkoły Biznesu i Nauk o Zdrowiu, Ochotniczych Hufców Pracy, Domu Kultury „Górna”, Poradni Pedagogiczno-Psychologicznej, doradca zawodowy Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego, rodzice, nauczyciele-seniorzy, przyjaciele szkoły, radio, prasa i telewizja. To prawdziwe święto szkoły uwieńczyło pracę całego zespołu: nauczycieli, administracji, pań woźnych, rodziców i zaprzyjaźnionych z placówką osób. Niecodzienna, jedyna w swoim rodzaju pracownia została przyjęta przez gości i media z entuzjazmem, jako nowatorska inicjatywa i dobra praktyka.

Pracownia działa w oparciu o stworzony przez uczniów Gimnazjum nr 40 Kodeks Do-

brych Praktyk i jest miejscem dla uczniów, nauczycieli, rodziców i lokalnej społeczności, Zaplanowane działania obejmują trzy płaszczyzny:

1. Pracownia Dobra: kreatywna pracownia do realizacji każdego przedmiotu, a także zajęć interdyscyplinarnych

- * bez ławek, krzeseł, butów, z inną tablicą
- * ze ścianą jako miejscem wymiany poglądów i językowej oraz plastycznej ekspresji
- * w przyjaznym, kolorowym otoczeniu ale bez nadmiaru dekoncentrujących elementów
- * z miękkimi kocami, poduchami i nietypowymi pomocami dydaktycznymi

* praca w oparciu o arteterapię, gimnastykę, metodą dramy, w oparciu o zasady edukacji demokratycznej, choreo i aromaterapię, dogoterapię

* korelowanie języka polskiego z innymi przedmiotami niekoniecznie humanistycznymi

* wychodząc z zasady „każdy jest talentem ale nie każdy odkrytym”

* zajęcia prowadzone w taki sposób aby angażowały zmysły np. smaku, dotyku i dzięki wrażeniom uzyskanym w ten sposób były przekładane na treści językowo - poznawcze

2. Pracownia Dobra socjoterapeutycznym miejscem pracy z uczniem

Psychologowie, socjoterapeuci, terapeuci, pedagodzy prowadzą w niej zajęcia specjalistyczne i warsztaty dla grupy dzieci bądź indywidualne rozmowy wychowawcze.

* Na bieżąco rozwiązujemy w niej problemy uczniów np. z niedostosowaniem społecznym, szukając odpowiedzi na pytania: jak czuję się w szkole, w grupie; czego oczekuję od siebie, środowiska i szkoły; jakie mam problemy, z którymi nie mogę zwrócić się do rodziców i innych bliskich osób.

* Pomagamy uwikłanym w nieformalne grupy rówieśnicze wydostać się spod ich wpływu,

* Stosujemy metody pracy oparte na: terapii ruchem, socjoterapii i indywidualne konsultacje ze specjalistami.

* Pracownia jest miejscem prewencji i profilaktyki uzależnień substancjami psychoaktywnymi - prowadzimy tu detoks technologiczny.

* Łamiemy bariery związane z układem tradycyjnej klaso-pracowni w przyjaznym otoczeniu z fachowym pedagogiem, psychologiem, wychowawcą i terapeutą.

* Uczniowie mogą inicjować własne pomysły na zajęcia pozaszkolne, opracowywać wspólne projekty dotyczące życia szkoły, pracy samorządu szkolnego, kontaktu z lokalnymi instytucjami kulturalnymi i organizacjami pozarządowymi.

* Tworzymy przestrzeń „pozaszkolną” na terenie szkoły, czyli dobre miejsce dla wyciszenia emocji, nabrania dystansu dla zaistniałego problemu.

* Zajęcia będą prowadzone tak, aby po spotkaniu w Pracowni Dobra uczeń sam wyciągał i formułował wnioski.

* Pracownia Dobra pozwala na lepsze poznanie potrzeb uczniów i ich problemów - skraca dystans i buduje inne relacje uczeń - nauczyciel

3. Pracownia Dobra jako miejsce kształcenia kadry pedagogicznej

* w naszej placówce działa specjalistyczny „Plan doskonalenia nauczycieli Gimnazjum 40 na 2016 rok” opracowany przez psychologów, pedagogów uwzględniający potrzeby nauczycieli w pracy z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych.

* sesje przeprowadzone w PD będą analizowane w ramach dobrych praktyk i dzielenia się wiedzą w środowisku nauczycielskim

* projekt „Pracownia Dobra” ma charakter otwarty i mobilny - pomożemy stworzyć taką pracownię w szkołach poszukujących innowacyjnych rozwiązań i metod pracy z młodzieżą w okresie adolescencji

* zdobytym doświadczeniem i umiejętnościami oraz wypracowanymi metodami w ramach projektu „Pracownia Dobra” nauczyciele Gimnazjum nr 40 oraz współpracujący specjaliści będą dzielić się z kadrą nauczycielską w ramach wyjazdowych szkoleń i warsztatów „Pracownia Dobra” jest autorskim projektem Iwony Wojtackiej i Kamilli Sierockiej.

Iwona Wojtacka
Dyrektor Gimnazjum nr 40 w Łodzi

FINAŁ XLII OLIMPIADY WIEDZY TECHNICZNEJ

Po raz drugi w 42 letniej historii Olimpiady Wiedzy Technicznej zawody finałowe odbywały się w Łodzi. Tym razem Łódzka Rada Federacji SNT- NOT wraz z Łódzkim Komitetem Olimpiady Wiedzy Technicznej zwróciła się do Rektora Politechniki Łódzkiej z prośbą o współpracę przy organizacji zawodów. Uroczystego otwarcia Finału XLII Olimpiady Wiedzy Technicznej na Wydziale Elektrotechniki, Elektroniki, Informatyki i Automatyki Politechniki Łódzkiej w dniu 9 kwietnia 2016 r. w obecności przedstawicieli władz Województwa Łódzkiego, Miasta Łodzi i licznych Gości dokonał w imieniu Rektora Politechniki Łódzkiej prof. dr hab. inż. Piotr Paneth. Dalszą część uroczystości poprowadził Profesor dr hab. inż. Sławomir Wiak - Prorektor ds. Edukacji.

Po jej zakończeniu 56 uczestników zawodów centralnych, podzielonych na dwie grupy: elektryczno-elektroniczną i mechaniczno-budowlaną, rozpoczęło rozwiązywanie zadań.

W czasie, kiedy młodzież rozwiązywała zadania, władze uczelni spotkały się z zaproszonymi gośćmi, opiekunami i organizatorami Olimpiady Wiedzy Technicznej. Spotkanie to pozwoliło nauczycielom zapoznać się z ofertą edukacyjną Politechniki Łódzkiej oraz skierowanymi do młodych przyjaznymi programami Miasta Łodzi. Partnerzy Olimpiady zaprezentowali swoje osiągnięcia na specjalnie przygotowanych stoiskach i prezentacjach.

Nasi goście zwiedzili Pałac Herbsta oraz zabytkowe osiedle Księża Młyn. Po obiedzie wszyscy odwiedzili kompleks EC1 przekształcający się w centrum naukowo-kulturalne oraz obejrzeli projekcję w Planetarium – dziś jednym z najnowocześniejszych w Europie. Zarówno odremontowane pomieszczenia EC1 jak i planetarium wywarły bardzo duże wrażenie na zwiedzających.

Mimo nienajlepszej pogody zrobiliśmy pamiątkowe zdjęcia przy Ławeczce Tuwima na tle siedziby Urzędu Wojewódzkiego i Urzędu Miasta Łodzi.

W sobotę wieczorem Łódzka Rada Federacji SNT - NOT gościła przedstawicieli Parlamentu i władz Miasta Łodzi, opiekunów młodzieży, członków Komitetu Głównego Olimpiady Wiedzy Technicznej, naszych Partnerów i zaproszonych gości na uroczystej kolacji wydanej w Restauracji „Satyna”.

W tym czasie finaliści olimpiady zwiedzili pracownie Wydziału Elektrotechniki, Elektroniki, Informatyki i Automatyki Politechniki Łódzkiej.

Drugiego dnia zawodów, w niedzielę 10 kwietnia uczestnicy zawodów centralnych rozwiązywali problem techniczny.

Opiętnowie w tym czasie zwiedzili pięknie odrestaurowane zabytkowe obiekty Politechniki Łódzkiej.

Po zakończeniu zmagania finałowych nastąpiło zamknięcie XLII Olimpiady Wiedzy Technicznej. Tradycyjną formułą: „*uważam zawody XLII Olimpiady Wiedzy Technicznej za zamknięte*” wygłosił Przewodniczący OWT prof. Wojciech Radomski.

Z inicjatywy Dyrektora Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego Pana Janusza Moosa zostało wydane opracowanie poświęcone wszystkim laureatom dotychczasowych czterdziestu jeden Olimpiad Wiedzy Technicznej.

Instytucjami wspierającymi Finał XLII Olimpiady Wiedzy Technicznej były: Województwo Łódzkie, Urząd Miasta Łodzi, Politechnika Łódzka, Boutique Hotel's, Corning Optical Communications Polska Sp. z o.o., Przedsiębiorstwo Robót Mostowych Mosty – Łódź S.A., Grupowa Oczyszczalnia Ścieków w Łodzi Sp. z o.o., PKO Bank Polski, Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego, Kulak-Energia Sp. z o.o., PIKTOR Szlaski i Sobczak Sp. Jawna, Urząd Dozoru Technicznego, Stowarzyszenie Elektryków Polskich Oddział Łódzki, Polskie Stowarzyszenie Rzeczoznawców Wyceny Nieruchomości Oddział Regionalny w Łodzi, Stowarzyszenie Polskich Chemików Kolorystów, Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Mechaników Polskich Oddział Łódź.

To właśnie ci Partnerzy dzięki znacznemu wsparciu finansowemu umożliwili realizację bogatego programu towarzyszącego finałowi XLII OWT oraz zakup nagród dla laureatów i ich opiekunów. Łódzki Komitet Okręgowy Olimpiady Wiedzy Technicznej pragnie im bardzo serdecznie za to podziękować.

Jury pod przewodnictwem prof. Wojciecha Radomskiego przyznało tytuł laureata 23 uczestnikom zawodów finałowych XLII OWT rozegranych w kwietniu bieżącego roku na Politechnice Łódzkiej.

W grupie mechaniczno-budowlanej wyłoniono 12 laureatów.

I miejsce zajęła **Patrycja Stukator** – uczennica II klasy Zespołu Szkół Technicznych w Wodzisławiu Śląskim przygotowująca się do Olimpiady pod opieką p. Tomasza Wardengi. Uzyskanie 96 na 100 możliwych punktów dało Patrycji palmę pierwszeństwa spośród wszystkich 56 uczestników biorących udział w zmaganiach finałowych.

W tej grupie **Kornelia Staszewska**, uczennica I LO im. hetmana Stefana Czarnieckiego w Chełmie, podopieczna p. Anny Legwant, była drugą uczennicą, jaka została laureatką olimpiady stanowiącej domenę, w której przede wszystkim realizuje się męska część młodego pokolenia.

W grupie elektryczno-elektronicznej wyłoniono 11 laureatów.

I miejsce zdobył **Paweł Długosz**, podopieczny pp. Kornela Barteczko, Romana Magiery i Bronisławy Ruteckiej, który również jest uczniem Zespołu Szkół Technicznych w Wodzisławiu Śląskim.

Uroczyste zakończenie XLII Olimpiady Wiedzy Technicznej odbyło się 14 maja br. w Warszawskim Domu Technika.

Dyrektor Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego Janusz Moos zaapelował o wspólną pracę nad stworzeniem w każdej szkole szkolnego systemu edukacji technicznej. Dowodził, że z pojęciem technika wiąże się nie tylko kategoria „narzędzie” lecz także kategoria „system” i trzeba wyraźnie akcentować w edukacji technicznej różne konteksty techniki (edukacja matematyczna, humanistyczna i in.)

Kończąc swoje wystąpienie Dyrektor Janusz Moos wręczył prezes FSNT-NOT Ewie Mańkiewicz-Cudny i prezesowi Zarządu Łódzkiej Rady Federacji SNT-NOT prof. Mirosławowi Urbaniakowi okolicznościowe plakietki z gratulacjami za organizację XLII Olimpiady Wiedzy Technicznej.

Nagrody i gratulacje laureatom oraz ich opiekunom wręczali: Ewa Mańkiewicz-Cudny – Prezes FSNT-NOT, prof. Wojciech Radomski – przewodniczący Komitetu Głównego OWT, prof. Mirosław Urbaniak – Prezes Łódzkiej Rady Federacji SNT-NOT, Anna Kaczmarek z Departamentu Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego Ministerstwa Edukacji Narodowej oraz dr inż. Paweł Fabijański – Sekretarz Naukowy OWT.

Prof. Mirosław Urbaniak – Prezes Łódzkiej Rady Federacji SNT-NOT odczytał list Pierwszego Wiceprezydenta Miasta Łodzi p. Tomasza Treli adresowany indywidualnie do wszystkich laureatów. Oprócz gratulacji i życzeń dalszych sukcesów p. Prezydent zachęcał również do podjęcia studiów w naszym mieście – które już po raz szósty realizować będzie program „Stypendia Miasta Łodzi” dedykowany laureatom oraz finalistom ogólnopolskiego etapu olimpiad przedmiotowych.

Miło nam poinformować, że dwie pierwsze nagrody ufundowały: Corning Optical Communications Polska Sp. z o.o. oraz Grupowa Oczyszczalnia Ścieków w Łodzi Sp. z o.o. Fundatorem dwóch drugich nagród był Urząd Miasta Łodzi. Nagrodę indywidualną dla Kornelii Staszewskiej ufundowała p. poseł Alicja Kaczorowska. Boutique Hotel's ufundował dodatkowe nagrody dla uczniów, którzy zdobyli I miejsca w obu grupach tematycznych, a Urząd Dozoru Technicznego ufundował dodatkową nagrodę dla Jakuba Boguty z I LO im. Stanisława Staszica w Lublinie.

LAUREACI

XLII OLIMPIADY WIEDZY TECHNICZNEJ rok szkolny 2015/2016

GRUPA ELEKTRYCZNO-ELEKTRONICZNA

Lp.	LAUREAT	SZKOŁA	OPIEKUN	Pkt	Lok.
1.	Paweł DLUGOSZ	ZS Technicznych im. rtm. Witolda Pileckiego w Wodzisławiu Śląskim	Kornel BARTECZKO Roman MAGIERA Bronisława RUTECKA	91	I
2.	Rafał BARANOWSKI	ZS Łączności im. Cbrońców Poczty Polskiej w Gdańsku	Wiesław AFTYKA	86	II
3.	Mikołaj WIELGUŚ	ZS Łączności im. Cbrońców Poczty Polskiej w Gdańsku w Krakowie	Andrzej LANUSZKA	78	III
4.	Szymon DOMŻAŁSKI	ZS Politechnicznych im. Bohaterów Monte Cassino we Włocławku	Witold MICHAŁAK	76	IV
5.	Jakub KŁOSIŃSKI	ZS Elektronicznych i Informatycznych w Sosnowcu	Bartosz JĘDRZEJCZAK	71	V
6.	Artur SOBAS	Zespół Szkół Mechanicznych nr 1 im. Szczepana Humberta w Krakowie	Ewa DWORAKOWSKA	71	V
7.	Dominik CZECH	Elektroniczne Zakłady Naukowe im. Fryderyka Joliot-Curie we Wrocławiu	Barbara HADZLIK	69	VI
8.	Jakub PORĘBA	ZS Elektryczno-Mechanicznych im. gen. Józefa Kustronia w Nowym Sączu	Andrzej KOŚCIOŁEK	68	VII
9.	Marcin HOTŁOŚ	ZS Elektryczno-Mechanicznych im. gen. Józefa Kustronia w Nowym Sączu	Andrzej KOŚCIOŁEK	68	VII
10.	Jakub SOLTYS	ZS Elektryczno-Mechanicznych im. gen. Józefa Kustronia w Nowym Sączu	Andrzej KOŚCIOŁEK	67	VIII
11.	Jakub KORPACZ	I LO im. Adama Mickiewicza w Białymstoku	Sławomir ŻUBER	66	IX

LAUREACI

XLII OLIMPIADY WIEDZY TECHNICZNEJ rok szkolny 2015/2016

GRUPA MECHANICZNO-BUDOWLANA

Lp.	LAUREAT	SZKOŁA	OPIEKUN	Pkt	Lok.
1.	Patrycja STUKATOR	ZS Technicznych im. rtm. Witolda Pileckiego w Wodzisławiu Śląskim	Tomasz WARDENGA	96	I
2.	Jakub BOGUTA	I LO im. Stanisława Staszica w Lublinie	Kamil KAMIŃSKI	93	II
3.	Mateusz WIECZOREK	VI LO im. Jana Kochanowskiego w Radomiu	Sławomir LICHOTA	86	III
4.	Adrian KATRYNIOK	Technikum nr 3 w ZS Technicznych im. rtm. Witolda Pileckiego w Wodzisławiu Śląskim	Tomasz WARDENGA	82	IV
5.	Tomasz MADEJ	XII Liceum Ogólnokształcące w Szczecinie	Marek GOLKA	75	V
6.	Marcin GAJEWSKI	II LO im. Joachima Chreptowicza w Ostrowcu Świętokrzyskim	Wojciech STUDZIEŻBA	72	VI
7.	Jakub WASZKIEWICZ	I LO im. Ziemi Kujawskiej we Włodawku	Mariusz SOB CZAK	70	VII
8.	Grzegorz MASŁOWSKI	Zespół Szkół nr 3 w Ostrowcu Świętokrzyskim	Piotr LESNIEWSKI Mirosław ADAMCZYK	69	VIII
9.	Kornelia STASZEWSKA	I LO im. Hermana Stefana Czarnieckiego w Chelmie	Anna LEGWANT	68	IX
10.	Adrian PLATOS	VI LO im. Jana Kochanowskiego w Radomiu	Sławomir LICHOTA	68	IX
11.	Krzysztof CIBOROWSKI	I LO im. Adama Mickiewicza w Białymstoku	Mirosława ŻUBER	68	IX
12.	Rafał CÍWIEK	ZS Licealnych im. Króla Bolesława Chrobrego w Leżajsku	Agnieszka BURDA	67	X

Nowe pokolenie - nowe podejście do procesu kształcenia

Metody aktywizujące od lat odnawiane przez wszystkie przypadki polecane są do stosowania na zajęciach dydaktycznych, po to aby podnieść efektywność kształcenia i nauczyć uczenia się. Dlaczego tak duża presja na to, żeby uczeń stał się aktywnym uczestnikiem procesu kształcenia, aby przestał być tylko odbiorcą przekazywanych przez nauczyciela wiadomości? Przecież przez lata sprawdzał się tradycyjny model nauczania. Nauczyciel wykładawca dobierał treści, które przekazywał podczas zajęć oraz wskazywał te które uczeń powinien poznać w ramach pracy domowej. Uczniowie musieli tylko uważnie słuchać, notować, zapamiętywać i odważać wiadomości, a także rozwiązywać zadania według wskazanego schematu. Zarówno nauczyciel jak i uczeń znali swoje role i przez lata ich nie zmieniali, to pozwalało sprawnie funkcjonować obu stronom według znanego schematu. Dlaczego miałyby się to zmienić? Jakże przesłanki, jakie korzyści przemawiają za tym, żeby zarówno nauczyciele jak i uczniowie wyszli poza swoją rolę?

Uczeń współodpowiedzialny za efekty kształcenia to marzenie większości nauczycieli. Młody człowiek, który rozumie, że od jego zaangażowania w proces uczenia się (pracy) zależą efekty, jakie osiągnie on sam oraz organizacja w której działa jest wartościowym członkiem społeczeństwa. Aby mógł stać się odpowiedzialny, musi tej odpowiedzialności za siebie i innych uczyć się od najmłodszych lat. Musi ponosić konsekwencje swoich decyzji i działania lub jego braku. W szkole, w domu musi być stawiany w sytuacjach które wymagają podejmowania decyzji (odpowiednio do wieku i indywidualnych możliwości). Nauczyciele i rodzice nie powinni wyręczać, tłumaczyć młodego człowieka, że jeszcze zdąży się nauczyć. Im wcześniej tym lepsze wyniki można osiągnąć bo „czym skorupka ...”.

Każde pokolenie jest inne. Wzrasta w innych warunkach, wzoruje się na innych autorytetach, ma do dyspozycji inną technikę i technologię, korzysta z innych zasobów i stawia sobie nieco inne cele. Pokolenie ludzi urodzonych w II połowie XX wieku miało pewną skłonność do słuchania autorytetów i kiedy coś przychodziło z góry, było skłonne przyjąć instrukcję i się do niej dostosować. Pokolenie to wierzyło, że wykształcenie może otwierać drzwi do kariery. Kolejne pokolenia (X i Z) inaczej patrzą na potrzebę kształcenia się (wykształcenie wyższe nie

jest elitarne), a żyjąc w innej rzeczywistości gospodarczej mają rozbudzone (konsumpcyjne) oczekiwania wobec świata. To pokolenie, które po otrzymaniu polecenia zastanawia się, czy w ogóle je wykonać. Większość czynności wykonywana jest intuicyjnie według ewentualnych wskazówek uzyskanych od znajomych lub z Internetu, rzadko korzystają z instrukcji i opisów. Nie przyjmą polecenia tylko dlatego, że nauczyciel (rodzic) tak powiedział. Oni nie tylko chcą rozumieć dlaczego mają coś zrobić, ale muszą się zgadzać się powodami dla których mają coś zrobić.

Młode pokolenie to ludzie dorastający w zupełnie innym świecie – świecie nowych technologii. Nie istnieje dla nich życie bez komputerów, smartphonów, internetu. Nie korzystają z bibliotek, nie lubią papierowych gazet i ręcznego pisanie. Jest to pokolenie które w dużym zakresie funkcjonuje w sieci. Internet to miejsce spotkań towarzyskich, to przestrzeń pozwalająca komunikować się z ludźmi całego świata, to ogromny zasób łatwo dostępnych informacji, filmów instruktażowych, poradników, które w każdej chwili można wykorzystać aby w lepszy lub gorszy sposób radzić sobie w życiu. To pokolenie, które informuje duże grono znajomych o tym co robi i zyskuje niemal natychmiastową informację zwrotną o akceptacji lub jej braku dla podjętych działań.

Takie pokolenie wymaga innych metod pracy. Nauczyciel, który staje za katedrą i przez 45 minut przekazuje tylko ogromną ilość informacji, najczęściej nie osiąga efektów które założył. Tradycyjne lekcje w oczach uczniów są nudne, nauczyciele nieżyłowi, a szkoła to skostniała instytucja, która niewiele ma do zaoferowania.

Początek XXI wieku to czas, w którym oczekuje się kompetencji społecznych i umiejętności uczenia się przez całe życie. Nauczyciele, którzy rozumieją zmiany zachodzące w każdym pokoleniu, zmieniają metody pracy aby osiągnąć założone cele edukacyjne i wychowawcze. Organizując proces kształcenia zwracają uwagę na kontakt z drugim człowiekiem (praca w grupach), ponieważ w dobie Internetu, sms-ów komunikacja między ludźmi oraz umiejętność współpracy jest jednym z najważniejszych celów.

Metody aktywizujące angażują młodych ludzi, pozwalają im „odkrywać wiedzę”, konfrontować

ją z praktycznym zastosowaniem, dają możliwość ekspresji i wyrażania sądów. Praca indywidualna i grupowa buduje relacje międzyludzkie, uczy komunikowania się, kultury pracy i współpracy, odpowiedzialności za efekty pracy własnej i grupowej.

Dobór metod powinien być uzależniony od celów jakie nauczyciel chce osiągnąć oraz od grupy z jaką pracuje. Proces dydaktyczny musi przebiegać w sposób naturalny. Metody pracy powinny być dostosowane do możliwości uczniów i do tematu. Idealnym jest stosowanie różnych metod i ich modyfikacji dla urozmaicenia procesu kształcenia i odejścia od schematyzmu i monotonii.

Nauczyciele muszą dawać uczniom jak największą możliwość decydowania o sposobie rozwiązywania stawianych przed nimi problemów (zadań). Ponieważ od absolwentów szkół ponadgimnazjalnych oczekuje się samodzielności w procesie działania, umiejętności komunikowania się, kreatywności oraz odpowiedzialności za efekty pracy, proces dydaktyczny musi być ukierunkowany na kształtowanie oczekiwanych kompetencji społecznych i zawodowych. Taką możliwość daje metoda projektów, której efektywność opisano już sto lat temu. Metoda projektów jest metodą interdyscyplinarną, która umożliwia uczniom przyjęcie odpowiedzialności za zdobywanie wiedzy i umiejętności, pozwala zyskać uznanie nauczyciela i innych uczniów za sposób rozwiązania zadania lub pojawiającego się problemu. Metoda ta różni się od innych metod dydaktycznych tym, że podczas pracy uczących się rozważania teoretyczne wynikają z realizowanych działań praktycznych. Realizacja projektu edukacyjnego jest na ogół procesem rozbudowanym i na różnych etapach prac projektowych celowe jest stosowanie innych metod i technik aktywizujących. Metody odroczonego wartościowania, grupowego rozwiązywania problemów i inne, które pozwalają osiągnąć założone cele dydaktyczne.

Zmiana sposobu postrzegania młodych ludzi i idąca za tym zmiana sposobu pracy z nimi da możliwość budowania solidnej struktury (wiedzy, umiejętności i postaw), która stanie się konstrukcją do dalszego rozwoju zawodowego i osobistego.

Donata Andrzejczak

Zajęcia twórcze W KRAINACH SZTUKI

Punktem wyjścia do opracowania programu innowacji: „W krainach sztuki. Zajęcia twórcze” była podstawa programowa kształcenia ogólnego - rozp. MEN z dn. 27 sierpnia 2012 r. (Dz. U. z dn. 30 sierpnia 2012 r.) oraz „Program wczesnoszkolnej zintegrowanej edukacji XXI wieku” J. Hanisz.

Program innowacji przewidziany jest do realizacji przez wszystkich uczniów klasy 1, a w kolejnych latach klasy 2 i 3 I etapu kształcenia w wymiarze 1 godziny tygodniowo.

Bodźcem do stworzenia programu zajęć twórczych była myśl: „*Moja klasa to rodzina, szkoła - przyjazny dom, nauczyciel – przyjaciel*”. U podstaw programu leży idea pedagogiki twórczości, zabawy, twórczego myślenia i zapamiętywania. W założeniu programu pojęcie „twórczość” oznacza każde działanie dziecka wykraczające poza prostą recepcję, kiedy dziecko daje coś od siebie trafnie zaspakajając swoją potrzebę w sposób często oryginalny, niezwykły i niepowtarzalny. Kierunki

działań wyznaczane są przez różne dziedziny sztuki: literaturę, film, sztuki plastyczne, fotografię, ruch, muzykę, taniec, żywe słowo, teatr. Poprzez obcowanie ze sztuką, zabawę, ruch, doświadczanie, wrażenia towarzyszące sytuacjom edukacyjnym, dobór aktywizujących metod i technik oraz wykorzystanie różnorodnych środków dydaktycznych (od specjalistycznych do przedmiotów codziennego użytku) tworzone są optymalne warunki do wszechstronnej aktywności dziecka, twórcze-

go działania, samodzielności, kreatywności i otwartości na wiedzę oraz rozwoju ciekawości poznawczej tak, by każde dziecko mogło odczuwać radość z uczenia się.

W działaniach uczniów nie ma miejsca na przymus, porażkę, czy strach przed popełnieniem błędu. Zajęcia nastawione są na osiąganie sukcesów i fascynację własną aktywnością, a jednocześnie na kształtowanie umiejętności radzenia sobie ze stresem i odporności na niepowodzenia. Zajęcia oparte

są na wiedzy, umiejętnościach, zdolnościach i zainteresowaniach uczniów, a nauczyciel pełni rolę towarzysza i przewodnika po trudnej sztuce uprawiania twórczego stylu życia.

Głównym celem programu jest rozwijanie postawy twórczej, przeżywanie i odkrywanie tajemnic sztuki. Cele szczegółowe i treści kształcenia są spójne z założeniami planu wychowawczego szkoły i ukierunkowane na ukształtowanie osobowości ucznia swobodnego, opanowanego i radosnego; poszukującego, aktywnego i kreatywnego; komunikatywnego i skoncentrowanego na kontakcie; myślącego, wrażliwego i twórczego obserwatora świata.

Warunkiem efektywnej realizacji programu jest przestrzeganie szeregu zasad psychodidaktycznych związanych z prawidłowościami i mechanizmami procesu twórczego oraz trenowaniem dyspozycji twórczych. Należą do nich: 1. Zasada przewodzenia i facylitacji wyznaczająca rolę nauczyciela w procesie nauczania twórczych umiejętności. Z jednej strony ma on pełnić funkcję przewodnika, a z drugiej – funkcję facylitatora, ułatwiającej

go uczniom osiąganie zaplanowanych celów, kreującego odpowiedni klimat, pobudzającego samodyscyplinę uczniów, dostarczającego różnorodnych materiałów, dzielącego się odpowiedzialnością za efekty pracy. 2. Zasada nieoceniania i akceptacji polegająca na pobudzaniu do myślenia, dociekliwości, uczenia się rozwiązywania problemów bez przymusu, ocen, sankcji, wywoływania do odpowiedzi, czy sprawdzianów. 3. Zasada różnorodności, czyli wykorzystywania różnorodnych treści, form, metod i technik rozwijania możliwości twórczych; obcowania dzieci z różnymi dziedzinami sztuki; stosowania metod i technik aktywizujących, treningu twórczego myślenia dostosowanego do możliwości uczniów oraz prostych technik relaksacyjnych i antystresowych. 4. Zasada ludyczności, czyli tworzenia nastroju przeciwdziałania nudzie i zmęczeniu, wprowadzania atmosfery twórczej zabawy i tolerancji, tworzenia sytuacji dających poczucie swobody oraz rozładujących niepokoje wewnętrzne, a także przestrzegania reguły życzliwego, otwartego komunikowania się i prawa do odmowy wykonania danego ćwiczenia. Przyjęcie

tych zasad zapewnia budowanie odpowiedniego klimatu zajęć twórczych (bezpieczeństwa, życzliwości, współpracy), a niemniej ważnym warunkiem jest wyeliminowanie pośpiechu i napięcia z pracy uczniów. Istotą prowadzenia zajęć twórczych jest budowanie sytuacji edukacyjnych według określonej struktury (toku): 1. Przywitanie i ćwiczenia „rozgrzewające” – wytworzenie atmosfery otwartości,

życzliwości, przyjemnego klimatu, „rundka uczyć”. 2. Wprowadzenie – „mini – wykład” nauczyciela, inspiracja, cel, zadanie, problem. 3. Odkrywanie, formułowanie i rozwiązywanie problemów – zasadnicza część zajęć, aktywność twórcza. 4. Podsumowanie – informacja zwrotna na temat zajęć, efektów (od uczniów) 5. Pożegnanie – wymiana pozdrowień, optymistyczne zakończenie.

Przykładowy scenariusz zajęć twórczych

w klasie I (45 minut) Temat zajęć: Rzeźba współczesna jako dziedzina sztuki. Do czego można wykorzystać kamerkę do bielizny? – kompozycja przestrzenna **Cel ogólny:** Rozbudzanie aktywności twórczej, wyobraźni i fantazji oraz poczucia odpowiedzialności i satysfakcji z wykonanej pracy. **Cele szczegółowe:** - rozwijanie fantazji, uzdolnień i zainteresowań twórczych, - poznanie przykładów i funkcji rzeźby współczesnej, - przyswojenie podstawowych terminów i pojęć z zakresu rzeźby, - pobudzanie do niekonwencjonalnych skojarzeń, - rozbudzanie ciekawości poznawczej, wrażliwości estetycznej i ekspresji twórczej, - wspieranie indywidualnych predyspozycji uczniów, - kształtowanie umiejętności sprawnego porozumiewania się, - współpraca w zespole dla osiągnięcia sukcesu własnego i grupy **Metody:** podająca, poszukujące, praktycznego działania, stymulowania aktywności twórczej **Formy pracy:** aktywność indywidualna, zbiorowa (jednolita, zróżnicowana), grupowa zróżnicowana **Przebieg zajęć:** **1. Przywitanie i ćwiczenia rozgrzewające - zabawy:** niekonwencjonalne skojarzenia - „do czego może służyć klamerka do bielizny”, „co by było, gdyby.... *W Dniu Matki okazało się, że w kwiaciarni zamiast kwiatów są dostępne tylko klamki do bielizny*”, wyśpiewanie rymowanki – podanie celu zajęć w języku ucznia: „*Dziś klamerka nam podpowie, co zaświta w naszej głowie*” **2. Wprowadzenie – inspiracja:** Prezentacja różnych przykładów rzeźby współczesnej, form przestrzennych i rozmowa na temat wykorzystywanych materiałów, pracy artystów, sposobów ekspozycji dzieł, funkcji jaką one pełnią Podanie i wytłumaczenie pojęcia „dadaizm” i (praca dojrzałego artysty jest dla niego przyjemnością, pasją i zabawą) Omówienie zadania twórczego – dla uczniów: wykonanie kompozycji przestrzennej wg instrukcji w poszczególnych grupach z zastosowaniem klamerki do bielizny.

Przydział uczniów do pracy w IV grupach twórczych – zasada przypadku (*pod siedziskiem każdego krzeselka, naklejona jest niewidoczna dotąd litera A,B,C lub D. Po sprawdzeniu litery na swoim krzeselku, każdy wędruje do swojej grupy*) **3. Część właściwa – praca twórcza** - odkrywanie, formułowanie i rozwiązywanie problemów. Każda grupa tworzy 1 element kompozycji przestrzennej z drewna wg podanej instrukcji: na ekranie wyświetlony jest tekst informacyjny zawierający treści niezbędne do prawidłowej realizacji zadań twórczych; Grupa A – podstawa kompozycji z drewnianych elementów oznaczonych wg kodu, Grupa B – ułożenie nazwy i adresu

szkoły wg wyników działań matematycznych, Grupa C – ułożenie nazwy patrona szkoły według wartości rytmicznych, nut, Grupa D – ułożenie odpowiedzi na pytanie „ile lat ma nasza szkoła?” na podstawie tekstu informacyjnego i zaprojektowanie elementu kompozycji, Złożenie elementów w całość kompozycji i spotkanie w kręgu: - wypowiedzi na temat odczuć podczas pracy, odbioru własnego dzieła, - ułożenie kompozycji na desce obrotowej, oglądanie i proponowanie tytułu: obracając kompozycję w ciszy, obracając kompozycję przy muzyce **4. Podsumowanie** – ocena zajęć i efektu pracy, ocena samopoczucia i nazwanie emocji, prezentacja pracy obserwatorów, ocena przez nich zajęć i panującego nastroju

By właściwie motywować i wychodzić naprzeciw indywidualnym potrzebom rozwojowym i edukacyjnym uczniów, warto, w początkowej fazie realizacji programu stworzyć profil inteligencji każdego dziecka, co pozwoli odpowiednio organizować środowisko edukacyjne, dostosować metody i ośrodki aktywności twórczej.

Całość dokumentu wraz z 3-letnim planem pracy, przykładowymi scenariuszami zajęć, propozycjami ewaluacji oraz propozycją warsztatów twórczych z rodzicami: „Nauka poprzez zabawę, czyli jak w prosty sposób przekazywać dziecku wiedzę?” w formie prezentacji multimedialnej, dostępne są na stronie internetowej pod adresem:

<http://www.zsgbielany.edukacja.kety.pl/img/Innowacja%20Pedagogiczna%20-%20Danuta%20Rozner.pdf>

Turniej zawodowawczy

Ośrodek Doradztwa Zawodowego Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego podejmuje działania w zakresie wdrażania i realizowania przedsięwzięć edukacyjnych dotyczących doradztwa zawodowego we wszystkich typach szkół. Zaplanowanie kariery edukacyjno-zawodowej, zgodnie z rozpoznaniem potencjałem, mocnymi stronami osobowości, określeniem zainteresowań to ważne działania mające na celu dokonanie trafnych wyborów ścieżek kształcenia przez uczniów. Myśląc o przyszłości warto podkreślić, że należy poznać świat zawodów i prognozy rynku pracy w zakresie zapotrzebowania na specjalistów. Zatem już na pierwszym etapie kształcenia można przybliżyć informacje o zawodach, ścieżkach kształcenia, potrzebach i perspektywach rynku pracy.

Doradcy zawodowi Ośrodka Doradztwa Zawodowego wspólnie z liderem wewnątrzszkolnego systemu doradztwa edukacyjnego-zawodowego Publicznego Gimnazjum nr 5 w Łodzi podjęli się przygotowania turnieju zawodowego dla uczniów z zaproszonych szkół podstawowych. Jego celem jest wzbudzenie refleksji w zakresie planowania dalszej ścieżki kształcenia, rozwijanie kreatywności uczniów podczas wykonywania różnorodnych zadań, dostarczanie wiedzy o różnych zawodach, kształtowanie postaw przedsiębiorczych i kompetencji społecznych oraz umiejętności zdrowej rywalizacji i dobrej, wspólnej zabawy. Konkurs jest adresowany do uczniów klas VI szkół podstawowych. W tym roku szkolnym w turnieju udział wzięły: Szkoła Podstawowa nr 10, Szkoła Podstawowa nr 14, Szkoła Podstawowa nr 46, Szkoła Podstawowa nr 70, Szkoła Podstawowa nr 160, Szkoła Podstawowa nr

173. Zaproszone do udziału w turnieju szkoły wystawiły 4-osobowe drużyny, którym kibicowali koledzy z klasy. Dla uczestników konkursu w zespole zadaniowym opracowano zestaw zadań konkursowych składający się z dziewięciu konkurencji turniejowych o zróżnicowanej skali trudności. Dodatkowe punkty można było uzyskać za dopingowanie swoich drużyn. Kreatywność kibiców, ich nietuzinkowość, zaangażowanie w przygotowanie okrzyków, haseł, rymowanek na tablicach i transparentach przeszła najmielsze oczekiwania, co spowodowało, że komisja konkursowa nie miała wyboru i każdej z dopingujących drużyn przyznała maksymalną liczbę dodatkowych punktów.

Zadania turniejowe dotyczyły określania nazw zawodów, rozpoznawania narzędzi, ułożenia puzzli zawodowych, podania atrybutów zawodów, czytania i analizowania tekstu źródłowego, rozwiązywania zagadek zawodowych, określania zasobów koniecznych do wykonywania podanych przez drużyny profesji. Ponadto należało ułożyć w określonym czasie domino zawodowe czy wykazać się pomysłowością dotyczącą podania przykładów zastosowania białej kartki formatu A4 nie tylko jako papieru do pisania.

Druga konkurencja okazała się trudniejsza, ponieważ uczniowie mieli dopasować właściwe narzędzia do zawodów rzemiosła artystycznego. Nie wszyscy jednak wiedzieli, jakim przedmiotem posługuje się snycerz, zdun, cyrulik, ludwisarz czy płatnerz. Uczestnicy z łatwością dokonali interpretacji i analizy tekstu źródłowego. Wszystkie drużyny potrafiły podać, jakie zawody mógłby dziś wykonywać Mikołaj Kopernik. Według szóstkłasiów wielki uczoney byłby matematykiem, astronomem, filozofem, przyrodnikiem, lekarzem, pisarzem, biologiem, językoznawcą, bankowcem, naukowcem, administratorem, artystą, prawnikiem, historykiem, meteorologiem, nauczycielem języka greckiego, nauczycielem języka polskiego, wykładowcą akademickim, księdzem oraz politykiem.

Zadaniem wymagającym od drużyn refleksji i koncentracji było układanie puzzli w określonym czasie. Następnie należało podać, jakie zawody i ich atrybuty przedstawiały obrazki. Na nich pojawili się przedstawiciele profesji kucharza, nauczyciela, pielęgniarki, sprzedawcy, fryzjera czy rolnika.

Ciekawą konkurencją, w której należało wykazać się znajomością zawodów, było ćwiczenie *alfabet zawodowy*, polegające na dopisaniu do podanych liter jak największej ich ilości w ciągu dwóch minut. Na przykład przy literze „a” podano aktora, akrobatę, architekta, archeologa, „b” - biologa, budowlanka czy biotechnologa, p - psychologa, policjanta, poetę, piekarza, projektanta mody, pilota czy piłkarza.

Kolejnym zadaniem drużyn było wylosowanie koperty, w której znajdowały się ilustracje narzędzi czy przedmiotów. Następnie należało podać nazwę narzędzia i zawodu,

w którym ma zastosowanie. Według uczniów ołówek jest wykorzystywany przez stolarza, architekta, glazurnika, natomiast sekator jest używany do wykonywania czynności zawodowych przez ogrodnika, kielnią posługuje się murarz, drabiną malarz i elektryk, natomiast młotkiem stolarz, szpachlą murarz i blacharz samochodowy. Następnym zadaniem, które wywołało wiele emocji, było ułożeniem domina zawodowego w określonym czasie. A więc, po raz kolejny drużyny musiały wykazać się refleksją, umiejętnościami pracy pod presją czasu, współdziałaniem w zespole. Jednak i to zadanie okazało się proste. Wszystkie drużyny wykonały je bezbłędnie. Przedostatnią konkurencją było dopisanie do podanej sylwetki człowieka zawodu wybranego przez drużynę i podanie cech charakteru, jakie powinna posiadać osoba, aby dobrze wykonywać czynności zawodowe. Jedną z drużyn zaproponowała zawód sportowca, który według nich powinien być wytrwały, zacięty, zwinny, szybki, zdecydowany, wyluzowany, precyzyjny, silny, umięśniony, systematyczny, wysoki, inteligentny, sprawny, uczciwy. Natomiast malarz powinien być cierpliwy, kreatywny, twórczy, pracowity, posiadać wyobraźnię, zdolny. Na podstawie podanych przykładowych zawodów można wywnioskować, że uczniowie potrafili określić zasoby, jakie powinna posiadać osoba, aby z pasją wykonywać daną profesję.

Ostatnia konkurencja polegała na odgadywaniu zagadek. Jednak niektóre zagadki sprawiły kłopot. Trudno uczniom było odgadnąć wierszyk dotyczący zawodu dyrygenta, marynarza i dziennikarza.

Na zakończenie turnieju zawodowego wszystkim rywalizującym drużynom wręczono podziękowania za udział w konkursie i zaproszono na kolejną edycję, która odbędzie się w przyszłym roku szkolnym.

Wyjątkowość przedsięwzięcia polega na tym, że uczniowie zdobywają informacje o zawodach, w czasie zabawy kształtują kompetencje społeczne takie jak współdziałanie w zespole, kreatywność, komunikatywność czy praca pod presją czasu. Kształtują umiejętności miękkie oczekiwane przez pracodawców, a co za tym idzie – przygotowują się do funkcjonowania w przyszłym życiu społecznym i zawodowym.

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Kleszczowie

Uczeń gentleman – przepis z Kleszczowa

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Kleszczowie tworzą dwie szkoły: Liceum Ogólnokształcące im. Jana Pawła II i Technikum Nowoczesnych Technologii im. Jana Pawła II. W obu placówkach kładzie się nacisk na wysoką jakość kształcenia, na indywidualizację w procesie nauczania czy na wszechstronny rozwój młodych ludzi. I w związku z tym ostatnim, cztery lata temu zrodziła się myśl, by uatrakcyjnić proces kształcenia i wychowania, wprowadzając do niego **nowatorski projekt edukacyjno-wychowawczy „Od ignoranta do eleganta”**. Dziś, po kilku latach wdrażania założeń projektu, możemy śmiało powiedzieć, że szkoła w Kleszczowie uczy nie tylko do matury i do egzaminów, ale także do życia. Nasi licealiści i młodzi technicy kończą szkołę bogatsi w wiedzę na temat *savoir-vivre*’u, są pewniejsi siebie, obcy, potrafią dobrze komunikować się z innymi ludźmi, odnajdują się w trudnych sytuacjach, okazują szacunek innym, lubią się rozwijać i doskonalić. Szkołę opuszczają młode damy i młodzi gentlemani.

Od ignoranta do eleganta

Pomysł na realizację projektu narodził się pod wpływem obserwacji. Nietrudno zauważyć, że młodzi ludzie poza wiedzą typowo szkolną chcą i oczekują czegoś więcej. Pomysł uczenia zasad szeroko rozumianego *savoir-vivre*’u spotkał się z dużym zainteresowaniem z ich strony. Uczniowie doceniają, że mogą poznać zasady, które w dorosłym życiu przydadzą im się często bardziej niż książkowa wiedza. Nic nie zastąpi umiejętności skutecznej i kulturalnej komunikacji z drugim człowiekiem czy wiedzy, jak się zachować w stosunku do przyszłych przełożonych, biznesowych partnerów, koleżanek, kolegów, żon, mężów.

Przez pierwsze dwa lata koncentrowaliśmy się na podstawach *savoir-vivre*’u, by w latach kolejnych doprecyzować realizowane cele i skupić się na kulturze komunikacji zarówno werbalnej, jak i niewerbalnej, w tym na komunikacji w Internecie i na wystąpieniach publicznych. W bieżącym roku dołączyliśmy do programu punkty dotyczące zasad grzecznościowych obowiązujących w różnych krajach europejskich i pozaeuropejskich.

By cele realizowane w szkole mogły być osiągnięte i by ignoranci stali się świadomymi siebie elegantami, trzeba podjąć bardzo wiele różnorodnych działań. Część z nich realizowana jest w trakcie godzin wychowawczych, szkolnych apeli czy poprzez gazetki ścienne zdobące korytarze. Częściej jednak trzeba wyjść za białką i zaprosić ucznia do aktywności i samodzielności. Jak to zrobić?

W teatrze i na koncertach

Niemożliwe jest nauczanie *savoir-vivre*’u wyłącznie w budynku szkoły. By uczyć się dobrego wychowania, często trzeba wyjść ze szkoły i ruszyć ku prawdziwemu życiu. Służą temu organizowane dla uczniów liczne wyjazdy do teatrów, muzeów, na koncerty, wystawy, spotkania. Uczniowie liceum i technikum wielokrotnie gościli w znanych polskich teatrach, np. w Teatrze Bagatela i w Starym Teatrze w Krakowie, w Teatrze 6. piętro i Teatrze Roma w Warszawie, w Teatrze Wielkim i w Teatrze Muzycznym w Łodzi. W roku 2013 uczestniczyli w koncercie muzyki współczesnej w Filharmonii Łódzkiej „contem ucha”,

który do dziś wspominają jako jedno z oryginalniejszych i bardzo pouczających wyjść. Uczeń technikum tak opisał wyjazd: „przekonałem się, że nie rozumiem prezentowanej tam sztuki. Mimo wszystko uznaję to za ciekawe doświadczenie, ponieważ usłyszałem i zobaczyłem coś nowego, o czym wcześniej nie miałem pojęcia”.

W tańcu i przy instrumentach

Wszyscy chętni uczniowie szkoły biorą udział w zajęciach tanecznych. Prowadzi je nauczyciel, ale szybko okazuje się, że wśród uczniów są prawdziwi pasjonaci tańca, którzy chętnie zastępują nauczyciela w roli trenera. Pod okiem kolegów i koleżanek pozostali uczniowie poznają tajniki polskich i obcych tańców klasycznych czy nowoczesnych. Swoje umiejętności prezentują później przed rodzicami i podczas szkolnych uroczystości. Nauce tańca towarzyszy nauka zasad *savoir-vivre*’u obowiązujących podczas tanecznych imprez. Młodzi gentlemani opuszczają szkołę nigdy nie popełnia gąfy przy prośbieniu do tańca ani nie zapomną o właściwym stroju i manierach podczas tanecznych imprez.

W szkole pod okiem wykwalifikowanego muzyka chętni uczą się gry na instrumentach – gitarach, fortepianie, perkusji. Zdarzają się osoby, które wcześniej nie miały kontaktu z muzyką, a kończąc liceum lub technikum, a nie szkołę muzyczną, mogą pochwalić się nowymi umiejętnościami, o nabyciu których być może nigdy nie myśleliby, gdyby nie oferta szkoły znacznie wykraczająca poza naukę obowiązkowych przedmiotów. Ucząc się grać, uczniowie uczą się jednocześnie występów publicznych, ponieważ chętnie prezentują swoje umiejętności przy każdej nadarzającej się okazji.

Na warsztatach i prelekcjach

Aby nauka dobrego wychowania nie kojarzyła się z nudą i staroświecką etykietą do szkoły zapraszamy interesujących gości, którzy prowadzą aktywizujące warsztaty lub prelekcje. W roku 2014 gościliśmy trenera etykiety i protokołu dyplomatycznego, pana Zbigniewa J. Zielińskiego, który w szkole i szkolnym internacie poprowadził zajęcia na temat dobrych obyczajów. Poruszony został temat precedencji, kształtowania wizerunku, kultury na co dzień, etykiety stołu. W kolejnym roku trenerką uczniów była pani Maria Bujas-Lukaszevska – wykładowca, specjalista i konsultant do spraw *savoir-vivre*’u i etykiety w biznesie, autorka programu Akademia Dobrych Manier. Zajęcia dotyczyły występów publicznych, komunikacji interpersonalnej oraz etykiety ubioru. W bieżącym roku szkołę odwiedził prof. Romuald Cudak i prof. Małgorzata Kita z Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z Katedry Międzynarodowych Studiów Polskich, w której kształcą się m.in. przyszłych dyplomatów. Wraz z nimi przyjechał student z Korei, CHANG IL YOU, oraz doktorantka z Gruzji, Gvantsa Kobakhidze. Nasi goście opowiadali uczniom o różnicach między zachowaniami grzecznościowymi obowiązującymi w ich krajach i w Polsce.

Uczniowie technikum dobrze wiedzą, że można być najlepszym fachowcem i mieć rozległą wiedzę, ale bez umiejętności dobrego komunika-

wania się w języku ojczystym trudno jest zaistnieć i zrobić dobre wrażenie. Aby absolwenci znający nowoczesne technologie nie tylko wiedzieli, co mówić, ale i jak mówić, w marcu 2015 r. zabraliśmy ich na wykład prof. Małgorzaty Marcjanik – kierownika Zakładu Retoryki Dziennikarskiej Instytutu Dziennikarstwa Uniwersytetu Warszawskiego. Prelegentka mówiła o sztuce występów publicznych, w tym o znaczeniu gestów w komunikacji i o częstych błędach, jakie popełniamy, prezentując swe myśli na forum. Jesienią tego samego roku uczestniczyliśmy w spotkaniu z wyjątkowymi dla propagowania wiedzy o języku osobami – prof. Andrzejem Markowskim, przewodniczącym Rady Języka Polskiego oraz prof. Jerzym Bralczykiem, członkiem Rady. Kolejny raz młodzi technicy przekonali się, że można mówić łatwo, pięknie, przyjemnie i przede wszystkim bardzo zabawnie. Wrócili zadowoleni i bardziej świadomi tego, jaką siłę ma nasz język i jak należy etycznie i dla dobra siebie i innych tę siłę wykorzystywać.

Przed i za kamerą

Projekt „Od ignoranta do eleganta”, ma szeroki zasięg, ponieważ punktem kulminacyjnym całorocznych działań jest ogólnopolski konkurs na krótkometrażowy film promujący zasady *savoir-vivre*’u. W roku 2015/2016 realizowana jest IV edycja konkursu. Obecna i każda poprzednia objęta jest honorowym patronatem Ministra Edukacji Narodowej, Łódzkiego Kuratora Oświaty, Starosty Bełchatowskiego, Wójta Gminy Kleszczów, Miejskiego Centrum Kultury w Kleszczowie, Telewizji NTL w Radomsku. Konkurs skierowany jest od wszystkich placówek gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych w Polsce. Szkoły decydujące się na udział w zmaganiach, wdrażają u siebie wybrane działania promujące *savoir-vivre*, po czym przygotowują konkursowy film, w którym pokazują efekty swojej pracy. Dzięki temu główne cele przedsięwzięcia realizowane są wśród coraz szerszych kręgów młodych ludzi. Uczniowie z Kleszczowa biorą udział w konkursie. Przygotowują filmy, a potem pracują nad finałem konkursu.

Zwieńczeniem wszystkich działań projektu „Od ignoranta do eleganta” jest gala finałowa, która każdego roku odbywa się w czerwcu. Przyjeżdżają na nią patroni, sponsorzy, liczni goście związani ze szkołą w Kleszczowie, ale przede wszystkim uczniowie i ich opiekunowie z nagrodzonych w konkursie placówek. Gala jest przygotowywana przez uczniów ZSP w Kleszczowie, najbardziej zaangażowane są klasy techniczne. Jest sprawdzianem, czy nauczyli się kultury na tyle, by uczyć jej innych. Do tej pory każda gala kończyła się sukcesem. Przybliży goście pozostają pod wrażeniem profesjonalizmu organizatorów przedsięwzięcia, czyli... naszych młodych dam i gentlemanów.

Wszystkie nagrodzone w konkursie filmowym prace, relacje z gali, galerie ze spotkań i zrealizowanych w szkole działań, wspomnienia z wyjazdów można obejrzeć na stronie internetowej szkoły: www.zspkleszczow.pl

*Agnieszka Kukiela
Agnieszka Nagoda-Gębicz*

Eksperyment w edukacji chemicznej

Eksperyment chemiczny to badanie rzeczywistości poprzez wprowadzenie nowego czynnika (tzw. zmiennej niezależnej) i obserwowanie zmian w przebiegu procesów pod wpływem tego czynnika. Eksperyment chemiczny to obserwacja czynna, pozwalająca wykrywać prawidłowości. Jej cechą charakterystyczną jest aktywny stosunek ucznia do badanych zjawisk.

Oto dwie główne funkcje doświadczenia chemicznego:

- metodologiczna (obejmująca: doświadczenie jako źródło wiedzy i doświadczenie jako środek weryfikacji),
- dydaktyczna (obejmująca: doświadczenie wprowadzające, doświadczenie służące do stworzenia sytuacji problemowej, doświadczenie poznawcze jako źródło wiedzy, doświadczenie weryfikacyjne służące do sprawdzania hipotez, doświadczenie ilustracyjne służące do poglądowego przedstawienia zjawiska i sprawdzania słuszności prawa).

W podstawie programowej III i IV etapu edukacyjnego wyodrębniono w celach kształcenia wymagania ogólne: *Opanowanie czynności praktycznych (uczeń bezpiecznie posługuje się sprzętem laboratoryjnym i odczynnikami chemicznymi; projektuje i przeprowadza doświadczenia chemiczne)*. W ten sposób nadano czynnościom praktycznym odpowiednią rangę. Uczeń w procesie dydaktyczno-wychowawczym na lekcjach chemii ma badać i odkrywać.

W naukach przyrodniczych znaczenie mają następujące rodzaje laboratoryjnych doświadczeń:

- obserwacja naukowa,
- pomiar,
- eksperyment.

W zależności od tego, kto wykonuje eksperyment podczas zajęć, rozróżnia się:

- eksperymenty uczniowskie,
- pokazy nauczycielskie (konieczne podczas pracy z niebezpiecznymi substancjami).

Podczas pokazu eksperymentu chemicznego przez nauczyciela nie ma samodzielnego i bezpośredniego uczestnictwa ucznia w procesie badawczym. Stwarza się wówczas takie warunki, aby podczas pokazu uwagę uczniów skupić na tej części aparatury, która ma decydujący wpływ na przebieg reakcji chemicznej, a także stworzyć sytuację problemową, której rozwiązanie pozwoli na potwierdzenie lub odrzucenie sformułowanych wcześniej hipotez.

Najlepiej jednak, gdy uczeń samodzielnie wykonuje eksperyment laboratoryjny. W takiej sytuacji doświadczenia:

- ćwiczą **spostrzegawczość ucznia** – poprzez konieczność obserwacji przebiegu doświadczenia,
- uczą **samodzielnego myślenia** – poprzez możliwość wyciągania wniosków, formułowania uogólnień,
- budzą i rozwijają **pasję badawczą**,
- uczą **posługiwania się sprzętem laboratoryjnym**,
- wyrabiają **nawyki bezpiecznego obchodzenia się z substancjami chemicznymi**,
- uczą **racjonalnego gospodarowania substancjami**,
- uczą **dokładności i precyzji**,
- uczą **postaw ekologicznych i odpowiedzialności** za środowisko naturalne.

Kształtowanie u młodzieży postawy badawczej ściśle wiąże się z działalnością laboratoryjną nauczyciela i uczniów. Aby badawcza postawa ucznia mogła być kształtowana podczas zajęć, do takiego rodzaju pracy musi być dobrze przygotowany przede wszystkim nauczyciel. Powinien on opracować dla indywidualnych uczniów lub grup instrukcję (słowną, pisemną lub graficzną), zadbać o odpowiednie wyposażenie miejsca pracy, przygotować zestawy odczynników chemicznych i sprzętu laboratoryjnego. Opis doświadczenia, obserwacje i wnioski muszą być już samodzielnym dziełem ucznia/uczniów.

Klasyfikacja szkolny sprzęt laboratoryjny, którego często brakuje w szkołach, można zastąpić innymi, łatwiej osiągalnymi elementami (technika *chemii w małej skali*). Zamiast niektórych tradycyjnych, drogiej odczynników chemicznych można użyć tańszych i bardziej dostępnych substancji osiągalnych w tzw. domowej chemii.

W procesie dydaktycznym wykorzystuje się rozmaite funkcje eksperymentu: wprowadzenie do tematu lekcji, opracowanie nowych zagadnień, utrwalenie nowego materiału, powiązanie teorii z praktyką, kształtowanie nawyków i umiejętności, kontrola i ocena wyników nauczania, praca domowa ucznia.

Wśród celów oraz standardów kształcenia poczesne miejsce zajmują zagadnienia dotyczące szeroko pojętego operowania informacją, jej pozyskiwania, przedstawiania i wykorzystywania. Do realizacji tych założeń doskonale nadają się wyniki eksperymentów i obserwacji. Na ich podstawie można wprowadzać pojęcia i wyrabiać nawyki z zakresu posługiwania się informacją. Takie zamierzenia realizowane są w Pracowni Edukacji Ekologicznej Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego. Oprócz propagowania działalności ekologicznej wśród społeczności edukacyjnych (nauczycieli i uczniów) jej zadaniem jest wspieranie szkół w prowadzeniu zajęć z wykorzystaniem eksperymentu laboratoryjnego. Oferta taka zapewnia realizację podstawy programowej z nauk przyrodniczych i poszerza jej zakres tematyczny zgodnie z polityką ekologiczną państwa oraz potrzebami społeczeństwa.

W pracowni przeprowadzane są zajęcia w zakresie badań jakości próbek wody i gleby, badań elementów pogody oraz modelowania procesów wykorzystania odnawialnych źródeł energii do wytwarzania energii elektrycznej. Zajęcia organizowane są w dwu- lub trzyosobowych zespołach w stacjach dydaktycznych (stanowiskach badawczych) wyposażonych w niezbędny sprzęt laboratoryjny, odczynniki, przyrządy pomiarowe lub zestawy modeli z odnawialnych źródeł energii (OZE). Uczniowie, przystępując do pracy, otrzymują niezbędne materiały, instrukcje obsługi modeli, instrukcje prowadzenia eksperymentów, tabele oraz karty pracy, w których mają za zadanie rejestrować swoje pomiary, wykonywane obliczenia, obserwacje z badań oraz formułować uogólnione wnioski z wykonanych eksperymentów. Ponadto młodzież, dysponując dostępem do Internetu i zasobów pracowni, może samodzielnie pozyskiwać informacje potrzebne do opracowania wyników uzyskanych w trakcie badań, by później zaprezentować je we wskazanej przez nauczyciela formie: referatu, plakatu, prezentacji multimedialnej.

Prowadzenie zajęć z zastosowaniem eksperymentu służy kształtowaniu bardzo wielu umiejętności cennych z punktu widzenia przygotowania młodzieży do kolejnego etapu kształcenia oraz do pracy zespołowej. Zajęcia

tego typu wspierają rozwój umiejętności naukowego myślenia, uczą samodzielności w docie-

raniu do nowej wiedzy, dostrzegania zależności przyczynowo-skutkowych i formułowania

wniosków z badań. Dodatkowym ich atutem jest możliwość kształtowania postaw sprzyjających przestrzeganiu regulaminów, instrukcji, zasad i norm postępowania. Samodzielne prowadzenie badań i przejmowanie odpowiedzialności za ich wykonanie najsilniej motywuje uczniów do pracy i pogłębiania wiedzy.

Uczniowie rozwijają takie postawy, jak: respektowanie zasad bezpieczeństwa przy wykonywaniu badań i doświadczeń, dbałość o estetykę stanowiska pracy i sprzęt laboratoryjny, troska o dokładność podczas wykonywania prac badawczych oraz poczucie odpowiedzialności za przeprowadzane eksperymenty, uzyskiwane wyniki i opracowane wnioski. Wykorzystując metodę eksperymentu, można podczas zajęć zaobserwować, jak młodzież samodzielnie organizuje sobie pracę, czy przestrzega ustalonych reguł postępowania w pracowni, czy przestrzega ustalonych zasad i dba o swoje stanowisko pracy. Ponadto łatwo w takiej sytuacji dostrzec uczniów szczególnie zaangażowanych w wykonywanie ćwiczeń, dbających o harmonijną współpracę i przeżywane emocje towarzyszące pojawiającym się problemom podczas wykonywanych badań.

Dzięki eksperymentom na lekcjach chemii może być ciekawie. To dzięki eksperymentom, które są blisko związane z otaczającym światem, uczeń angażuje się w proces lekcyjny. A jeśli warunkiem uczestnictwa w tych do-

świadczeniach jest praca zespołowa, możemy włączyć tę metodę do repertuaru metod aktywizujących. Eksperyment w warunkach szkolnych jest okazją do rozwijania pomysłowości, samodzielności, zdolności i twórczego myślenia. Ma dla ucznia znaczenie emocjonalne, budzi zainteresowanie, jest niezmiernie atrakcyjny i może zmotywować do uczenia się.

Z przedstawionych rozważań wynika, że zajęcia prowadzone z wykorzystaniem eksperymentu dają uczniom szerokie możliwości rozwoju, a nauczycielom satysfakcję z bezpośredniego obserwowania postępów uczniów.

*Małgorzata Kozieł
Dorota Zielińska
Zdjęcia: Dorota Zielińska*

Robot dydaktyczny RobTRAIN I

Robot RobTRAIN I jest funkcjonalnym modelem robota przemysłowego o 5 stopniach swobody.

Kontroler robota posiada dodatkowo zestaw wejść/wyjść cyfrowych i wejść analogowych oraz możliwość wysterowania silnika DC z enkoderem do 2A, co umożliwi współdziałanie robota z otoczeniem.

Dedykowane środowisko programistyczne RobLAB (polska wersja językowa) jest zgodny ze standardami przemysłowymi, zawiera moduł symulacji w środowisku 3D i samouczki, dzięki czemu zestaw stanowi idealną pomoc dydaktyczną do nauczania robotyki.

Szkoła Podstawowa nr 36 w Łodzi

Załoga Zielonych Detektywów

Wszyscy, którzy mają kontakt z dzieckiem w wieku wczesnoszkolnym doskonale wiedzą, że pierwsze lata nauki są podstawą nie tylko w rozpoczynającym się procesie edukacyjnym, lecz kształtują stosunek dziecka do otaczającego świata. To okres wielkiej plastyczności psychiki dziecka, jego chłonności poznawczej, zdolności przyswajania nowych umiejętności i wartościowania. Dzięki możliwości samodzielnego działania, rozwiązywania problemów, odkrywania poprzez zabawę mają one doskonałą sposobność do kształtowania poczucia odpowiedzialności za otaczający świat i budzenia świadomości ekologicznej. Tylko uwrażliwienie dzieci na piękno natury i konieczność ochrony przyrody przyniesie może oczekiwane rezultaty w postaci właściwego rozwoju i prawidłowych zachowań wobec przyrody.

Dlatego też w roku szkolnym 2015/2016 w Szkole Podstawowej nr 36 im. Z. Wasilewskiego w Łodzi nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej podjęli się realizacji projektu „Załoga Zielonych Detektywów” w ramach konkursu „Edukacja ekologiczna w szkołach i przedszkolach”. Konkurs ten został zorganizowany przez **Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi**. Większość naszych działań jest finansowana ze środków pochodzących właśnie z Funduszu- na warsztaty, wycieczki, materiały dydaktyczne oraz nagrody dla dzieci pozyskaliśmy kwotę 28 440,00zł.

Podstawowym celem projektu jest uświadomienie najmłodszym wychowankom, iż wszyscy jesteśmy częścią świata, mamy wpływ na otaczające nas środowisko i że od tego, w jaki sposób o nie dbamy, zależą nasze zdrowie i przyszłość.

Głównym zadaniem, jakiego się podjęliśmy, było przekazanie dzieciom podstawowych wiadomości o ekosystemach i zjawiskach przyrodniczych, kształtowanie postaw proekologicznych, pokazanie piękna przyrody, zwiększenie szacunku dla roślin, zwierząt i ludzi, dostarczenie praktycznej wiedzy jak na co dzień w prosty sposób dbać o ekologię. Podczas zajęć, zabaw i warsztatów uczniowie klas I-III rozwijają swoje zdolności manualne, plastyczne, kształtują umiejętności korzystania z różnych źródeł wiedzy oraz wykorzystują

techniki komputerowe. Z kolei wycieczki dydaktyczno-krajoznawcze to okazja do bezpośredniego obcowania z przyrodą, wielozmysłowe doświadczanie jej naturalnego piękna oraz dostrzeganie śladów działalności człowieka zarówno tych pozytywnych jak i negatywnych, a co za tym idzie, kształtowanie prawidłowych postaw społecznych i proekologicznych.

Do wpajania dziecku wspomnianych zachowań potrzebne jest właściwe nastawienie rodziców, czyli włączanie dorosłych do działań na rzecz ochrony przyrody i środowiska. To oni muszą być sprzymierzeńcami zadań podejmowanych na terenie placówki i wspólnie z nami podejmować wyzwania edukacyjne dotyczące ekologii. Nasza szkoła podejmuje wysiłek zaangażowania rodziców w kształcenie ekologiczne młodego pokolenia. Powstał nawet Program Współpracy z Rodzicami obejmujący m. in. działania prozdrowotne i proekologiczne. Organizowane są zajęcia sportowe, warsztaty, prelekcje, lekcje otwarte, pikniki. Angażujemy rodziców w trakcie wyjść i wycieczek poza teren szkoły. Staramy się wykorzystać potencjał rodziców przy organizowaniu zajęć dodatkowych i spotkań z ciekawymi ludźmi, jak np. z pielęgniarką czy pszczelarzem. Natomiast **pani dietetyk** - pracownik sklepu ze zdrową żywnością, przeprowadziła dla nas prelekcję na temat prawidłowego odżywiania, wyjaśniała, jakie produkty spożywcze są dla naszego organizmu najlepsze, a czego powinniśmy unikać. Podkreślała też, jak ważne jest czytanie składu kupowanych przez nas produktów- tłumaczyła znaczenie poszczególnych symboli, wskazując przy tym związki najbardziej szkodliwe dla człowieka. Na zakończenie spotkania wszystkich uczestników czekała niespodzianka- degustacja zdrowych, naturalnych produktów. Dzieciom najbardziej smakowały suszone na słońcu morele i... chipsy z bananów i jabłek.

Tak więc zaangażowanie rodziców wzmacnia i uatrakcyjnia realizację tego projektu.

Projekt „Załoga Zielonych Detektywów” został podzielony na 2 grupy tematyczne: „Woda , jej wpływ na otoczenie i człowieka” oraz „Las, jego fauna i flora”. Jest to tematyka najbliższa zainteresowaniom dzieci, zarazem obejmuje szeroki zasięg treści programowych.

Środowisko wodne to tajemnice wody, a z tym związane jest ulubione przez dzieci eksperymentowanie. Doświadczenia z mydłem to znalezienie odpowiedzi na pytania „Czy samą wodą można umyć ręce?”, „Co rozpuścimy w ciepłej, a co w zimnej wodzie?”, „Czy woda jest czysta?”, „Jak powstają bańki mydlane?”

Ogromną przyjemność sprawiają dzieciakom również zabawy badawcze „Woda jako rozpuszczalnik” to sposób na określanie koloru, zapachu, smaku. „Co w wodzie pływa? Co tonie? to wyjaśnienie, dlaczego przedmioty pływają lub toną oraz jakie znaczenia na utonięcie ma wielkość przedmiotu.

WOJEWÓDZKI FUNDUSZ
OCHRONY ŚRODOWISKA
I GOSPODARKE WODNEJ
W ŁODZI

Dzięki zakupionemu ze środków WFOŚiGW modelowi „Obieg przyrody w przyrodzie” szukaliśmy odpowiedzi na pytania „Skąd się bierze deszcz? Jak powstaje grad, śnieg, mgła, burza?” Wykorzystując różne naczynia szklane (puste i wypełnione różną ilością wody) uczniowie stworzyli imponującą muzyczną „Wodny Koncert”. Słuchając fragmentów muzyki klasycznej- rozwijali swoją wyobraźnię podejmując próby odgadnięcia tytułu utworu oraz przedstawiając go w formie plastycznej z wykorzystaniem farb wodnych. Jak widać, w edukacji wczesnoszkolnej, tematykę ekologiczną można „przemycać” na wszystkich rodzajach zajęć...

Zabawy z wodą to super okazja, przy poznawaniu zjawiska skraplania i parowania, do przybliżenia najmłodszym pojęcia objętości. Odmierzanie kropli kromplomierzem to praktyczne wykonywanie prostych działań matematycznych.

Z kolei „Miś Ratowniczek” pokazał jak bezpiecznie wypoczywać nad wodą. Z pomocą uczniów klas IV-VI przekazał podstawowe zasady udzielania pierwszej pomocy z wykorzystaniem fantomów. Dzieci młodsze chętnie brały udział w ćwiczeniach praktycznych.

Na zajęciach edukacji polonistycznej, czytając wybrane baśnie i legendy polskie dowiedzieliśmy się, „Kto to jest Wodnik Szuwarek?” Zorganizowałyśmy nawet „Bal karnawałowy u Wodnika Szuwarek”, na którym, oprócz płasów miały miejsce zabawy i konkursy o tematyce przyrodniczo- ekologicznej.

Podczas wycieczek nad zbiornik wodny, do Ogrodu Zoologicznego dzieci poznają wybrane gatunki zwierząt, występujących w wodach - ryby, płazy, małże, skorupiaki, pierścienice, pierwotniaki, ssaki wodne. Zastanowią się też, jak zwierzęta przystosowały się do środowiska wodnego. Obejrzą pod mikroskopem łuskę rybą oraz rozwielitkę i pantofelka. Po zajęciach utworzą poster obrazujący organizmy zbiornika wodnego, które poznały na warsztatach.

Wycieczka nad zbiornik wodny to również okazja do zbadania jego stanu zanieczyszczenia i porównania z wodą pochodzącą z akwarium, z rur wodociągowych.

Obserwacja owadów w pobliżu zbiorników wodnych i nie tylko, poławianie ich, nazywanie, porównywanie wielkości, kolorów, kształtów to odpowiedź na pytanie „Co mówią owady?” Jakże owady mogą być niebezpieczne dla ludzi i zwierząt? Poszukiwanie sposobów unikania niebezpiecznych sytuacji.

Innym aspektem okaże się „Czy woda jest potrzebna do życia?” – założyliśmy klasowe ogródki, posialiśmy nasiona różnych roślin, posadziliśmy cebulę, ziemniaki, pietruszkę. Prowadzimy uprawę roślin, systematycznie odnotowując nasze obserwacje w specjalnie założonych dziennikach. Przy okazji mamy codziennie świeże, zdrowe dodatki do klasowego śniadania.

Kolejny problem, który próbowaliśmy rozwiązać metodą „burzy mózgów” to „Dlaczego i jak możemy oszczędzać wodę?” Pomagała w tym praca z mapą (globusem) – szukaliśmy zbiorników wodnych, nazywaliśmy je, zastanawialiśmy się jak dużo na kuli ziemskiej jest wody pitnej. Odpowiedź na to i wiele innych pytań uzyskaliśmy m.in. na dodatkowych zajęciach w Ośrodku Działań Ekologicznych „Źródła”. Efektem naszej pracy były deklaracje uczniów, narysowane na szablonach kropli wody, w jaki sposób będą ją oszczędzać i kogo do tego zachęca. Podkreślając wagę problemu oszczędzania wody i dbałości o jej czystość zorganizowaliśmy m.in. konkurs plastyczny dla dzieci z przedszkoli oraz uczniów kl. I-II „Złota rybko, spełnij moje marzenie”. Dzieci, oprócz ozdobienia szablonu rybki miały za zadanie wymyśleć i zapisać życzenie związane z ochroną środowiska. Wszystkie prace utworzyły „jezioro marzeń”, które zostało zaprezentowane w szkole z okazji Dnia Ziemi.

Krople wody ... Słońce..... czyli ... dlaczego tęcza jest kolorowa” to doświadczenia i zabawy badawcze z wykorzystaniem słoików z wodą, latarek, pryzmatów, oglądanie przez wziernik przyrządu rozszczepiania białego światła, czyli barw tęczy. W efekcie podczas działań plastycznych powstanie wielobarwna tęcza.

Las, to wielozmysłowa obserwacja otoczenia (wzrok, słuch, węch, dotyk). To wykonanie różnorodnych zadań: szkicowanie, zaznaczenie charakterystycznych elementów drzewa,

barwy, faktura kory, szyszek, liści, igieł. Mali badacze oglądając będą przekrój pnia drzewa, liczyć słoje, określać wiek drzewa. Podczas zajęć dydaktycznych w Lesie Łagiewnickim dowiedzą się m.in. kto jest sprzymierzeńcem a kto wrogiem lasu oraz dlaczego i w jaki sposób powinniśmy szanować drzewa. Wykorzystując zebrane materiały uczniowie wykonają makietę lasu (warstwy lasu). Dzięki zabawie – dramie „Gdybym był drzewem...” spojrzą na środowisko oczyma roślin.

Oglądając globusy, mapy fizyczne Polski odpowiedzą, gdzie rośnie najwięcej drzew. Pracując z planszą ścienną „Ekosystem lasu” poznają charakterystyczne cechy pospolitych drzew i krzewów występujących w łódzkich parkach i w Polsce oraz zaznajomią się z mieszkańcami lasów, puszczy i dżungli. Oglądając różne rodzaje papieru dzieci określają jego grubość, fakturę. Przygotują samodzielnie papier czerpany jako wstęp do wykonania podarunku dla mam z okazji Dnia Matki.

Innym bardzo niepokojącym zjawiskiem w skali nie tylko szkoły, województwa lecz świata jest złe odżywianie dzieci i dorosłych, które przyczynia się do wielu chorób cywilizacyjnych i degradacji środowiska naturalnego (zaśmiecanie, brak właściwej segregacji). Co raz większy odsetek uczniów ma nadwagę co prowadzi do cukrzycy, czy astmy pochodzenia alergicznego (bardzo często o podłożu pokarmowym). Dzieci otyłe, mało sprawne ruchowo są wyśmiewane przez rówieśników co prowadzi często do wycofania, zamknięcia w sobie, braku pewności siebie. Z tego względu zadaniem dorosłych: rodziców jak i nauczycieli jest pokazanie i uczenie prawidłowych nawyków żywieniowych w jak najmłodszym wieku. Powinniśmy zachęcać dzieci do czepiania z darów natury, ukazywać im dobrodziejstwa przyrody, wdrażać do umiejętnego korzystania z upraw lokalnych, ekologicznych oraz kształtować świadomość konieczności ograniczania żywności „sztucznej”, przetworzonej oraz cukrów. Tej

problematyce poświęcamy kolejną serię zajęć, na które zapraszamy rodziców jako ekspertów, wykorzystując ciekawe pomoce jak choćby piramida żywienia z dużych klocków. Zorganizowaliśmy też konkurs plastyczno-techniczny „Zdrowe jedzenie na talerzu”. Dzieciom bardzo spodobało się samodzielne komponowanie w klasach na różne okazje zróżnicowanych posiłków z produktów naturalnych, nieprzetworzonych, ekologicznych.

„Załoga Zielonych Detektywów” to cykl warsztatów i wycieczek terenowych. Uczniowie klas I-III przez cały rok szkolny biorą udział w cyklicznych zajęciach prowadzonych przez Nadleśnictwo Łódź – „Drzewa i Krzewa Lasu Łagiewnickiego”, „Paleta barw, czyli kolekcja skarbów”, „Od nasionka do drzewa”, czyli jak rośnie drzewo”, „Życie drzewa”. Uczestniczymy również w warsztatach prowadzonych przez Miejski Ogród Zoologiczny „Zwierzęta wokół nas”, „Przyjaciele Kubusia Puchatka” oraz Ogród Botaniczny „Poszukiwacze skarbów”, „Wyczarowane z natury”. Wybierzemy się również na całonocne wycieczki do Rogowa (Arboretum), do Borysewa ZOO Safari oraz do Konarzewa – zajęcia „Od ziarenka do bochenka” oraz „Glina”.

Uwieńczeniem projektu będzie „Międzypodklasy Turniej Zielonych Detektywów” – wędrowka przez cztery pory roku. Dzieci będą mogły zaprezentować zdobyte w czasie realizacji projektu wiadomości i umiejętności uczestnicząc w grach, zabawach, konkursach i quizach. Jako podsumowanie wykonają tematyczne zbiorowe prace plastyczne. Na koniec zaś posadzimy „Zaczarowane drzewko” wraz z rodzicami w ogrodzie szkolnym.

Projekt ten jest dla dzieci alternatywą dla wszechogarniających nas komputerów i urządzeń elektronicznych. Rozwijają w nich zamiłowanie do przyrody, natury. Ma zaszczepić naturalną chęć i potrzebę przebywania na świeżym powietrzu. To szansa na „wyciągnięcie” dzieci i ich rodziców z domu i zapobieganie uzależnieniu od komputerów/telewizji/komórek, a co za tym idzie – również otyłości, wadom postawy czy wzroku. Aktywny tryb życia, ruch na świeżym powietrzu to także okazja do nawiązywania kontaktów z rówieśnikami, kształtowania umiejętności społecznych, wzmacniania hartu ducha. To uczenie szacunku do otaczającego świata i drugiego człowieka.

Małgorzata Kucner-Mateja
Bożena Salska

Publiczne Gimnazjum nr 30 w Łodzi

„Trzydziestka” mierzy wysoko...

Publiczne Gimnazjum nr 30 im. Adama Mickiewicza to szkoła jedyna w swoim rodzaju, bo to miejsce, w którym każdy uczeń ma szansę odnieść swój mały sukces. Czym jeszcze różnimy się od innych? Wiara w to, że warto podejmować wysiłek, stawiać odważnie kroki i mieć pasję, bo tylko w taki sposób można osiągnąć wszystko czego pragniemy. Trzydziestka to mała, licząca niewiele ponad stu uczniów szkoła z oddziałami integracyjnymi, która może poszczycić się wieloma sukcesami, także na arenie międzynarodowej.

Kiedy w 2005 roku ruszył pierwszy projekt międzynarodowy Socrates Comenius pt: „Do you speak love?”, nikt zapewne nie przypuszczał, że to przedsięwzięcie rozpocznie nowy etap w życiu szkoły. Dzięki ogromnej pracy wielu naszych oddanych nauczycieli i wsparciu dyrektora pani Marioli Zajdlis, udało się realizować kolejne projekty. Międzynarodowa współpraca, to nie tylko promocja kraju, miasta i szkoły, szansa na rozwój, możliwość uczenia się języków obcych i poznawania nowych kultur, ale przede wszystkim inicjatywa, która otwiera naszej młodzieży „okno na świat”. Dzięki projektom marzenia wielu spośród naszych uczniów urzeczywistniają się, bo wyjazd zagraniczny dla większości z nich to nadal spełnienie marzeń, a nasze przedsięwzięcia pozwalają je zrealizować.

Na początku roku szkolnego 2015/2016 przystąpiliśmy do nowego projektu międzynarodowego w ramach programu „Uczenie się przez całe życie” - Erasmus + przy współpracy komisji europejskiej o nazwie: „Flipped Learning with ICT”, czyli „Metoda odwróconej klasy z wykorzystaniem TIK”, którego koordynatorem szkolnym jest pani Joanna Wilczyńska. Projekt potrwa dwa lata i będzie polegał na uczeniu się i nauczaniu z wykorzystaniem TIK, czyli Technologii Komputerowej i Informatycznej. Podczas czterech semestrów uczniowie będą zaangażowani w szereg różnorodnych działań, rozwijających ich umiejętności informatyczne, świadomość kulturową, kreatywność, przedsiębiorczość oraz znajomość języka angielskiego. Oprócz naszego kraju, partnerami w projekcie są: Turcja (koordynator główny), Litwa, Łotwa, Włochy, Hiszpania, Portugalia i Francja. Przedsięwzięcie zakłada użycie innowacyjnych metod i pozwala wykorzystać to, czego nasi uczniowie chętnie używają każdego dnia, czyli Internetu, telefonów, tabletów, komputerów. Jest to niezwykle pomysł, bo o ile chętniej młody człowiek uczy się, kiedy ma do dyspozycji powszechnie stosowane „elektroniczne zabawki”?

W tym projekcie, naszym głównym celem jest polepszenie jakości pracy szkoły pod kątem nauczania i uczenia się tak, aby poprawiły się wyniki uczniów i ich kompetencje. W związku z tym chcemy rozwijać podstawowe i ogólne umiejętności za pomocą innowacyjnej metody. Dążymy także do poprawienia kompetencji

cyfrowych naszych uczniów i nauczycieli, ale również częstszego wykorzystywania tych narzędzi w procesie dydaktycznym. Oprócz tego, pragniemy stworzyć między szkołami partnerskimi unikalne cyfrowe środowisko do nauki (platformę edukacyjną). Zamierzamy umieścić ww. platformę edukacyjną na stronie projektu jako Otwarte Źródło Edukacyjne. Te wszystkie sprawności poszerzymy, wykorzystując innowacyjną metodę skupioną na uczniu o nazwie *Flipped Learning* (metoda odwróconej klasy) przy wsparciu platformy TIK.

Metoda *Flipped Learning* zakłada totalny „przewrót”, bo odwraca tradycyjny porządek lekcji. Nauczyciel przygotowuje materiał teoretyczny zwykle w postaci tekstu, nagrania video czy prezentacji multimedialnej, z którym uczniowie zapoznają się przed lekcją, najczęściej w domu. Materiały mogą obejrzeć tyle razy, ile potrzebują, co jest ważne szczególnie dla uczniów słabszych oraz tych o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Następnie w klasie zamiast zwyczajowego wprowadzenia, które teoretycznie mają już za sobą, przechodzą do zajęć praktycznych, w trakcie których mogą przekształcić i zweryfikować zwiualizowane informacje - w wiedzę, dzięki temu więcej czasu pozostaje na jej ugruntowanie i usystematyzowanie. Stosując tę metodę chcemy wesprzeć młodych ludzi w podejmowaniu odpowiedzialności za własną naukę, a poprzez czynne działanie, dostrzegą własny wysiłek i robione postępy. Jednocześnie, uczniowie poprawią swoje umiejętności w organizowaniu własnego procesu uczenia się, co będzie podstawą ich przyszłego uczenia się przez całe życie, krytycznego myślenia, komunikacji i pracy zespołowej.

Właśnie w taki sposób realizowane są zadania i wytwarzane produkty końcowe podczas prac w projekcie. Każdy z nauczycieli zaangażowanych w przedsięwzięcie odpowiada za konkretne zadania. Wszystko zaczyna się od filmu instruktażowego, który zostaje przygotowany i przesłany do uczniów na adresy e-mail, założone indywidualnie dla każdego z nich i służące jedynie do celów projektowych. Po zapoznaniu się z instrukcją uczniowie przystępują do działania i tworzą własne prace. Pierwsze zadania realizowane były już w październiku oczywiście z wykorzystaniem metody *Flipped Learning*. Nauczyciele stworzyli filmy instruktażowe z którymi zapoznali się uczniowie, żeby następnie według tej in-

strukcji kreować własną wizję. Były to nagrania video dotyczące sposobów pracy w programie Logo Garden i możliwości tworzenia logo oraz film jak zaprojektować e-pocztówkę. Produkty uczniów zostały umieszczone na platformie e-Twinning i trafiły do naszych partnerów. Żeby uatrakcyjnić i uprzyjemnić pracę, zorganizowany został „piknik nocny”, podczas którego w atmosferze przyjaźni i dobrej zabawy wspólnie tworzyliśmy wspomniane dwa produkty końcowe. Jest to inicjatywa, która rozpoczęta została w naszej szkole ponad 10 lat temu, cieszy się ogromną popularnością i zawsze przyciąga młodzież chętną do współpracy, bo to wspaniała okazja do tego aby uczyć się, bawiąc jednocześnie.

Wszystkie działania i szczegółowe informacje oraz wrażenia z kolejnych wyjazdów zagranicznych, zamieszczane są na blogu i stronie internetowej projektu, można obejrzeć tam również zdjęcia i filmy dokumentujące poszczególne aktywności. Dotychczas odbyły się już trzy spotkania, a nasi uczniowie wraz z nauczycielami odbyli podróż do Portugalii, Włoch i Hiszpanii. Przed nami kolejny wyjazd na Łotwę mamy nadzieję, że będzie on tak samo udany jak poprzednie, a osoby reprezentujące nasz kraj wrócą z niezapomnianymi wrażeniami.

W związku z tym, że nasza szkoła jest placówką integracyjną, to w projekcie biorą udział także osoby ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz różnego rodzaju trudnościami. Aktywnie uczestniczą we wszystkich wydarzeniach związanych z projektem, a także wyjeżdżają za granicę. W naszej szkole nikt nie czuje się wykluczany czy pomijany, bo każdy ma szansę na swój indywidualny rozwój. Wykwalifikowani i zaangażowani pedagodzy motywują do działania i wykorzystują potencjał każdego ucznia. Metoda odwróconej klasy jest stosowana nie tylko przy okazji pracy w projekcie międzynarodowym, ale także w codziennej pracy z uczniami, chociażby na językach obcych, a ostatnio w tegorocznych projektach edukacyjnych. Mamy nadzieję, że dzięki niej zachęcimy naszą młodzież do poszukiwania, odkrywania i uczenia się z pomocą nowoczesnej technologii.

Ostatnio przeczytałam, że dawniej dzieciaki wisiły na trzepaku dzięki czemu widziały świat z innej perspektywy, jakby do góry nogami, czyli „odwrócony”. Wyobraźmy sobie, że dzisiejszy komputer to taki właśnie trzepak, dzięki któremu możemy odwrócić dziecięcą perspektywę. Nauczyciele z naszego gimnazjum stwarzają uczniom okazję, żeby odkrywali świat na nowo i zobaczyli rzeczy, których wcześniej nie dostrzegali i które ich nie interesowały. Dajemy narzędzia do tego, żeby ich wirtualne akrobacje umożliwiły im nowe spojrzenie na wszystko, co się dzieje wokół nich i mogły świadomie podążyć w kierunku, który będzie spełnieniem ich życiowych marzeń.

Dorota Zajczkowska

Dlaczego WebQuest?

Absolwenci szkoły zawodowej, to osoby posiadające kwalifikacje zawodowe, gotowe do podjęcia pracy zawodowej, ale wejście na rynek pracy związane jest z nawiązaniem kontaktu z pracodawcą, zaprezentowaniem swoich kompetencji. Okazuje się jak konstatują pracodawcy, że potencjalni kandydaci do pracy, absolwenci różnych form kształcenia wykazują braki kompetencji społecznych. Dynamika rozwoju gospodarczego zarówno przemysłu jak i sfery usług sprawia, że uczestnicy rynku pracy powinni posiadać umiejętności, które nie zestarzeją się wraz ze zmianami technologicznymi czy społecznymi. Dlatego pracodawcy wśród oczekiwań wobec absolwentów, na pierwszym miejscu stawiają kompetencje społeczne, które ułatwiają podejmowanie i wykonywanie zadań zawodowych a dopiero później specjalistyczne dla zawodu. Kompetencje i cechy najczęściej wymieniane przez pracodawców jako pożądane, to: umiejętności: dobierania, analizowania i prezentowania informacji potrzebnych do wykonania zadania zawodowego, podejmowania decyzji zawodowych i ponoszenia za nie odpowiedzialności, skutecznej komunikacji interpersonalnej, pracy zespołowej oraz umiejętności i sposobów rozwiązywania sytuacji problemowych.

Kształtowanie tych umiejętności w szkole zawodowej wymaga stosowania odpowiednich metod dydaktycznych, które niejako „zmuszają” uczniów do samodzielnego gromadzenia, analizowania, przetwarzania i wykorzystywania w praktycznych czynnościach informacji pochodzących z różnych źródeł. *Właśnie dlatego WebQuest* jako odpowiedź na postawione w tytule pytanie, bo jest to metoda oparta na teorii konstruktivismu, to uczeń wykonując określone zadanie, buduje własną wiedzę przez doświadczenie, w wyniku własnej aktywności, jednocześnie

wykorzystuje w sposób innowacyjny zasoby Internetu.

WebQuest jest rodzajem projektu grupowego, efektem jego realizacji jest rozwiązanie problemu postawionego w formie zadania do wykonania, które powinno być atrakcyjne dla uczniów. Głównym źródłem informacji do wykonania projektu są zasoby Internetu, bo *WebQuest to Poszukiwanie w Sieci*. Metoda WebQuest jest znana już od dawna, opracowana w latach 90 XX wieku, przez nauczycieli z Uniwersytetu w San Diego Tom March i Berni Dodge. Praca tą metodą sprawia, że aktywność uczniów skierowana jest na poszukiwanie wiedzy w zasobach Internetu, co sprzyja kształtowaniu umiejętności poszukiwania informacji, ich analizowania, syntezy i dokonywania oceny. WebQuest’y dają uczniom możliwość badania, odkrywania zjawisk, kwestii i znajdowania na nie własnych odpowiedzi. WebQuest jest doskonałą metodą sprzyjającą indywidualizacji procesu kształcenia, każdy uczeń może wykonywać zadanie lub jego część o zakresie dostosowanym do jego możliwości.

W dobrze zaplanowanym WebQuest’cie pracują uczniowie, a nauczyciel jedynie wspomaga proces uczenia się, a już Konfucjusz powiedział: „Słyszę i zapominam. Widzę i pamiętam. Robię i rozumiem”.

W strukturze WebQuestu jest sześć elementów:

1. Wprowadzenie, które powinno motywować uczniów i jednocześnie informować ogólnie o tematyce WebQuest’u.

2. Zadanie, które opisuje produkt końcowy, czyli jaki powinien być wynik Webquest’u i jakie zadania mają uczniowie do zrealizowania. Zadania powinny być zapisane w formie wymagającej aktywności: rozwiąż..., opisz..., zaprojektuj..., przeanalizuj...,

zbierz..., porównaj..., znajdź....

Aktywności powinny składać uczniów do wyszukiwania informacji w sieci, analizowania i generowania podsumowań. Wykonane zadanie może być prezentowane w różnej formie, np.: plakatu, prezentacji ustnej, prezentacji w programie PowerPoint, pracy pisemnej, krótkiego filmu, apelu i wielu innych.

3. Proces, który dokładnie opisuje kroki jakie powinien podjąć uczeń aby w pełni zrealizować projekt, jak również zasady podziału ról i zadania dla poszczególnych zespołów lub członków grupy.

4. Źródła to zbiór adresów stron internetowych, które uczeń wykorzysta, do wykonania zadania.

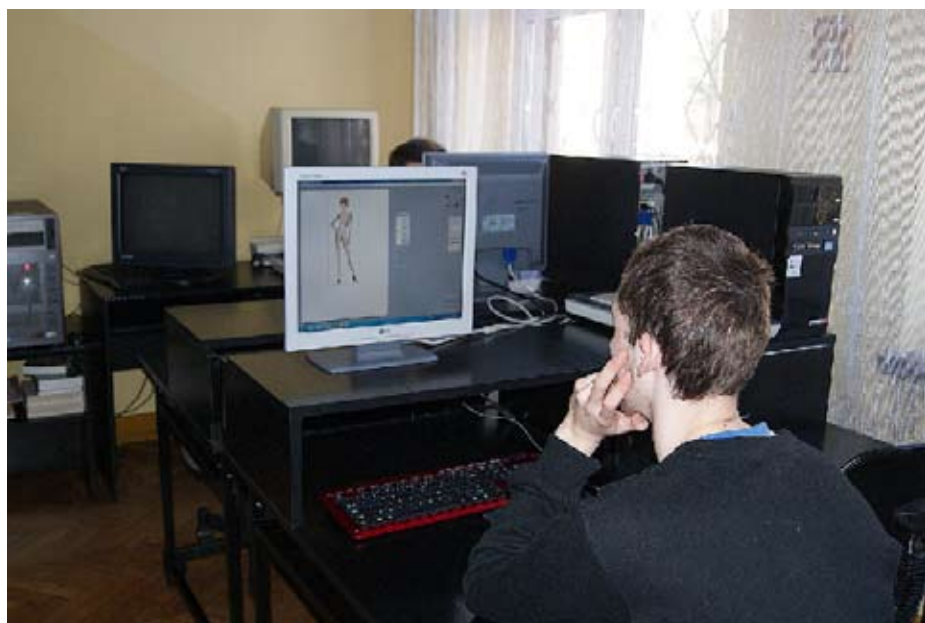
Należy pamiętać by przed realizacją WebQuestu dokładnie sprawdzić czy podane adresy stron są aktualne.

5. Ewaluacja, która opisuje jak będą oceniane rezultaty rozwiązane zadania oraz współpraca w zespole projektowym. Najczęściej przyjmuje formę tabeli zawierającej jasne i czytelne informacje odnośnie tego, jakie są kryteria oceny realizowanego przez uczniów zadania.

Opracowanie kryteriów zapisanych w ewaluacji wymaga zaprojektowania i przeanalizowania wszystkich aktywności jakie będą wykonywać uczniowie podczas realizacji projektu.

6. Podsumowanie to krótki tekst zamykający pracę nad zadaniem, jednocześnie zachęcający do refleksji nad tematyką, którą zajmowali się uczniowie.

Metoda WebQuest wydaje się być szczególnie atrakcyjną formą kształcenia zawodowego. W bieżącym roku szkolnym w ramach prac zespołu metodycznego *Metoda WebQuest w kształceniu zawodowym* opracowany został poradnik WebQuest – jak to się robi?, oraz WebQuesty: *Jak dobrać odzież sportową na wyprawę w góry? Elżbieta Mamelka, Zespół Szkół Przemysłu Mody; Jak dobrać system komputerowy do wspomaganie technologicznego przygotowania produkcji do potrzeb firmy? Krystyna Kaźmierczak, Zespół Szkół Przemysłu Mody; Nanotechnologia i jej zastosowanie z życia codziennym. Barbara Jasińska, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 19; Wynagrodzenia pracowników i zasady ich rozliczania. Ewa Słowińska, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 5; Rola dodatków w ubiorze. Bożena Ozimek, Zespół Szkół Zawodowych nr 2 w Łodzi; Moda na sukces. Bożena Ozimek, Zespół Szkół Zawodowych nr 2 w Łodzi. Opracowane WebQuest’y wraz z poradnikiem są dostępne na stronie internetowej ŁCD-NiKP – <http://ooidkz.wckp.lodz.pl> (zakładka: Wsparcie szkół/Materiały dydaktyczne).*

Publiczne Gimnazjum nr 33 w Łodzi

POZYTYWNIENAKRĘCENI

„Chcieć to dużo móc”, czyli koło towarzysko – naukowe

Koło chemiczne i zajęcia dodatkowe z matematyki prowadzę od zawsze. Przez lata uczyłam się sposobu dostosowania oferty zajęć do zespołu, który się pojawia. Zainteresowanie gimnazjalistów chemią jest duże, ale zwyczajowo grupy zmniejszają się wraz z bardziej wymagającymi wiedzą i myślenia treściami. Eksperyment przestaje być tylko zabawą i pojawiają się wzory i notoryczne moje pytania, to dlaczego się tak dzieje. Gdy trzeba coś policzyć, zostają tylko najtrwalsi pasjonaci. Rzadko trafiają się roczniki młodych ludzi, którzy chcą coraz więcej.

Poznałam moich przyszłych „naukowców”, gdy byli w piątej klasie, w szkole podstawowej, w której przez rok miałam przyjemność uczyć matematyki. Muszę stwierdzić, że wtedy cieszyłam się, że nie mam z nimi zajęć. Szczególnie chłopcy doprowadzali do rozpacz i bezsilności kolejnych nauczycieli, w zasadzie ze wszystkich przedmiotów. Byli bardzo arogancy. Tylko Ola była typową „kujonką” i uchodziła za spokojne i kulturalne dziecko.

W naszym gimnazjum miałam ich uczyć zarówno matematyki jak i chemii, to dużo godzin razem! Bardzo szybko zorientowałam się, że trafiła mi się wyjątkowa klasa, niesamowitych indywidualistów. Kłótliwych i nieustępliwych. Nie było możliwości, aby pracować „jednym frontem”. Podtrzymanie uwagi wymagało dostosowania się do ich potrzeb. „Zbawieniem” okazały się dodatkowe zajęcia chemii, gdzie na początku pracowali pod moje dyktando, ale z czasem pozwalałam im, w ramach rozsądku oczywiście, zaszaleć. To działało jak magnes. Zaczynaliśmy oczywiście od eksperymentów z wybuchami. Do dziś po wspólnych trzech latach zdarzają nam się „wybuchowe” koła. Trudno naszykować doświadczenia, przeprowadzić, omówić i posprzątać po - w ciągu 45 minut. Coraz częściej uczniowie zostawali na kole trzy, czy nawet więcej godzin. Myślę, że coraz większą frajdę sprawiało nam spędzanie razem czasu. W pierwszej klasie dominowały dziewczyny. Szalały dwie Ady, dwie Julki, Ala, Magda,

Ola, Nela i chłopcy: Maciek, Maks. Ze starszych roczników towarzyszyły im pojedyncze wytrwałe osoby.

Zajęcia ewaluowały, zmieniły się w klub towarzysko - naukowy. Na zajęciach zostają zarówno zainteresowani matematyką i chemią, ale duża grupa uczniów, szczególnie młodszych, przychodzi tylko w celach towarzyskich. Nie interesują się chemią czy matematyką, ale przychodzą popatrzeć- jak „chemicznie szaleją” inni, posłuchać i pośmiać się, pobyć razem, czegoś się nauczyć. Niekoniecznie chcą odpowiadać na pytanie, dlaczego coś się dzieje, ale po prostu chcą spędzić swój prywatny czas na kole, w szkole. Co według mnie jest wartością samą w sobie.

Tylko Olę od początku interesował sukces. Chce w przyszłości zostać lekarzem, stąd oczywistym było jej zainteresowanie biologią i chemią. Systematycznie się uczy. Została w trzeciej klasie finalistką Wojewódzkiego Konkursu z chemii. Ale według mnie to co udało się w jej przypadku to fakt, że nauczyła się dzielić swoją wiedzą, zaczęła myśleć o życiu inaczej i troszkę uruchomiła nie zawsze racjonalną wyobraźnię.

Zachęcanie towarzystwa do działania zawsze trochę trwa. Maks przeszedł drogę obserwacji z boku i bardzo nieśmiałych prób eksperymentów w pierwszej klasie. Bardzo długo „oswajał” techniki laboratoryjne. Wszystko musiał mieć przemysłane, wyliczone co do miligramu. Na szczęście pozwolił zasypać się setkami pytań i wciągnął się w poszukiwania na nie odpowiedzi. W drugiej klasie dołączył do wykonywania doświadczeń w grupie. Myślę, że gdybym zmuszała go do wspólnej pracy od początku, to szybko zniechęciłby się i uciekłby do swojej samotni. To typ poszukiwacza. Ma duży potencjał intelektualny i dzięki temu pozwolił podsuwać sobie kolejne pomysły. Obserwował i poszukiwał inspiracji do swoich doświadczeń. W ten sposób, z trafił do grupy, której liderem był Maciej i która filmowała doświadczenia. Maksa bawi tworzenie śmiesznych prezentacji i montowanie filmów. Zdobyli razem **I miejsce** w konkursie „Piękne Doświadczenia, fascynujące wyjaśnienia” w 2015r., **zorganizowanym przez** Stowarzyszenie Nauczycieli Fizyki Ziemi Łódzkiej oraz Wydział Chemiczny Politechniki Łódzkiej. Jednym z laureatów z tej grupy został też Michał z klasy pierwszej i Ala z drugiej, która przepięknie rysuje i tworzy niesamowite grafiki. Każde z nich coś dodało od siebie. Czy polubili bardziej chemię – wątpię, ale dzięki nim powstała plastyczna całość dająca zwycięstwo i niezapomniane chwile tworzenia i prezentowania pracy. Wystarczyło im zaproponować pomysł udziału i oddać swój czas.

Michał organizuje laserowe spektakle muzyczne. Zobaczyli je w naszej szkole zaproszeni goście, rodzice i mieszkańcy osiedla. Tworzy muzykę, przygotowuje filmy i muzyczne podkłady do nich. Zespół, którego był liderem, zdobył w 2015 roku tytuł laureata V konkursu „Statystyka w karierze”- dla uczniów klas drugich zorganizowany przez Urząd Statystyczny w Łodzi. Został też stypendystą USKI. Dzięki temu konkursowi na zajęciach pojawiły się kolejne osoby Paweł, Konrad, Ewa, Zuzia czy Paulina.

Maks w międzyczasie brał udział w 2014r. i 2015r. w konkursie matematycznym „Matematyka Moja Pasja”, Konkursie Młodych Talentów Astronomicznych im. Jana Goodricke’a, zdobył tytuły laureata XIX, XX, XXI, XXII edycji Testu Wiedzy Matematycznej Archimedes. W 2016 roku zdobył już tytuły finalisty w 3 konkursach kuratorskich:

Wojewódzkim Konkursie z Chemii

Wojewódzkim Konkursie z Matematyki

Wojewódzkim Konkursie z Fizyki (100% w etapie rejonowym)

Wziął udział w 3 z 4 etapów „Fascynującej fizyki” 2015/2016 SNF

oraz zajął II miejsce w VII Mistrzostwach Szaradziarskich 2015r. Jest autorem scenariuszy działań Samorządu Uczniowskiego, między innymi napisał scenariusze i wyreżyserował w tym roku Otrzęsiny i Jasełka szkolne. Gra w trzech zespołach muzycznych na gitarze elektrycznej, basowej, akustycznej i perkusji. Interesuje się informatyką, tworzy strony WWW i pisze programy. Obserwowałam, jak „otwiera” się i coraz śmieiej działa.

Maciek jest pasjonatem chemii, obecnie zafascynowany radiofarmaceutykami.

W 2015 roku zdobył tytuł finalisty Wojewódzkiego Konkursu z chemii, w 2016 roku został laureatem tego ważnego dla mnie osobście konkursu.. Potrafi wzbudzać u innych zarówno dobrą jak i negatywną energię. Taki jego urok. Można było walczyć lub spróbować przekierować jego energię na działanie. Udało się! Odkąd zajął się promocją szkoły w czasie drzwi otwartych, tłumy odwiedzają pracownię chemiczną. W akację przygotowania doświadczeń zaangażował całą szkołę. Jego zabawy z piorunami i różnymi dymami na długo zostają w pamięci. Widząc smykałkę techniczną u tych chłopców, zaproponowałam im też udział w konkursie Wiedzy Technicznej, który organizuje LCDNiKP. I udało się! W 2015 zdobyli 3 i 6 miejsce, a w 2016 roku Maksymilian zajął 1 miejsce, a Maciek miejsce 2.

Co robimy na zajęciach dodatkowych, bardzo dużo i dla niektórych mało. Czasami tylko rozmawiamy. Duża grupa młodszych przychodzi podpatrywać, ale często bardzo pomału, nieśmiało zaczynają realizować swoje pomysły na doświadczenia. Cieszy mnie, że wiedzą, gdzie mogą szukać osób, które im pomogą w nauce. W zasadzie wszyscy starsi: Maks, Maciek, Ola, Julia czy Ala potrafią wytłumaczyć młodszym i chętnie dzielą się swoją wiedzą w Szkolnej Grupie Pomocy Koleżeńskiej. Udało im się nawet przygotować naukowe przedstawienie dla przedszkolaków.

W naszym gimnazjum staramy się proponować, obserwować i szukać nowych pomysłów. Staramy się też wzbogacać ofertę jaką możemy przedstawić uczniom. Systematycznie korzystamy z zajęć poza naszą szkołą. Odwiedzamy gościnną pracownię edukacji ekologicznej w Łódzkim Centrum

Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego w Łodzi oraz laboratorium w Technikum Spożywczym, w Centrum Chemii w Małej Skali w Toruniu czy w Ośrodku Edukacji Ekologicznej, w którym biegamy także na orientację. Nie zawsze oczywiście wszyscy zostają laureatami. Miło gdy to się udaje. Ważny jest czas spędzony wspólnie. Trudno zainteresować przedmiotami ścisłymi, ale należy próbować. Moim ulubionym porównaniem naszej pracy jest „łapanie ryb i dobieranie właściwej zanęty na haczyk”. Nie zawsze wracamy z rybą, ale czas spędzony nad wodą i samo wędkowanie stanowi frajdę. Ja, złapane ryby zawsze wpuszczam do wody i wierzę, że nasi uczniowie popłyną szczęśliwsi w dalsze naukowe życie, a nam nauczycielom pozostaje szukanie nowej kolorowej zanęty dla kolejnej grupy młodych zapaleńców.

Małgorzata Morawska

Charytatywne I LO

Pierwsze Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika w Łodzi, to szkoła, która nie tylko pozwala zdobyć wiedzę, ale także uczy empatii w stosunku do innych – potrzebujących. To jedno najlepszych łódzkich liceów jest szkołą ciekawą, rozwijającą pasje i zainteresowania uczniów. Nie faworyzując szkoły do której uczęszczam, mogę powiedzieć, że po prostu dużo się tam dzieje. Od początku roku szkolnego odbyło się wiele interesujących wydarzeń, w tym akcje charytatywne, które szczególnie zasługują moim zdaniem na uwagę.

Przykładem tego niech będzie koncert charytatywny, odbywający się co roku przed Świętami Bożego Narodzenia, który w tym roku nazwany został „Maratonem Filmowym Kopro”. Koncert odbył się 7 grudnia 2015 roku w klubie „Wytwórnia” w Łodzi. Aktorami byli

oczywiście uczniowie liceum. Przedsięwzięcie miało na celu wsparcie Łódzkiego Hospicjum dla Dzieci i rozpoczęło się od przemowy Pani Dyrektorki 1 LO Ewy Wojciechowskiej, po której przemawiała prezes Stowarzyszenia Łódzkie Hospicjum dla Dzieci. Na całość bardzo profesjonalnego spektaklu składało się 12 piosenek pochodzących z wielu znanych filmów. Aranżacje utworów były bardzo ciekawie pomyślane, a muzyce, solistom i chórowi towarzyszyli tancerze.

Pierwszym utworem filmowym zaprezentowanym przez uczniów był „Upiór w Operze”, a pokaz zakończył się fragmentem „Nędzników” oraz występem chóru szkolnego przygotowanego i prowadzonego pod dyrekcją pana profesora Lewego. Inne znane melodie filmowe usłyszane przez licznie zebranych na

koncercie widzów to *Skyfall* z Jamesa Bonda - agenta 007, *May it be* z „Władcy Pierścieni”, *Angel* z „Miasta Aniołów”, czy *Time of my life* z „Dirty Dancing”, który tego wieczoru podobał mi się najbardziej. Gdy podczas utworu *There you'll be* nad sceną przeleciał wykonany z papieru samolot, można było odnieść wrażenie, że jest się w Pearl Harbor. Całości przedstawienia towarzyszyła bardzo dowcipnie prowadzona konferansjerka wprowadzająca w pojawiający się temat muzyczny. „Dziadek” był przeżabawny i gdy tylko się pojawiał, wyzwał na widowni salwy śmiechu.

Według mnie maraton był na wysokim poziomie i niemalże nie odstawał od historii przedstawianych w amerykańskich produkcjach. Zainteresowanych odsyłam na stronę liceum, gdzie zamieszczony jest film z całego przedstawienia. Akcji towarzyszyła zbiórka pieniędzy, w tym sprzedaż wypieków i cegiełek na budowę Hospicjum.

Drugim przykładem wydarzenia charytatywnego w 1 LO jest aukcja, zorganizowana 18 grudnia 2015 roku. Podczas aukcji sprzedawano ozdoby choinkowe wykonane przez uczniów szkoły. Udało się zebrać ponad 2,5 tys. złotych, a jedną z ozdób sprzedano aż za 310 złotych. Licytacji towarzyszył też program artystyczny.

Te jedynie dwa przykłady, a w ciągu pierwszego półroczu było ich znacznie więcej, pokazują, jak łączyć naukę z zabawą nie zapominając przy tym o innych potrzebujących. Tak zakończył się rok pełen zajęć, które można nazwać dobrymi praktykami i które rozwijają talenty oraz pasje uczniów szkoły.

*Piotr Pawłowski
uczeń klasy Ic I LO w Łodzi*

REKOMENDACJA IV Ogólnopolskiej Konferencji Dyrektorów Szkół Zawodowych i Centrów Kształcenia Praktycznego „Przemiany w edukacji zawodowej w kontekście relacji szkoła – rynek pracy”

Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego zorganizowało we współpracy z Wydawnictwem „Edu-Fakty - Uczę Nowocześnie” IV Ogólnopolską Konferencję Dyrektorów Szkół Zawodowych i Centrów Kształcenia Praktycznego „Przemiany w edukacji zawodowej w kontekście relacji szkoła – rynek pracy” (14 i 15 IV 2016). W konferencji wzięło udział ok. 200 osób. Konferencja gościła, między innymi, Wiceministra Edukacji – Sekretarza Stanu Panią Teresę Wargocką, dyrektora Departamentu Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego MEN Panią Jadwigę Paradę, dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej Pana dr Marcina Smolika i wicedyrektora CKE Panią Ewę Rudomino, Pierwszego Wiceprezydenta Miasta Łodzi Pana Tomasz Trela, Pana Piotra Olszówkę – posła na Sejm RP, dyrektora generalnego Urzędu Wojewódzkiego Pana Mirosława Suskiego, Wiceprzewodniczącą Rady Miejskiej w Łodzi Panią dr hab. Małgorzatę Niewiadomską-Cudak, przewodniczącą Komisji Edukacji Rady Miejskiej Pana Sylwestra Pawłowskiego i wiceprzewodniczącą Pana Marcina Zalewskiego, dyrektora Wydziału Edukacji UMŁ Pana Krzysztofa Jurka i inspektorów: Panie Jadwigę Tomaszewską, Annę Kuś-Kasprzak, Barbarę Sucharę oraz 24 partnerów technologicznych.

Partnerami Konferencji byli: Krajowe Stowarzyszenie Dyrektorów i Nauczycieli Centrów Kształcenia Praktycznego, Krajowy Ośrodek Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej. Konferencję objęli patronatem: Minister Edukacji Narodowej, Wojewoda Łódzki, Marszałek Województwa Łódzkiego, Prezydent Miasta Łodzi, Łódzki Kurator Oświaty, Ośrodek Rozwoju Edukacji.

Konferencję prowadzili: dyrektor Janusz Moos i Andrzej Melson (ŁCDNiKP). Uczestnicy otrzymali tablety z zawartością materiałów konferencyjnych (ok. 5 000 s.). Podczas konferencji wygłoszono 17 referatów, w tym:

1. „Nasze dyskusje na temat edukacji zawodowej” – Janusz Moos; dyrektor ŁCDNiKP;
  2. „Czy TIK faktycznie modyfikuje pracę uczniów i nauczycieli w szkole”- prof. dr hab. Stanisław Dylak;
  3. „O wymiarze praktycznym edukacji konstruktywistycznej” – prof. dr hab. Bogusław Śliwowski;
  4. „Uczeń zdolny w szkole zawodowej” – Teresa Kazimierska, wicedyrektor Krajowego Ośrodka Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej;
  5. „Edukacja przedzawodowa, badania predyspozycji zawodowych, doradztwo zawodowe elementami systemu edukacji” – Małgorzata Sienna, Dorota Świt, Ośrodek Doradztwa Zawodowego ŁCDNiKP;
  6. „Osiąganie kwalifikacji w trybie formalnym i pozaformalnym na bazie wyników badań rynku pracy” – Barbara Kapruziak, Ośrodek Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego (ŁCDNiKP);
  7. „Metoda projektów i uczenie się w systemie modułowym” – Donata Andrzejczak, Małgorzata Sienna (ŁCDNiKP);
  8. „Grupowe rozwiązywanie problemów i prezentowanie ich wyników” – Anna Koludo, Dominik Goss, Ośrodek Nowoczesnych Technologii Informatycznych (ŁCDNiKP);
  9. „Dyrektor w świecie medialnym” – Maciej Kula, Bartosz Krzyżaniak (EduFakty).
- Osiem referatów, dotyczących nowych technologii w procesach osiągania kwalifikacji, pozyskiwania środków „unijnych” dla doskonalenia procesów

kształcenia zawodowego, organizacji szkolnych pracowni edukacji zawodowej, rozwoju kompetencji zawodowych przy użyciu narzędzi w „chmurze”, wygłosili pracodawcy – przedsiębiorcy.

W pierwszym i drugim dniu zorganizowano 16 warsztatów cieszących się dużym zainteresowaniem, wśród nich między innymi:

1. „Dyrektor – kreatywny menedżer” (Krzysztof Jaszczuk, firma Sysco).
2. „Jak motywować niezmotywowanych” (Anna Gnatkowska, Andrzej Melson, ŁCDNiKP).
3. „Komplementarność edukacji formalnej i pozaformalnej – jej wpływ na poprawę jakości kształcenia” (Donata Andrzejczak, ŁCDNiKP).
4. „Nowe narzędzia w kształceniu – lepsze efekty” (Barbara Stasiak, Agraf). Uczestnicy warsztatów poznali nowe urządzenia, które umiejętnie wykorzystane wpłyną na lepsze efekty kształcenia.
5. „Wdrażanie nowych technologii edukacyjnych opartych na rozwiązaniach stosowanych w przemyśle” (dr inż. Mariusz Jabłoński, SIMLOGIC).
6. „Pomysły na projekty z funduszy UE dotyczące branży mechatronicznej i CNC” (Artur Grochowski, FESTO, MECHATRONIK).

Ważnymi elementami Konferencji były dwie dyskusje panelowe moderowane przez dyrektora Janusza Moosa i Andrzeja Melsona, kierownika Pracowni Pomiaru Dydaktycznego w ŁCDNiKP. Pierwszego dnia odbyła się dyskusja, której tematem przewodnim było pytanie: „Czy konieczne są zmiany w systemie egzaminów zawodowych?”.

W panelu udział wzięli: Wiceminister Edukacji Narodowej Teresa Wargocka, dyrektor Departamentu Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego MEN Jadwiga Parada, dyrektor i wicedyrektor Centralnej Komisji Egzaminacyjnej: dr Marcin Smolik i Ewa Rudomino, dyrektorzy centrów kształcenia praktycznego: Józef Surowaniec (Tarnobrzeg), Romuald Mackojć (Elbląg), dyrektor Zespół Szkół Zawodowych Specjalnych nr 2 w Łodzi, Iwona Kowalska, dyrektor Zespołu Szkół Przemysłu Spożywczego, Joanna Kośka i kierownik Wydziału Egzaminów Zawodowych Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Łodzi, Marek Szymański.

Paneliści odpowiadali na pytania:

1. „W jakim stopniu prowadzone egzaminy zawodowe badają kwalifikacje istotne dla rynku pracy?”
2. „Czy ewentualne zmiany w systemie egzaminów zawodowych powinny dotyczyć treści kwalifikacji i ich liczby, czy też organizacji egzaminów?”
3. „Jak może wyglądać system egzaminów zawodowych kompatybilny z Polską Ramą Kwalifikacji?”
4. „Gdzie powinny być organizowane ośrodki egzaminacyjne nadające kwalifikacje osiągnięte w trybie formalnym, pozaformalnym i nieformalnym?”

W drugim dniu Konferencji odbyła się dyskusja panelowa na temat: „Oczekiwania pracodawców wobec pracowników – absolwentów szkół zawodowych i kwalifikacyjnych kursów zawodowych” z udziałem Joanny Siwińskiej (Łódzka Specjalna Strefa Ekonomiczna); Krzysztofa Barańskiego, wicedyrektora Powiatowego Urzędu Pracy; Władysława Skwarki, przewodniczącego Powiatowej Rady Rynku Pracy; dr Elżbiety Ciepuchy (ŁCDNiKP); dr Ewy Sadowskiej-Kowalskiej, Prezesa Fundacji Rozwoju Przedsiębiorczości; dr. inż. Mariusza Jabłońskiego (SIMLOGIC); Krzysztofa Jaszczuka (Sysco); Pawła Matejaka (Abplanalp Consulting); dr. hab. inż. Jacka Leśnikowskiego (Instytut Archi-

tektury Tekstyliów Politechniki Łódzkiej).

Paneliści odpowiadali na pytania:

1. „Jakie muszą być spełnione warunki umożliwiające utworzenie sprzężenia zwrotnego w układzie edukacja – pracodawcy?”
2. „Jakie kompetencje społeczne powinien prezentować absolwent szkoły zawodowej, aby spełnić oczekiwania pracodawcy?”
3. „Co może oferować edukacji zawodowej kreatywny pracodawca?”
4. „Jakie kwalifikacje, które nie są osiągnięte przez uczących się, mają znaczenie dla rozwoju szkół zawodowych w odniesieniu do potrzeb rynku pracy? – co należy uczynić aby te kwalifikacje włączyć do procesu kształcenia zawodowego?”

W wyniku zorganizowanych dyskusji panelowych, treści sesji plenarnych i warsztatów sformułowano, podczas IV Ogólnopolskiej Konferencji Dyrektorów Szkół Zawodowych i Centrów Kształcenia Praktycznego „Przemiany w edukacji zawodowej w kontekście relacji szkoła-rynek pracy”, wiele wniosków, które stanowią rekomendację KONFERENCJI. Te wnioski są wzmacniane sądami sformułowanymi podczas licznych konsultacji i spotkań edukacyjnych zorganizowanych przez Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego przed KONFERENCJĄ.

Wobec powyższego IV Ogólnopolska Konferencja Dyrektorów Szkół Zawodowych i Centrów Kształcenia REKOMENDUJE następujące wnioski, sugestie i propozycje rozwiązań organizacyjnych i edukacyjnych:

1. Traktować szkołę zawodową (ponadgimnazjalną) jako miejsce osiągania kwalifikacji zawodowych według układu logicznych następstw: kwalifikacje zawodowe podstawowe → kwalifikacje zorientowane na wykonywanie czynności zawodowych pracowniczych odpowiadających celom zawodowego kształcenia zasadniczego → kwalifikacje zawodowe wyższego stopnia odpowiadające celom kształcenia techników.
2. Organizować procesy uczenia się – osiągnięcia kwalifikacji zawodowych poprzez projekty, których treści są związane z zadaniami zawodowymi przekazywanymi z rzeczywistego procesu pracy. Kształcenie zawodowe zadaniowe prowadzone w systemie modułowym (jednostki modułowe – zadania zawodowe) umożliwiają integrację kształcenia teoretycznego i praktycznego, uczy mobilności zawodowej i znakomicie wiąże szkołę zawodową z potencjalnym miejscem pracy uczącego się.
3. Organizować szkoły projektów, w których uczący się wykonują ustalenia zawartego „kontraktu edukacyjnego” wyrażonego treścią listu intencyjnego nauczyciela do uczniów i tworzą portfolio ukazujące efekty uczenia się pod kierunkiem nauczyciela wspierającego, nauczyciela tutora i stanowiące dowody – potwierdzenia osiągniętych kompetencji.
4. Organizować warunki umożliwiające uczenie się w grupach zadaniowych, w tym: osiąganie kompetencji społecznych, wytwarzanie wiedzy przez uczących się, sterowanie przez nauczyciela samodzielnym uczeniem się, uczenie się poprzez zespołowe produkowanie pomysłów rozwiązań problemów, organizowanie edukacji wyprzedzającej oraz uwzględnianie w prowadzonych procesach uczenia się założeń i wskazań edukacji konstruktywistycznej (m.in. zmniejszanie roli nauczyciela jako „przełożnika” wiedzy, a eksponowanie roli „architekta” wiedzy konstruowanej przez uczących się).

5. Budować sprzężenia zwrotne w układzie szkoła-pracodawcy. Współpraca taka przyniesie obu stronom długofalowe i wymierne korzyści, wśród których najważniejsze to, że:

a) absolwenci będą przygotowani do podjęcia pracy zgodnie z oczekiwaniami pracodawców, będą gotowi doskonalić się i rozwijać przez całe życie;

b) szkoły organizując kształcenie zawodowe na stanowiskach odwzorowujących rzeczywiste stanowiska pracy, znając realne oczekiwania pracodawców przygotowują absolwentów, którzy sprawnie funkcjonują w nowoczesnej gospodarce;

c) pracodawcy, którzy organizują klasy patronackie, praktyki i staże zawodowe mają możliwość wpływu na treści i sposób kształcenia, mogą obserwować uczących się i zatrudniać przygotowanych fachowców znających etos i kulturę pracy w firmie;

d) oferta edukacyjna w zakresie kierunków i treści kształcenia będzie odpowiedzią na rzeczywiste zapotrzebowanie na kompetencje zawodowe.

6. Tworzyć warunki do prowadzenia przez pracodawców – przedsiębiorców zajęć edukacyjnych zorientowanych na kształtowanie umiejętności praktycznych oraz praktyk i staży pracowniczych.

7. Doskonalić umiejętności metodyczne pracowników przedsiębiorstw umożliwiające prowadzenie zajęć edukacyjnych.

8. Włączać pracodawców – przedsiębiorców w procesy opracowywania programów kształcenia zawodowego, materiałów edukacyjnych wspierających proces kształtowania umiejętności zawodowych oraz zadań zawodowych do wykonywania przez uczących się jako projektów edukacyjnych.

9. Prowadzić badania rynku pracy w zakresie zgłaszanego zapotrzebowania na kwalifikacje, struktury i wielkości podaży pracy oraz losów absolwentów, aby kształcenie w szkołach zawodowych było odpowiedzią na realne oczekiwania.

10. Otwarcie nowego kierunku kształcenia/szkoła (zawód, kwalifikacja) powinno być poprzedzone badaniem (rozpoznanie) rynku pracy i nawiązaniem współpracy z pracodawcami danej branży (w perspektywie dającymi zatrudnienie absolwentom szkół zawodowych).

11. Warunkiem umożliwiającym utworzenie sprzężenia zwrotnego w układzie edukacja-pracodawcy (rynek pracy) jest między innymi:

a) dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy – poprzez kształcenie zgodnie z rzeczywistymi wymogami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców. Dlatego stale należy prognozować i monitorować rynek pracy – jego stronę popytową i popytową (realizując zarówno badania pracodawców jak i badania losów absolwentów szkół zawodowych i ośrodków kształcenia);

b) zapewnienie dostępu do informacji na temat: zapotrzebowania rynku pracy, oczekiwań pracodawców wobec przyszłych pracowników (absolwentów szkół i absolwentów kwalifikowanych kursów zawodowych) oraz informacji na temat możliwości, potrzeb i kierunków współpracy);

c) otwartość na współpracę zarówno przedsiębiorców jak i szkół zawodowych i organizowanie tej współpracy na zasadzie PARTNERSTWA, które obejmuje współdziałanie i współpracę. Wdrażanie nowych kierunków i zakresu tej współpracy (np. staże, nieobowiązkowe praktyki, szkolenia, kursy zawodowe, seminaria, wspólne programy rozwojowe).

12. Tworzyć warunki do osiągnięcia i potwierdzenia kompetencji specjalistycznych (np. kursy spawacza, kursy mechanika taboru tramwajowego) oraz kompetencji personalno-społecznych, które są niezbędne do funkcjonowania w środowisku pracy i wysoko cenione przez pracodawców.

13. Rozwijając doradztwo zawodowe dla uczniów gimnazjów i szkół podstawowych oraz ich rodziców i nauczycieli w celu ograniczenia przypadkowości

w wyborze szkół ponadgimnazjalnych, promocji kształcenia zawodowego i możliwości rozwijania kariery zgodnej z predyspozycjami i zainteresowaniami uczących się.

Doradztwo zawodowe powinno być prowadzone na każdym etapie życia i pracy człowieka.

14. Tworzyć w centrach kształcenia praktycznego i placówkach doskonalących umiejętności zawodowe nauczycieli zespoły koordynujące działalność doradców zawodowych w szkołach.

15. Upowszechnić rozwiązywanie systemu doradztwa edukacyjno-zawodowego prowadzonego we współpracy z pracodawcami, między innymi łódzki model doradztwa zawodowego, a w szczególności:

- organizację edukacji przedzawodowej dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjów,
- badania predyspozycji zawodowych uczących się,
- organizację spotkań zawodoznawczych w szkołach i przedsiębiorstwach (doradcy zawodowi, uczniowie, pracodawcy, rodzice uczniów),
- organizację szkolnych zajęć edukacyjnych z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego,
- prowadzenie PUNKTÓW KONSULTACYJNYCH DORADZTWA ZAWODOWEGO dla uczących się i ich rodziców.

16. Konieczne jest prowadzenie działań mających na celu pokazanie nowego obrazu pracy w zawodach, które do niedawna uważano za „brudne”, szczególnie ważne jest promowanie branży włókienniczej, w tym tekstonek.

17. Szkoły, pracodawcy i instytucje rynku pracy powinny podjąć wspólne wysiłki, tworząc sieci współpracy w celu kształtowania gotowości młodego człowieka do zmienienia, doskonalenia i rozwijania kompetencji zawodowych i społecznych w ciągu całego życia.

18. Rozwijać kształcenie pozaformalne, jako ważny element systemu edukacji zawodowej, otwierając nowe możliwości związane z kształceniem i z rozwojem zawodowym zarówno młodzieży jak i dorosłych.

19. Uzupełniać edukację formalną edukacją pozaformalną, pozwalającą osiągać nie uwzględnione w podstawie programowej a oczekiwane przez rynek pracy nowe kwalifikacje i kompetencje, gwarantujące dobry start zawodowy absolwentów szkół.

20. Znacząco zwiększyć udział CENTRÓW KSZTAŁCENIA PRAKTYCZNEGO i pracodawców w prowadzeniu ośrodków egzaminacyjnych potwierdzających kwalifikacje zawodowe prowadzone w trybie formalnym, pozaformalnym i nieformalnym.

21. Podjąć prace nad doskonaleniem podstaw programowych i unifikacją kwalifikacji w grupach zawodowych, co pozwoli na lepszą organizację egzaminów potwierdzających osiągnięte kwalifikacje.

22. W pracach nad optymalizacją organizacji egzaminów uwzględnić następujące rozwiązania:

- zróżnicować zadania dla części praktycznej egzaminu,
- szczegółowy harmonogram przeprowadzania części praktycznej egzaminu ustalać indywidualnie dla każdej kwalifikacji,
- zwiększyć liczbę zadań egzaminacyjnych do części praktycznej egzaminu, tak aby w wybranych kwalifikacjach w każdym dniu egzaminu była inna wersja zadań,
- złagodzić warunki powoływania egzaminatorów.

23. Badać losy zawodowe absolwentów szkół zawodowych. Upowszechnić dobre praktyki, w tym:

- opracowane metodologie monitorowania losów absolwentów szkół,
- zaprojektowane narzędzia do badań losów absolwentów,
- rozwiązania dotyczące doskonalenia umiejętności zarządczych dyrektorów szkół dotyczące badania losów absolwentów.

24. Stosować w praktyce edukacyjnej rozwiązania technologii informacyjnej wspierającej kształcenie zawodowe (konsultanci i specjaliści Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego prezentowali, podczas Konferencji, w jaki sposób rozwijająca technologia informacyjna wspiera zarówno działania uczniów i nauczycieli. Ukazano zastosowanie drukarek 3D, dysków pomiarowych, tablic interaktywnych, rzutników multimedialnych oraz przedstawiono możliwości wykorzystania chmury cyfrowej zarówno przez nauczycieli, jak i uczniów zwłaszcza w zakresie wirtualnej pracy grupowej, np. podczas realizacji projektów).

25. Zastosowanie technologii informacyjnej wychodzi naprzeciw koncepcji konstruktywistycznego kształcenia umożliwiającej uczniowi budowanie własnej wiedzy na podstawie doznanych doświadczeń w procesie poszukiwania informacji, analizowania ich i wykorzystania do realizowania projektów.

26. W dobie gwałtownie rozwijającej się technologii informacyjnej i pojawiających się narzędzi informatycznych istnieje możliwość dobrania i zastosowania w procesie kształcenia odpowiednich programów komputerowych działających zarówno lokalnie na komputerach, jak i dostępnych w chmurze cyfrowej. Ich odpowiednie zastosowanie może wspierać procesy uczenia się w aktywnym, zespołowym rozwiązywaniu przydzielonych zadań lub realizacji uczniowskich projektów. Przykładem może być program PREZI, umożliwiający zespołowe tworzenie prezentacji lub program FreeMind wspierający budowanie mapy myśli. Dla współpracującego zespołu bardzo cenny może stać się dostęp do wspólnej wirtualnej przestrzeni i wykorzystania programów biurowych lub możliwości prowadzenia dyskusji z wykorzystaniem forów dyskusyjnych.

Ponadto KONFERENCJA rekomenduje następujące rozwiązania omówione podczas sesji plenarnej, warsztatów i spotkań konsultacyjnych:

1. Wykorzystywać najnowsze technologie w centrach kształcenia praktycznego (wyposażenie techniczno-dydaktyczne) w prowadzonych procesach doskonalenia umiejętności kierunkowych nauczycieli. To rozwiązanie ma istotne walory ekonomiczne i edukacyjne.

2. Kategorię „edukacja zawodowa” wiązać również z procesami edukacyjnymi w szkołach podstawowych, gimnazjach, a nawet przedszkolach (różne wymiary edukacji przedzawodowej ukierunkowane na kształtowanie gotowości do osiągnięcia kompetencji zawodowych w szkole zawodowej, edukacja przedzawodowa jako element doradztwa edukacyjno-zawodowego). Kategorię „kształcenie zawodowe” wiązać z procesami uczenia się w szkole zawodowej – osiąganiem kwalifikacji zawodowych.

3. Katalogować DOBRE PRAKTYKI i upowszechniać w skali regionu i kraju (opracowania – katalogi, platformy edukacyjne, czasopisma).

4. Organizować w centrach kształcenia praktycznego i placówkach doskonalenia nauczycieli zespoły zadaniowe ds. monitorowania rynku pracy dla edukacji, monitorowania losów absolwentów szkoły zawodowej, organizowania współdziałania szkoły zawodowej z pracodawcami, opracowywania modeli organizacji uczenia się poprzez cele zajęć i projekty oraz założenia tutoringu w edukacji.

5. Prowadzić w szkołach zawodowych procesy kształtowania gotowości do wielokrotnego zmieniania kwalifikacji (osiąganie nowych kompetencji, kwalifikacji zawodowych), uczenia uczenia się dla potrzeb zawodowych i samorealizacji własnych zainteresowań, a w efekcie prowadzić procesy ukierunkowane na przygotowanie uczniów do uczenia się przez całe życie.

Janusz Moos

FESTIWAL BIBLIOTEK SZKOLNYCH

DUCHOWA OAZA

Biblioteka to centrum kultury, edukacji, pamięci, tożsamości. A gdzie powinna się znajdować? W naszej świadomości. Człowiek wykształcony i świadomy siebie wie, że nie korzystając z zasobów bibliotek nie jest w pełni ukształtowany.

Biblioteki bywają najróżniejsze i wynika to z wielu przyczyn – z umiejscowienia, sposobu finansowania, wielkości, ilości posiadanych książek, ale z całą pewnością – wszystkie są niezbędne, gdyż bez nich żadna szkoła nie mogłaby funkcjonować w pełni, bo stały dostęp do wiedzy i informacji to niezbywalne prawo każdego ucznia. Praca z czytelnikiem to piękne wyzwanie, ale niekiedy chce się czegoś innego – wyjść z bibliotecznej przestrzeni lub zaistnieć w niej zupełnie inaczej.

Bibliotekarz, jak każdy człowiek podchodzący refleksyjnie do życia, najbardziej boi się nudy wyrastającej z rutyny i stereotypów dotyczących tego zawodu. Nadal w przekonaniu wielu ludzi biblioteka to miejsce, które nie otwiera się na świat i ludzi, to wypożyczalnia, ewentualnie czytelnia, w której pracują introwertowni ludzie, którzy nie mają siły przebicia. Z tymi niesprawiedliwymi obiegowymi opiniami już od 15 lat walczą organizatorzy Łódzkiego Festiwalu Bibliotek Szkolnych.

A wszystko zaczęło się od współpracy dwóch wspaniałych kobiet. Inicjatorką i najbardziej zaangażowaną w Festiwal bibliotekarką była Bogusława Walenta, która zawsze i wszędzie podkreślała, że biblioteka to miejsce magiczne i absolutnie wyjątkowe i nie mogła zrozumieć, dlaczego wciąż są tacy, którzy jego rolę i funkcję marginalizują, zwłaszcza, jeśli chodzi o szkoły. Nie akceptowała tego, że bibliotekarza traktuje się jak pracownika szkoły, a nie nauczyciela, że nie pozwala mu się na normalną pracę z czytelnikiem, a jedynie wyręcza się nim na zastępstwach, że biblioteka staje się dodatkową salą lekcyjną, pomieszczeniem gospodarczym lub miejscem, gdzie kseruje się niezbędne materiały, a przestaje być sercem szkoły. Niemniej istotną rolę przy tworzeniu Festiwalu odegrała Bogusława Staszewska swoją postawą, kompetencją, życzliwością i zaangażowaniem wzmocniła i wzmocniła poczucie dumy z bycia bibliotekarzem.

I tak zrodził się pomysł Festiwalu, który miał sprawić, że bibliotekarze staną się rodzinną edukacyjną, która będzie miała swoje święto, podczas którego będą prezentowane owoce pracy z czytelnikiem, czyli tej najbardziej satysfakcjonującej.

Hasło pierwszego Festiwalu brzmiało: *W bibliotece można robić wszystko*. Miało ono zwrócić uwagę na fakt, iż w bibliotece każda inicjatywa może zostać zrealizowana, jeśli tylko ma się siłę i pasję – dotyczy to zarówno bibliotekarza, jak i czytelnika, ponieważ spektrum działania tej instytucji ogranicza jedynie wyobraźnia.

Nadrzędne cele Festiwalu precyzyjnie określa regulamin. I choć każdego roku Rada Programowa dokłada starań, by festiwalowe zmagania pozwalały wyrażać uczestnikom siebie i swoje preferencje czytelnicze, by zadania do wykonania dla poszczególnych etapów edukacyjnych cechowała interdyscyplinarność, to jako stałe i niezmiennie są takie jak:

- Wyeksponowanie roli książki i biblioteki, w tym ucznia, szkoły i środowiska
- Przygotowanie do odbioru i aktywnego uczestnictwa w kulturze
- Inspirowanie do twórczego działania
- Kształtowanie wrażliwości estetycznej
- Integrowanie społeczności lokalnej.

Ideą przewodnią Festiwalu jest propagowanie czytelnictwa poprzez cykliczność tej imprezy. Każdego roku udaje się udowodnić, że biblioteki są dzieciom i młodym ludziom potrzebne, bo to w ich murach dokonuje się proces samorealizacji, to tu poszukują i odkrywają swój potencjał intelektualny, szukają skarbów między regałami. To nie gdzie indziej tylko właśnie w bibliotece mogą w bezpiecznym miejscu przemysleć wszystkie nurtujące ich kwestie.

Festiwal to wielkie przedsięwzięcie, w którym każdego roku bierze udział bardzo wielu uczniów niemalże ze wszystkich łódzkich szkół. Do działań konkursowych mogą przystąpić uczniowie z 83 szkół podstawowych, 35 szkół gimnazjalnych, 18 zespołów szkół ponadgimnazjalnych i 23 liceów ogólnokształcących. Zawsze organizatorów czeka ogrom prac z nim związanych, dlatego przygotowania do niego zaczynają się już w październiku – miesiącu bibliotek. Wtedy to zbiera się Rada Programowa, którą stanowią wybrani przedstawiciele wszystkich łódzkich bibliotekarzy.

O randze tego przedsięwzięcia bezsprzecznie najlepiej świadczy fakt, kto pochyła się nad działaniami koordynatorów i udziela swego honorowego patronatu. W tym roku będzie to Prezydent Łodzi, Łódzki Kurator Oświaty, Dyrektor Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego, Prezes Fundacji Rozwoju Przedsiębiorczości, Rektor Uniwersytetu Łódzkiego, Dyrektor Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej, Kierownik Katedry Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej Uniwersytetu Łódzkiego.

Dzięki hojności sponsorów możemy nagrodzić zaangażowanie dzieci, docenić ich trud włożony w przygotowanie prac. Oprócz firm, fundacji i urzędów, niejednokrotnie wsparcia finansowego udzielają również dyrektorzy szkół, inni bibliotekarze oraz osoby prywatne. To zawsze największa radość, bo oznacza to nie tylko, że uzyskujemy fundusze na zakup nagród dla laureatów, ale przede wszystkim, że idea Festiwalu jest wciąż żywa i bliska wielu czytelnikom.

Dzięki mediom wielu ma szansę o nas usłyszeć, a my możemy pokazać, że jesteśmy bardzo zdolną i kreatywną grupą zawodową, która wierzy w sens własnych działań, ponieważ widzi ich efekty. Daje to również szansę na promocję i upowszechnianie prac uczniów.

Tegoroczny Festiwal odbywa się pod hasłem *Pokochaj czytanie*. Jest bardzo szczególny, ponieważ pozwala na odkrywanie i eksplorowanie zupełnie nowych obszarów czytelniczych, a zachęcić do tego mają prace uczniów. Uczniowie klas I – III szkół podstawowych biorą udział w konkursie *Sam przeczytałem* i mają za zadanie przygotować dzienniczek lektur, zawierający opis minimum 5 książek. Uczniowie klas IV – VI zmagają się w konkursie *Jestem wydawcą*, a ich zadaniem jest wykonanie szaty edytorskiej do wybranych bajek Ignacego Krasickiego. Uczniowie gimnazjów recenzują 7 książek w myśl hasła: *To musisz mieć w swojej bibliotece*. Zaś uczniowie szkół ponadgimnazjalnych pracują nad esejem na temat: *Książka – to mistrz – najważniejsza książka w moim życiu*.

15 lat – tysiące pomysłów, inicjatyw, prac konkursowych, rozdanych nagród. Morze łez i kilogramy życzliwości, miliony minut, które upłynęły na rozmowach telefonicznych – oto Festiwal. Nasuwa się pytanie, czy czas nie wypaczył sensu tego konkursu, czy jest on nadal potrzebny? Dopóki starczy sił, zapału i wiary ludzi w sens tego dzieła, dopóty będzie on trwał, a efekty działań czytelników będą prezentowane szerokiemu gronu odbiorców, popularyzatorów, wiernych czytelników oraz przyjaciół bibliotek. A będzie tak z całą pewnością. Skąd to przekonanie? W marcu pożegnaliśmy Bogusławę Walentę i choć pozostało niepogodzenie z wyrokiem losu to Festiwal trwa nadal, a niebawem odbędzie się Gala Finałowa. Bibliotekarze już planują kolejną, XVI edycję, bo wiedzą, że tak szlachetna inicjatywa nie może zostać zaprzeczona, że jest ona potrzebna zarówno środowisku czytelniczemu jak i bibliotekarskiemu, w ogóle – łódzkiemu.

Joanna Sycan

XIV Konkurs MATEMATYCZNE WĘDRÓWKI PO ŁÓDZI

„ŁÓDŹ FILMOWA”

Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli zorganizowało XIV Konkurs „Matematyczne Wędrówki po Łodzi” – ŁÓDŹ FILMOWA. Partnerem był Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 8 w Łodzi.

Od 14 lat na edukacyjnej mapie Łodzi pojawia się interdyscyplinarny - holistyczny konkurs adresowany do uczniów klas II gimnazjum.

W tym roku odbyła się XIV edycja MATEMATYCZNYCH WĘDRÓWEK PO ŁÓDZI, z tematem *Łódź Filmowa*.

W trakcie trwania konkursu uczniowie najpierw rozwiązywali zadania matematyczne poświęcone tematu edycji, przygotowane przez Komisję Konkursową powołaną przez Dyrektora LCDNiKP – Janusza Moosa.

Uczestnicy konkursu wykonywali również projekt związany z zaproponowanym tematem, którego finalnym produktem była prezentacja multimedialna oraz wystąpienie przed Komisją.

W pierwszej edycji, realizowanej pod hasłem: *Łódź w liczbach. Oferta wycieczki po Łodzi*, uczniowie musieli nie tylko zaplanować wycieczkę po najciekawszych zabytkach miasta, ale i opracować z nią folder.

W edycji drugiej – *Ciekawe obiekty architektury Łodzi* – młodzież tworzyła przepiękne makiety wybranych obiektów.

Edycja trzecia była poświęcona *Brytom geometrycznym w architekturze Łodzi*. Podczas jej trwania gimnazjaliści odszukiwali bryły w zabytkach naszego miasta i pokazywali je na zdjęciach tych obiektów.

Również czwarta edycja – *Symetrie w zabytkowej architekturze Łodzi* – była ukłonem w stronę geometrii. Od tej edycji uczniowie przygotowują prezentacje multimedialne, plakaty i albumy związane z tematem.

Kolejne edycje to: *Parki mojej dzielnicy (V); Wymarzony obiekt sportowo-rekreacyjny dla mojej szkoły, osiedla, dzielnicy lub miasta. Jak jest, a jak może być? (VI); Magiczne miejsca Łodzi (VII); Łódzkie dworce i stacje kolejowe dawniej i dziś (VIII); Fabryki Łodzi (IX); Sławni Łódzianie (X); Wielokąty, kola i okręgi w architekturze Łodzi (XI); Pałace i wille fabrykanckie Łodzi (XII); Religie i Obiekty sakralne w Łodzi (XIII)*.

Podczas realizacji tegorocznego projektu uczniowie musieli przygotować prezentację multimedialną, która zawierała krótką charakterystykę jednego twórcy filmowego (reżysera, aktora, scenarzysty, operatora filmowego, itp.) związanego z Łodzią – jego krótki rys biograficzny, dokonania, zdjęcia archiwalne i współczesne, opis jednego miejsca lub obiektu Łodzi, który „zagrał” w filmie – położenie na mapie, krótki rys historyczny, zdjęcia archiwalne i współczesne, krótką informację o filmie, opis jednego filmu, który powstał w łódzkiej wytwórni – tematykę filmu, główną obsadę, informacje o twórcach, uzasadnienie każdego wyboru w języku polskim i w języku obcym nowożytnym, **3 zadania matematyczne zgodne z tematyką pracy (w tym jedna krzyżówka)** oraz plakat który jest reklamą „Łodzi filmowej” (zachętą do odwiedzenia Łodzi jako miasta związanego z filmem).

Konkurs „Matematyczne Wędrówki po Łodzi” nie jest tylko konkursem matematycznym. Celem konkursu jest przybliżenie młodzieży problemów związanych z regionem łódzkim; zainspirowanie uczniów do zdobycia i poszerzenia wiedzy o Łodzi

oraz umożliwienie uczniom prezentowania umiejętności: podejmowania i wykonywania zadań w współpracy z innymi, przedstawiania efektów prac projektowych, opisywania w języku matematycznym otaczającej rzeczywistości, wyciągania wniosków, ukazywania związków między matematyką a innymi dziedzinami wiedzy i ich wpływu na humanistyczne postrzeganie rzeczywistości. Ogromną zaletą konkursu jest też to, że uczniowie uczą się sztuki argumentowania uzasadniając swój wybór nie tylko w języku polskim, ale i w wybranym języku obcym nowożytnym. Dodatkowo uczniowie układają 3 zadania matematyczne zgodne z tematyką pracy, a w tym roku zostali również autorami krzyżówki. Muszą również wykazać się umiejętnościami artystycznymi, gdyż integralną częścią konkursu jest tworzenie plakatów związanych z główną jego myślą.

Dzięki udziałowi w tym konkursie uczniowie łączą różne dziedziny nauki i sztuki; myślą ponadprzedmiotowo; mają okazję pokazać swoje talenty. Są przygotowani do sprawnego i odpowiedzialnego funkcjonowania we współczesnym świecie.

Laureatami XIV konkursu zostali:

I miejsce Robert Bocheński, Mateusz Ałaszewski (opiekun Teresa Wójcicka)

Publiczne Gimnazjum Politechniki Łódzkiej
II miejsce Maciej Babicki, Rafał Górniak (opiekun Halina Kasprzak)

Publiczne Gimnazjum nr 16 w Łodzi
III miejsce Michał Niciński, Stanisław Roszczyk (opiekun Barbara Oziemska)

Publiczne Gimnazjum nr 17 w Łodzi
IV miejsce Katarzyna Wieczorkiewicz, Monika Gudarowska (opiekun Dorota Klimczak),
Bartłomiej Rosiak, Lubor Pietrasik (opiekun Małgorzata Maćczak),
Martyna

Kolada, Magdalena Magiera (opiekun Małgorzata Maćczak)

Publiczne Gimnazjum nr 18 w Łodzi

W konkursie wzięło udział 48 gimnazjów i ponad 1000 uczniów. Sponsorami nagród byli: HELIOS, Muzeum Kinematografii, mFundacja, Urząd Miasta Łodzi, Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego i Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 8 w Łodzi.

Podczas Gali konkursu, która odbyła się 18 maja 2016 r. w siedzibie Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego ogłoszono wyniki, wręczono nagrody i certyfikaty, zaprezentowano pięć prezentacji autoryzowanych przez laureatów oraz wręczono PUCHARY szkołom, które w kategorii grupowej zwyciężyły w konkursie:

I miejsce Publiczne Gimnazjum nr 18 w Łodzi

II miejsce Publiczne Gimnazjum nr 17 w Łodzi

III miejsce Publiczne Gimnazjum Politechniki Łódzkiej

W Gali uczestniczyli finaliści i laureaci, dyrektorzy szkół, nauczyciele opiekunowie szkół, wizytatorzy Kuratorium Oświaty w Łodzi, dyrektor Muzeum Kinematografii, dyrektor Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej. Galę prowadził dyrektor LCDNiKP Janusz Moos. Prace nad organizacją konkursu koordynowała Danuta Węgrowska, doradca metodyczny matematyki.

Janusz Moos

XV Łódzki Festiwal Bibliotek Szkolnych

Pokochaj czytanie Gala w Teatrze Muzycznym

28 kwietnia 2016 roku, w Teatrze Muzycznym w Łodzi, odbyła się gala XV Łódzkiego Festiwalu Bibliotek Szkolnych „Pokochaj czytanie”.

To już 15 raz, z udziałem władz oświatowych i zaproszonych gości, odbył się finał konkursów w ramach festiwalu organizowanego przez Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego. Inicjatorką tego Festiwalu była pani **Bogusława Walenta** - konsultantka i wizjonerka sferze popularyzacji czytelnictwa. Myślą przewodnią stworzenia konkursu była potrzeba integracji środowisk związanych z książką. Niestety nie doczekała tegorocznego finału... Pożegnaliśmy Ją 29 lutego 2016 roku.

Celem Festiwalu było wyeksponowanie roli książki w procesie edukacyjnym, zachęcenie do rozmów o przeczytanych książkach, umocnienie tradycji czytania, przygotowanie do odbioru i aktywnego uczestnictwa w kulturze, kształtowanie wrażliwości czytelniczej.

... zwycięzcy...

W finale znalazło się 188 uczniów ze 68 szkół. Konkursy odbywały się na etapie szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. Szkolne komisje konkursowe wytypowały po 2 uczniów do udziału w finale.

Zadaniem uczniów klas I-III (szkoła podstawowa) było przygotowanie dzienniczka lektur „Sam przeczytałem”. I miejsce zajęła **Wiktoria Rajewska** ze Szkoły Podstawowej nr 36, II miejsce **Tomasz Misiński** ze Szkoły Podstawowej nr 33, III miejsce **Nikola Potępska** ze Szkoły Podstawowej nr 12; wyróżnienia otrzymali: **Zuzanna Sawicka** ze Szkoły Podstawowej nr 199, **Emilia Olszewska** ze Szkoły Podstawowej nr 192, **Marysia Walkiewicz** ze Szkoły Muzycznej im. Henryka Wieniawskiego. Natomiast Grand Prix otrzymał **Witold Dutkiewicz** ze Szkoły Podstawowej nr 122.

„Jestem wydawcą”- to hasło konkursu w klasach IV-VI szkoły podstawowej, w ra-

mach którego dzieci miały przygotować projekt wydania bajek Ignacego Krasickiego. W tej kategorii wyróżnienia otrzymali: **Kornelia Kunce** ze Szkoły Muzycznej im. Henryka Wieniawskiego i **Marysia Dąbrowska** ze Szkoły Podstawowej nr 120. III miejsce zajęła **Natalia Dworniak** ze Szkoły Podstawowej nr 120, II miejsce **Weronika Owczarek** ze Szkoły Podstawowej nr 160, natomiast I miejsce zajęła **Magdalena Żurawska vel Grajewska** ze Szkoły Podstawowej nr 79 i **Łukasz Łukowicz** ze Szkoły Podstawowej nr 11.

„To musisz mieć w swojej bibliotece”. W ramach tego hasła uczniowie gimnazjów mieli napisać recenzję 7 książek, które każdy powinien mieć w swojej bibliotece. I miejsce zajął **Artur Pira** z Publicznego Gimnazjum nr 36, **Julii Gertner** przyznano II miejsce (Publiczne Gimnazjum nr 33) a III miejsce - **Magdalena Walicka** z Publicznego Gimnazjum nr 46. Wyróżnienie otrzymała **Maja Chalubińska** z Gimnazjum im. Władysława Reymonta w Wiączyńiu Dolnym.

„Książka – to Mistrz” – Najważniejsza książka w moim życiu. To temat eseju, który mieli napisać uczniowie szkół ponadgimnazjalnych. W skład jury weszli między innymi pracownicy Uniwersytetu Łódzkiego: dr Jacek Ladorucki i dr Rafał Kępa. Byli zdumieni poziomem prac. Uznali, że niektóre z nich nadają się do publikacji. Jury przyznało dwa I miejsca: **Marcie Malinowskiej** z XXVI Liceum Ogólnokształcącego i **Kamilowi Skrokwowi** z XXXIII Liceum Ogólnokształcącego

i dwa II miejsca: **Patrykowi Wdowiakowi** z Zespołu Szkół Ekonomii i Usług i **Aleksandrze Pawelczyk** z Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 7. III miejsce otrzymała **Aleksandra Klak** z Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 7.

Dyplomy otrzymali dyrektorzy szkół, które wzięły udział w konkursach. Szczególne podziękowania złożono nauczycielom, którzy doprowadzili uczniów do zwycięstwa.

... wsparli nas...

Organizatorzy festiwalowego finału postarali się o pozyskanie sponsorów, aby trud uczniów był doceniony i nagrodzony. Wśród sponsorów znaleźli się: Uniwersytet Łódzki, Społeczna Akademia Nauk, granice.pl, Biuro Turystyczne Turkus, Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości, Urząd Marszałkowski.

Natomiast patronatem honorowym Festiwalu objęli: Prezydent Miasta Łodzi, Łódzki Kurator Oświaty, Uniwersytet Łódzki, Społeczna Akademia Nauk, Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości, Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi, Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka, Ryszard Bonisławski Senator RP, TVP 3.

... a było to tak...

Uroczystość uświetnił spektakl do tekstu „Czerwony Kapturek” Jana Brzechwy z cyklu „Bajki samograjki”, przygotowany przez pracowników Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Łodzi. Uczestnicy mogli zapoznać się z wystawą nagrodzonych prac oraz obejrzeli prezentacje na temat osób i instytucji, którzy wsparli ideę tegorocznego Festiwalu. Uczniowie Publicznego Gimnazjum Nr 3, pod przewodnictwem pani Aleksandry Syrek, poprowadzili uroczystość. Zaproszonych gości i laureatów powitał Pan Dyrektor ŁCDNiKP Janusz Moos. Podsumował całoroczną pracę nad konkursem, przywołał historię festiwalu a po obejrzeniu prezentacji wspomnieniowej postaci ich Inicjatorce – Bogusławy Walenty, która swą miłością do książki sprawiła, że biblioteka szkolna stała się miejscem magicznym mającym szczególne znaczenie w systemie edukacyjnym. Tu bowiem rozpoczyna się i kształtuje proces świadomego czytania. Festiwal zaś ma ten proces ubarwiać i czynić go atrakcyjnym.

... zaczęło się w 2001 roku...

Wytworzone przez panią Bogusławę Walentę koncepcje edukacji czytelniczej znakomicie prezentowane były w licznych projektach prowadzonych w ramach Festiwalu Bibliotek Szkolnych na przykład:

2001/2002 – Uczestnicy mieli zaprojektować ekslibris dla swej szkolnej biblioteki

2002/2003 – „Wycieczki po Łodzi – pokazać swoje magiczne miejsca”

2003/2004 – „Znani i nieznanzi Łodzianie”

2004/2005 – „Miejsce pamięci i pamięć miejsc – w rocznicę zagłady Łódzkiego getta”

2005/2006 – „Niemieckimi śladami po Ziemi Obiecanej”

2006/2007 – „Dusza Polska i Rosyjska”

2007/2008 – „Ile Polski w każdym słowie”

2008/2009 – „Z rodzinnej półki”

2009/2010 – „Wędrująca książka”

2010/2011 – „5 słów o książce”

2011/2012 – „Biblioteka szkolna – laboratorium kultury”

2012/2013 – „Biblioteka szkolna drogą

do sukcesu”

2013/2014 – „Czytanie wyróżnia”

2014/2015 – „Ja czytam, ty czytasz, my czytamy”.

... Festiwal jako innowacja pedagogiczna...

Festiwal Bibliotek Szkolnych wpisał się już na stałe w kalendarz imprez festiwalowej Łodzi i jest już od kilku lat ważnym wydarzeniem kulturalnym promującym książkę i czytelnictwo. A niektóre z konkursów (lata 2004-2007) miały charakter regionalny. Wpisały się w projekt edukacyjny promujący „Małe Ojczyzny”. Ponadto podkreślały wielokulturowość naszego miasta, przywoływały obraz miejsc, gdzie tolerancja jest wciąż żywa. Były także okazją do doskonalenia umiejętności poszukiwania informacji o naszym mieście w różnych źródłach.

Uczestnicy konkursu przekonali się, że Łódź jest miastem wyjątkowym, że warto pokazać je koleżankom i kolegom z innych regionów Polski, że systematycznie następuje jego rozwój, że jest coraz ciekawsze i ma wiele miejsc magicznych.

Łódzki Festiwal Bibliotek Szkolnych to projekt edukacyjny i kulturalny. Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego nie szczędzi starań aby jego idea była szeroko znana. Łódź jest jedynym miejscem w całej Polsce, gdzie taka impreza się odbywa. Festiwal z założenia integruje wszystkich czytających jak i tych, którzy swą przygodę z książką dopiero zaczynają. Celem jest szeroko pojęta edukacja czytelnicza. Książka jest od wieków nośnikiem ludzkich myśli, wrażeń, wiedzy i idei. Zadaniem konkursów jest upowszechnienie czytelnictwa, które kształci i wzbogaca język, uwarściwia na piękno, pozwala przeżywać emocje, poszerza wiedzę i daje dużo przyjemności. Jest jak muzyka, która łagodzi obyczaje; jak podróże, które przenoszą czytelnika w inne obszary. Naszym jednak głównym celem jest kształtowanie nawyku czytania i podwyższanie kompetencji czytelniczych. Osiągnięcie przez ucznia poziomu czytania krytycznego i twórczego poczytujemy sobie za sukces pedagogiczny. Jak tego dokonać? Działać tak, aby przekonanie, że czytanie to przykry obowiązek szkolny stało się nieprawdziwe. Wiadomo nam wszystkim, że książka ma obecnie wielu konkurentów. Jednak idea Festiwalu nie ma za zadanie walczyć z Internetem i innymi mediami, tylko z nimi współistnieć. Stąd zmagania konkursowe były bardzo różnorodne zarówno w formie jak i treści. By promować czytanie uczestnicy robili zdjęcia, kręcili filmy, malowali, ilustrowali, pięknie czytali i recytowali, pisali eseje, recenzje i rekomendacje, realizowali się na scenie teatralnej, korzystali z Internetu...

W hołdzie inicjatorce festiwalu pani Bogusławie Walencie postanowiono poszerzyć nazwę Festiwalu o tegoroczne hasło „Pokochaj czytanie”. W związku z tym zaprojektowano logo, które będzie firmować następną edycję.

*Grażyna Bartczak-Bednarska
Krystyna Łukaszczyk*

Alchemia

O zasadności edukacji nauczycieli z obsługi TIK

Składnia, która została użyta w tytule, to element języka LaTeX, służącego do opisywania wartości oraz wzorów matematycznych, fizycznych i chemicznych. Znajomość tego języka jest niezwykle użyteczną umiejętnością dla wszystkich współczesnych nauczycieli przedmiotów ścisłych. Jakkolwiek, wiedza o tym, jak go używać, jest dana tylko nielicznym. Większość traktuje go niczym czarna magia zaklęcia, czy alchemiczne inskrypcje. Dzieje się tak, gdyż w toku akademickiego kształcenia nauczycieli, czy też później, podczas procesu doskonalenia w ich pracy zawodowej, marginalizowana jest kwestia możliwości wykorzystania przez nich urządzeń technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK) w nauczaniu. Nie inaczej sprawa wygląda w kwestii wykorzystywania potencjału infrastruktury, która znajduje się już w szkołach. W ostatnich latach, w coraz większej liczbie szkół zaobserwować można stopniowe powiększanie się ewidencji urządzeń, takich jak komputery, tablety czy tablice interaktywne. Jednak nie sposób oprzeć się wrażeniu, że stanowią one potencjał, który nie jest wykorzystywany na miarę swoich możliwości, a nawet bardzo często całkowicie zaprzepaszczone.

Problemy we wdrażaniu TIK do edukacji

Jakkolwiek, nie jest to tendencja charakterystyczna jedynie dla naszego rodzimego systemu oświaty. Opublikowany przez WORLD ECONOMIC FORUM dokument zatytułowany „Global IT Report 2015” w rozdziale „ICTs in Schools” podejmuje kwestię problemów związanych z wdrażaniem IT do edukacji na całym świecie oraz analizuje przyczyny braku osiągnięcia w tej materii zamierzonych efektów. Autorzy raportu stwierdzają, iż huraoptymistyczne podejście do implementacji technologii informacyjno-komunikacyjnych, szczególnie widoczne na przestrzeni ostatniej dekady, nie przyniosło oczekiwanych rezultatów. Przyczyn upatrywać należy w naruszeniu fundamentalnych podstaw podejścia do technologii edukacyjnych i odwróceniu się od pryncypiów edukacji w ogóle. Autorzy raportu przytaczają 3 zasadnicze obszary zaobserwowanych aberracji.

Pierwszym z nich jest próba wypełnienia technologią każdego aspektu współczesnej szkoły i przeświadczenie o tym, że w każdym z tych aspektów owa technologia się sprawdzi. Rzeczywistość niestety bezwzględnie weryfikuje takie założenia i uczy, że urządzenia i rozwiązania TIK nie mają nieograniczonego zastosowania w edukacji. Nie każde urządzenie czy materiał oferowany szkołom można uznać za edukacyjny. By spełniał należycie swoje funkcje, musi on być zaprojektowany przez specjalistów znających potrzeby uczniów znajdujących się na danym etapie, z uwzględnieniem konkretnych potrzeb oraz specyfiki ich funkcjono-

wania. Obecnie możemy jednak zaobserwować coraz szerszą ofertę interaktywnych wydawnictw edukacyjnych, które stopniowo zaczynają formować ogólne ramy kształtu postrzegania i zastosowania rozwiązań TIK w szkole. Pozwała to z optymizmem patrzeć w przyszłość i żywić nadzieję, iż sytuacja na tym gruncie będzie ulegać gradualnej poprawie.

Drugim z problematycznych obszarów poruszanym przez autorów raportu, jest nadmierne skupienie się jedynie na warstwie technicznej, czyli na samych urządzeniach. W polskich realiach powyższa sytuacja występowała, gdy z wykorzystaniem najczęściej środków unijnych urządzenia kupowane były bezrefleksyjnie i często bez ewidentnej ku temu potrzeby. Oficjele i decydenci sfery oświaty obejmowali stanowisko zakładające, że uczniowie w obliczu samego tylko kontaktu z otaczającą ich w szkole ze wszystkich stron technologią, własnoręcznie wypracują strategie zmierzające do zwiększenia ich zaangażowania w zajęcia lekcyjne. Czas pokazał wady takiego podejścia do informatyzacji i uzmysłowił, że konieczne w tym przypadku jest postępowanie według przemyślanego i długofalowego planu wdrażania technologii do szkoły. Bezspornie u podstaw każdego takiego planu powinno znajdować się zapewnienie szybkiego i szerokopasmowego dostępu do Internetu na terenie całej placówki. Jest to koszt, którego nie da się uniknąć, jednakże jest on gwarantem powodzenia wprowadzania następnych kroków na drodze do pełnej i skutecznej informatyzacji placówki oświatowej. Każde kolejne posunięcie w tej materii powinno być przemyślane i konsultowane ze wszystkimi beneficjentami owych zabiegów.

Ostatnim z kardynalnych błędów popełnionych przy informatyzacji szkoły wg. autorów omawianego raportu było pominięcie w tym procesie osoby, która ma największy wpływ na jej kształt, a mianowicie nauczyciela. Również i ten aspekt znalazł swoje odzwierciedlenie na naszym rodzimym gruncie. Nauczyciele bardzo często byli stawiani w sytuacji, gdzie otrzymywali do dyspozycji sprzęt lub rozwiązania, których nie umieli należycie wykorzystać, gdyż nigdy wcześniej ich nie używali. Powodowało to zrozumiały opór, który rodził podejrzenia, iż nie są oni jeszcze gotowi na implementację nowoczesnych metod do swojego warsztatu. Nic bardziej mylnego! Nie można dziwić się nauczycielom traktującym po macoszemu urządzenia, których nie umieją obsługiwać, ani poprawnie zaangażować w czasie lekcji. Powinno się czynić wszystko co możliwe, by zmieniać ten stan rzeczy.

Działania Learnetic SA oraz badania opinii nauczycieli nt. rozwiązań TIK w edukacji

Wśród statutowych założeń firmy Learnetic znajdują się działania mające na celu zapobieganie występowaniu wszystkim opisanym

powyżej nieprawidłowościom. Na różnorodnych konferencjach opowiadamy o zaletach środowiska BYOD (Bring Your Own Device), w którym uczniowie pracują na swoich prywatnych urządzeniach i odciążają w ten sposób szkołę z obowiązku zapewnienia im bardzo kosztownej infrastruktury. Tworzymy projekty „Szkół Patronackich”, dla których dostarczamy nasze rozwiązania i przekazujemy wiedzę merytoryczną w zakresie ich wykorzystania. Jednak nade wszystko, skupiając się właśnie na nauczycielach, organizujemy szkolenia, warsztaty i webinary, podczas których przekazujemy im wiedzę na temat tworzenia oraz wykorzystywania edukacyjnych zasobów interaktywnych, mających za zadanie zwiększyć efektywność, a przede wszystkim, jakość zajęć przez nich prowadzonych. Chcielibyśmy przedstawić Państwu wyniki badań, które prowadziliśmy przy okazji szkoleń stacjonarnych w bezpośrednim kontakcie z polskimi nauczycielami.

Badania były prowadzone od 17.09.2015 do 2.04.2016. Wzięło w nich udział 163 nauczycieli, którzy podzielili się z nami swoimi wrażeniami oraz wnioskami odnośnie treści szkoleń i warsztatów. Na wszystkich spotkaniach poruszaliśmy częściowo lub szczegółowo 3 elementy wchodzące w skład systemu naszych usług. Były to:

- + mInstructor – szkolenia dotyczące tworzenia własnych zasobów edukacyjnych,
- + mCourser – szkolenia dotyczące naszej platformy e-learningowej i zarządzania kursem oraz wirtualną klasą,
- + Interaktywna matematyka – szkolenia, na których przedstawialiśmy zarówno płatne, jak i darmowe treści do nauki matematyki znajdujące się w naszej Bibliotece.

W szkoleniach brały udział głównie kobiety (93%), a fakt ten wynika z ich wyraźnej nadreprezentacji w szkołach podstawowych, których to przedstawiciele stanowili większość (68,7%) z osób będących uczestnikami tych spotkań. Warsztaty i szkolenia były organizowane przy okazji ogólnopolskich konferencji takich, jak KASSK (Konferencja Administratorów Szkolnych Sieci Komputerowych), czy Konferencja Lepsza Edukacja oraz na prośby dyrekcji placówek oświatowych, gdzie również dominowały szkoły podstawowe.

W większości byli to nauczyciele przedmiotów ścisłych – matematyki (30 osób) i informatyki (22 osoby) oraz nauczyciele języków obcych (23 osoby). Istnieje powszechne przeświadczenie, że właśnie te przedmioty posiadają największy potencjał interaktywny i multimedialny, co wydaje się również potwierdzać w liczebności zasobów z obrębu tych nauk publikowanych na naszych serwerach (<https://www.minstructor.pl/public/spaces/>). Podsumowując, rubrykę dotyczącą nauczanego przedmiotu wypełniło 158 nauczycieli,

a przedmioty, które wymieniali, znajdują się na poniższym wykresie. Jako „inne” zakwalifikowano przedmioty takie jak: WOK, WOS, muzyka oraz biologia.

Nauczyciele byli proszeni również o ocenę przydatności narzędzi, które poznali na szkoleniu. W tym celu posługiwali się pięciostopniową skalą, gdzie ocena 1 odpowiadała: „nieprzydatne”, a 5: „bardzo przydatne”. Ich oceny zaprezentowano na poniższym diagramie. Warto zauważyć, że 78% nauczycieli oceniło nasze rozwiązania dwiema najwyższymi notami, przy czym aż 46,3% z nich, sklasyfikowało je jako „bardzo przydatne”.

W ankietach pytaliśmy również o możliwe przeszkody, które zdaniem nauczycieli, mogą stawać na drodze do samodzielnego korzystania z zaprezentowanych im rozwiązań TIK w edukacji. Wśród udzielanych przez nich odpowiedzi, zauważyć można było rozbieżności w zależności od wieku ankietowanych, zatem zdecydowaliśmy się zestawzić razem te wartości. Wyniki zostały przedstawione na poniższym rysunku. Nauczyciele mogli wybrać więcej niż jedną odpowiedź.

Spośród wniosków, które można wysnuć z danych zaprezentowanych na rysunku, najciekawsze dotyczą trzeciego („Przywiązanie do tradycyjnych metod kształcenia”) i piątego („Inne”) wariantu odpowiedzi. Są one wyraźnie uzależnione od wieku, przy czym występuje tutaj spadek częstości zaznaczania tych odpowiedzi wraz ze wzrostem wieku respondentów. Wynika z niego, że im starsi byli nauczyciele, tym mniejszym dla nich prob-

lemem było przywiązanie do tradycyjnych metod kształcenia. Interesująca jest również procentowa rozbieżność pomiędzy wariantami odpowiedzi wcześniej nieuwzględnionymi („Inne”). W tym przypadku nauczyciele najczęściej wymieniali jako przeciwwskazania „czas” oraz „pieniądz”. Zaprojektowanie interaktywnych zasobów edukacyjnych od początku jest zadaniem bardziej pracochłonnym niż korzystanie z tradycyjnych materiałów. Jakkolwiek dają one możliwość dowolnej liczby powielania oraz, tak naprawdę, nie muszą być budowane od zera. Narzędzie mInstructor daje możliwość adaptowania już istniejących ogólnodostępnych materiałów do indywidualnych potrzeb nauczycieli, co znacznie skraca czas potrzebny na skonstruowanie własnych zasobów. Bariera finansowa została wskazana przez nauczycieli, gdyż wśród prezentowanych materiałów można było znaleźć zarówno darmowe, jak i płatne materiały. Jakkolwiek, liczba całkowicie darmowych zasobów edukacyjnych dostępnych za pośrednictwem platformy mCourser (<https://www.mcourser.pl/structure/>) i mInstructor, w tym przetransponowane na formę cyfrową interaktywne wersje rządowych podręczników do szkoły podstawowej, powinny być odpowiedzią na zapotrzebowanie znacznej części nauczycieli.

Na koniec zadaliśmy pytanie odnośnie przyszłego korzystania z zaprezentowanych rozwiązań. Aż 79% respondentów zadeklarowało chęć korzystania z co najmniej jednego narzędzia znajdującego się w systemie naszych usług. Wśród uzasadnień dla tych de-

klaracji przytoczyć warto następujące:

„Pozwoli to uatrakcyjnić lekcje. Będzie dla mnie lekarstwem na wypalenie zawodowe.”

„Bardzo przydatne narzędzie, które powinno wpłynąć na większe zaangażowanie uczniów.”

„Uważam, że jest to bardzo dobra forma komunikacji nauczyciel-uczeń. Nauczyciel otrzymuje raporty z rozwiązywanych przez uczniów zadań.”

Wnioski

Przedstawione powyżej opinie oraz wyniki całego badania, jasno wskazują na to, że nauczyciele chcą poznawać możliwości, które otwierają przed nimi nowe technologie. Widzą oni przydatność takich rozwiązań i zaznajomieni z nimi otwarcie deklarują chęć ich wykorzystania. W rzeczywistości, w której następane pokolenia socjalizują się w otoczeniu technologii i kiedy owa technologia dominuje niemal każdą dziedzinę życia ludzkiego, szkoła nie może w dalszym ciągu pozostawać enklawą, gdzie rozwiązania TIK obchodzone są z różnych względów szerokim łukiem. Konieczna jest zmiana w myśleniu i postępowaniu edukatorów oraz decydentów oświaty, w celu przystosowania szkoły do realiów turbulentnej rzeczywistości, w której przyszło nam funkcjonować. Być może dzięki takiej zmianie damy nauczycielom możliwość zamiany ołowiu w złoto.

*Ariel Wrona
Learnetic SA*

Mini obrabiarki CNC sterowane z komputera PC.

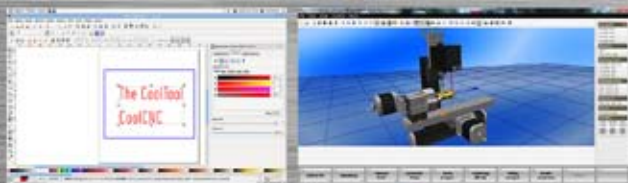
Charakteryzują się modułową konstrukcją - z tych samych elementów możemy złożyć tokarkę, frezarkę pionową czy poziomą max do 4 osi.

Dołączone oprogramowanie sterujące pozwalające na sterowanie w G-kodach.

Język programowania zbliżony do uproszczonego Fanuc-a.

Przygotowane postprocesory z sytemu MTS oraz EdgeCAM.

Niewielkie wymiary maszyny i moc napędów pozwolą na bezpieczne wprowadzenie użytkownika w świat obrabiarek CNC.

Felieton z cyklu **A W BUDZIE POD PSEM...** **Nauczycielski Nobel,** **czyli o nagrodach dla nauczycieli słów kilka**

Nie pamiętam już kto pierwszy użył tego hasła, ale powtarzam je wciąż do znudzenia: „Nagrody są jak hemoroidy. Wcześniej czy później każdy je dostaje...”. Sam jestem szczęśliwym posiadaczem dwóch nagród dyrektora! Bardziej od kasy rozczulenie budzą u mnie dyplomy, jakie z tej okazji otrzymałem. Postarał się szanowny szef – papier ładny dał, wydruk się porządnie „laserowo zrobił”. Antyrama w gratisie i tylko znaleźć miejsce na ścianie mojego gabinetu, którego jeszcze nie posiadam, ale który posiadać zamierzam (podobnie jak własny dom). Na starość będę siadywał w fotelu (w tym wymarzonej gabinecie, zamierzam mieć również fotel z podnóżkiem), w szlafroku, z kubkiem gorącej herbaty, obok pies (już pewnie inny, niż ten, który w tym momencie pałęta mi się pod stołem i bezczelnie zajmuje nowy, czerwony chodnik kupiony w Ikei nie dla niego, tylko dla naszych tzn. moich i żony umęczonych stóp, żeby im miło było w zimowe wieczory), przy mnie fotela, Żona ta sama od trzydziestu lat, nie młodsza ani broń panie Boże moja uczennica, coś robi na drutach, a ja będę się wówczas rozglądał po ścianach – tu dyplom, tam kolejny...

Nie oszukujemy się – nagrody są dla ludzi. Nie ma potrzeby się ich wstydzić. Ilekroć wchodzi do salonu fryzjerskiego, zawsze patrzy na ścianę i zazdroszczy. Ileż tam jest nawieszane! I bardzo dobrze, że się moja kochana pani Mariola, fryzjerka od trzydziestu już lat trochę różnych „nagród” uzbierała, skończyła ileś tam kursów, zmieniła kilka salonów, wreszcie otworzyła swój „Dom Urody”. Jej „ściana dumy” jak nazywam zakątek z wiszącymi dowodami jej sztuki fryzjerskiej to nie chwaliństwo, ale zawodowe CV. Tymczasem w naszym „cechu”, nauczycielskim z nagrodami jest gorzej niż z hemoroidami. Wszyscy je chcą, ale wszyscy to ukrywają (zanim dostaną, ukrywają chęć dostania, jak dostaną, ukrywają, że dostali – paranoja). Powodów jest kilka.

Po pierwsze polityka nagrodowa w polskiej szkole. Dyrektor w jednym roku zaoszczędził pieniądze, więc bach – da jednej trzeciej kadry. Obdarowani honorowo 14 X, w „nasze święto” organizują imprezę, za otrzymaną kasę (jakoś się złożą i taniej wychodzi) i wszyscy są szczęśliwi. Za rok bach – kolejna grupa dostaje nagrodę, za rok kolejna. Wszyscy są zadowoleni, nikt się nie obraża. Problem się pojawia, kiedy pieniędzy nie ma, wtedy jak zgodnie orzeka chór malkontentów rady pedagogicznej – znów stary sobie przy-

znał nagrodę... Albo inny przypadek. Dyrektor ma swoich ludzi, pupili, którzy w pokoju nauczycielskim mają jedno zadanie – donosić szefowi, o czym się mówi. I znów 14 X, „nasze święto”, nagrodzeni są zadowoleni od lat, nikt nie protestuje. Oni w końcu zarobili na ten sukces ciężką pracą kapusiów. Z takimi lepiej trzymać „sztamę”, bo mają „chody” u „bossa” zwanego „don direktore”... Nikomu – a może niewielu z nas przyjdzie do głowy, że może komuś nagroda rzeczywiście się należy? Że może nam się należy, bo robimy dobrą robotę?

Po drugie nagroda kojarzy się tylko i wyłącznie z kopertą. Nie pustą kopertą. Błąd! W amerykańskim filmie familijnym *Szkola życia*, boski (dla pań) Ryan Reynolds gra super belfra, zmieniając system edukacji. Historyjka miód malina na zimowe wieczory. W filmie jest moment nagradzania „przez uczniów” najfajniejszego nauczyciela. Od lat zostaje nim Norman „Stormin”. Statuetka jest drewniana, z tabliczkami, z rokiem i nazwiskiem super nauczyciela. Żadnej koperty, żadnego bonu do Media Markt, żadnych ukrytych kluczyków do Forda Mustanga. Statuetka. Z drewna. Wykonana przez uczniów. Ile by to kosztowało u nas jasnie wielmożny samorząd szkolny? 50 zł maksymalnie? Nikt nie mówi o telefonie do jakiegos rzeźbiarza, który restauruje ołtarz Wita Stwosza, aby nam wyrzeźbił statuetkę. Można to zrobić w fajny, nietypowy sposób. I robi się. Ale tylko z okazji jakiegoś jubileuszu, pięćdziesięciolecia szkoły itp. Sztuczność, pompa. Zero zabawy. No i brak koperty...

Po trzecie zazdrość koleżanek i kolegów z pracy. On nagrodzony? On? Pracujący dopiero od kilku lat dzieciak? A ja trzydzieści lat zapieprzam, organizuję zawody, te sale biologiczne to ja własnymi rękami budowałam. I mnie nie dają, tylko jemu. Włazł w tyłek komu trzeba i koniec! Ot nagrody! Nie daj Boże dostać nagrodę ministerialną czy jakąś inną od władzy wyższej – np. kuratorium. To się wtedy zaczyna w pokoju nauczycielskim. Oj zacznie się...

Ja jednak mam inne podejście, dlatego z dużym zaciekawieniem przeczytałem informację w Internecie, że Fundacja Varkey’a ufundowała **The Global Teacher Prize** w 2014 roku, aby przywrócić prestiż zawodu nauczyciela. *Chcemy* – czytamy w opisie nagrody – *aby każde dziecko marzyło o zostaniu najlepszym nauczycielem na świecie. Staramy się wyszukać tych przedstawicieli tego zawodu, którzy reprezentują najwyższe standardy nauczania i stanowią inspirację*

dla swoich uczniów i ich otoczenia. Naszym zdaniem tylko pasjonaci tego zawodu są w stanie w pełni wykorzystać potencjał drzemiący w każdym dziecku.

Milion dolarów to ogromna suma. Przyznając ją fundatorzy chcą podkreślić **ogromną wagę zawodu nauczyciela** oraz przypomnieć, że ta profesja zasługuje na najwyższy szacunek. Zwycięzcę wyłania akademicko złożona z nauczycieli i ekspertów w dziedzinie edukacji, dziennikarzy, przedstawicieli władz oświatowych, naukowców i szefów przedsiębiorstw z całego świata. Jej honorowym patronem jest władca Dubaju, szejk Muhammad ibn Raszyd al-Maktum. Z racji prestiżu oraz wysokości nagrody The Global Teacher Prize zyskała status „**Nauczycielskiego Nobla**”.

W tym roku ma miejsce druga edycja tej akcji. Do finału weszło pięćdziesiąt osób, w tym pani Jolanta Okuniewska – nauczycielka edukacji wczesnoszkolnej oraz języka angielskiego w klasach I-III. Pani Jolanta pracuje w Szkole Podstawowej nr 13 w Olsztynie. Ze zdjęcia spogląda na nas miła kobieta, w średnim wieku, o ciepłym uśmiechu. Zanim zaczniemy zbierać haki „na podstępna babę”, a dziennikarze śledczy rzucą się na jej drzewo genealogiczne, szukając żydowskich korzeni (najlepiej tych z Jedwabnego) albo ubeckiej przeszłości i dziadków z Wehrmachtu, warto przytoczyć uzasadnienie wybrania właśnie nauczycielki z Olsztyna. Pani Jolanta wykorzystuje nowoczesne technologie, jej uczniowie używają tabletek, rozwiązują językowe łamigłówki, gry jej autorstwa. Chore dzieci uczestniczą na lekcjach za pomocą skype. Pani Jolanta prowadzi własną stronę internetową <http://jokookun.jimdo.com/o-mnie/>, gdzie można znaleźć informacje o jej metodach, nagrodach. O jej pasji, jaką jest nauczanie.

13 marca w czasie Global Education and Skills w Dubaju poznaliśmy zwycięzcę drugiej edycji The Global Teacher Prize. Laureatką została nauczycielka z Palestyny – Hanan Al Hroub.

Pani Jolanta Okuniewska nie wygrała, Ale mimo to wiele zyskała. W końcu znalazła się w gronie pięćdziesięciu najlepszych nauczycieli świata, stała się ambasadorem polskiej szkoły. Pani Jolu, dla mnie jest pani zwyciężca! Trzymam kciuki za dalsze Pani sukcesy, proszę tylko nie dać się zazdrośnikom i robić swoje!

Maciej Samolej

SPOŁECZNA AKADEMIA NAUK ŁÓDŹ

■ I miejsce w Łodzi

wśród szkół niepublicznych wg Rzeczpospolitej i Perspektyw

■ III miejsce w Polsce

*w kategorii uniwersytetów niepublicznych
wg Rzeczpospolitej i Perspektyw*

■ Studia MBA wśród 15 najlepszych w Polsce

*Decyzja przyznana przez menedżerów
500 największych firm w Polsce*

STUDIA I STOPNIA

- Administracja
- Dziennikarstwo i komunikacja społeczna
- Ekonomia
- Finanse i rachunkowość
- Grafika artystyczna
- Iberystyka
- Ochrona Środowiska
- Praca Socjalna
- Psychologia*
- Socjologia
- Zdrowie publiczne

STUDIA PODYPLOMOWE

*Międzynarodowe Centrum
Podyplomowe*

Międzynarodowe Centrum
Podyplomowe

STUDIA I i II STOPNIA

- Bezpieczeństwo narodowe
- Filologia angielska
- Fizjoterapia
- Geodezja i kartografia
- Informatyka
- Kosmetologia
- Logistyka
- Pedagogika
- Stosunki międzynarodowe
- Zarządzanie

STUDIA MENEDŻERSKIE W JĘZYKU ANGIELSKIM:

- Bachelor in International Business Management – studia I stopnia
- Studia Master of Science in Professional Communication – dyplom Clark University
- Studia MBA z dyplomem Master Clark University

STUDIA III STOPNIA

uprawnienia do nadawania tytułów naukowych:

- Doktor nauk ekonomicznych:
Nauki o zarządzaniu
- Doktor nauk humanistycznych:
Językoznawstwo
- Doktor nauk technicznych:
Informatyka

STUDIA PRZEZ INTERNET

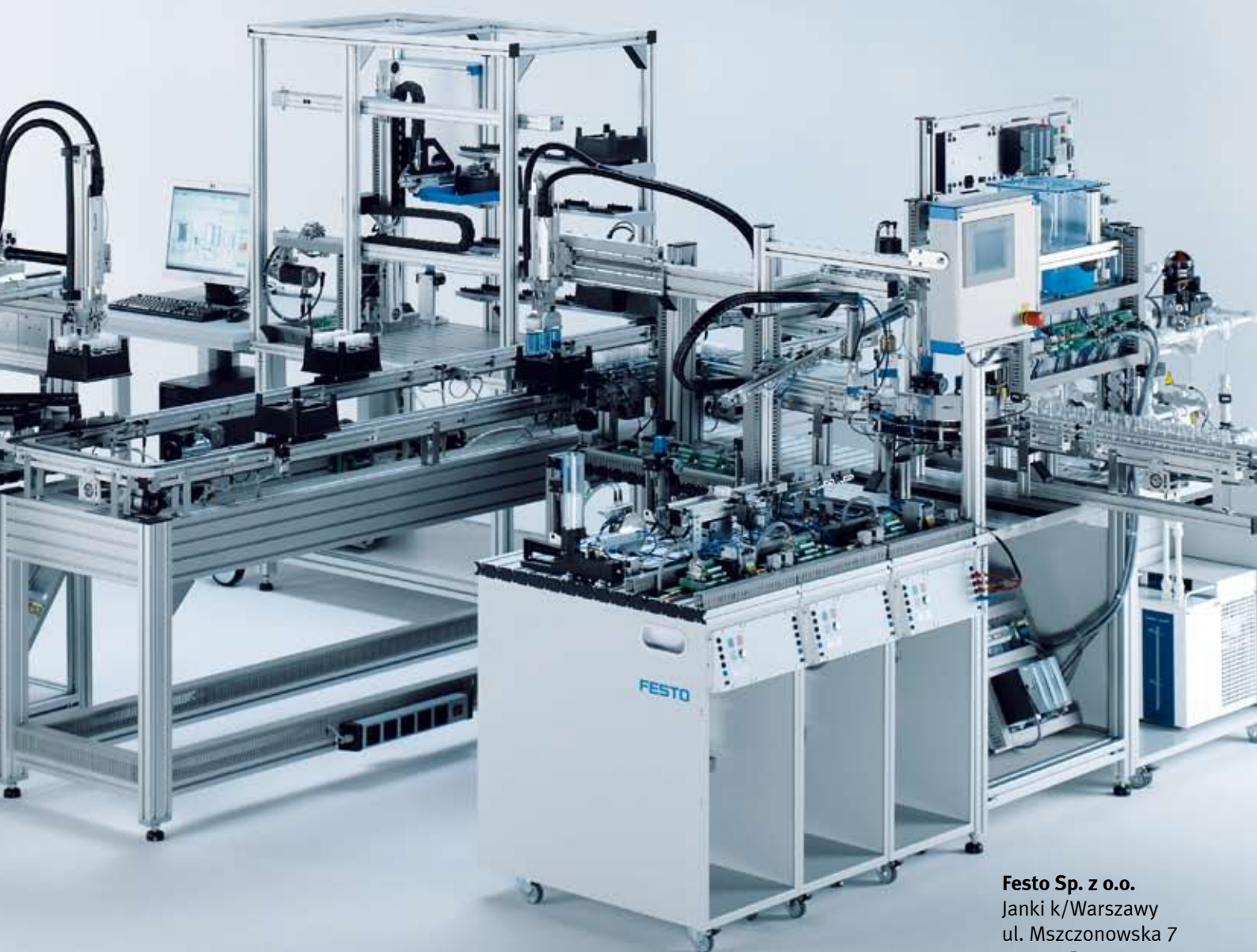
Polska Akademia Otwarta

- Zarządzanie
- Pedagogika
- Logistyka
- Administracja

* studia jednolite magisterskie

Fabryka AFB jako przykład multidyscyplinarnej platformy szkoleniowej

FESTO

Festo Sp. z o.o.
Janki k/Warszawy
ul. Mszczonowska 7
05-090 Raszyn
Tel. +48 22 711 41 01
Fax +48 22 711 41 05
didactic_poland@festo.com
www.festo.pl